

Jiráskovo gymnázium, Náchod, Řezníčkova 451,

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM „NA CESTĚ...“

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

NÁZEV ŠVP: „Na cestě...“
VERZE: 2.2
VZDĚLÁVACÍ PROGRAM: čtyřletý (pro nižší stupeň osmiletého gymnázia dle RVP ZV)
STUDIJNÍ FORMA VZDĚLÁVÁNÍ: denní

ÚDAJE O ŠKOLE

- název školy: Jiráskovo gymnázium, Náchod, Řezníčkova 451
- adresa školy: Řezníčkova 451, 547 44 Náchod
- IČO: 48 623 687
- IZO: 102 266 247
- jméno ředitele: Pavel Škoda
- kontakty: tel./fax: +420 491 423 243,
e-mail: sekretariat@gymnachod.cz,
<http://www.gymnachod.cz>

ZŘIZOVATEL

- název: Královéhradecký kraj
- adresa: Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové
- kontakty: tel: 495 817 111, fax: 495 817 336,
e-mail: posta@kr-kralovehradecky.cz,
<http://www.kr-kralovehradecky.cz>

„Na cestě...“

*Na cestě životem.
Na cestě za poznáním, moudrostí, za štěstím.*

Život je poznávání, poznávání je život. Velkou část poznání získáváme ve škole, ale život není jen škola. Naštěstí. Školní vzdělávání má být přirozenou součástí života.

Na cestě za poznáním jsou naši žáci. Jsme na ní ale i my, pedagogové. Neustále hledáme nové prostředky, metody a možnosti, jak poznání žákům co nejlépe zprostředkovat. Diskutujeme o tom, co je ve vzdělávacím procesu důležité, co lze naopak s lehkým srdcem opustit. Nikdy si nemůžeme být jisti, že to, co jsme v daném okamžiku přijali za své, je to nejlepší. V této otázce nemáme soudce, ač se jím mnozí velmi ochotně stávají.

Školní vzdělávací program „Na cestě...“ je významným krokem na cestě za efektivní výukou. Při jeho tvorbě jsme se upřímně zamýšleli nad cíli, prostředky, reálnými možnostmi školy a potřebami žáků. Program předkládáme s plnou odpovědností za jeho obsah a realizaci a s nejlepšími úmysly. Vyhrazujeme si právo na omyl, na změnu. Školní vzdělávací program je živým dokumentem. Postupně upravíme to, co se při realizaci neosvědčí, obohatíme ho o nové nápady. Jsme na cestě.

Přejeme dobrodružnou cestu sobě i žákům a všem našim průvodcům, zvláště rodičům a spřátelené veřejnosti.

Pedagogický sbor

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	1
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	5
VELIKOST ŠKOLY	5
CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU	5
PODMÍNKY ŠKOLY (MATERIÁLNÍ, PROSTOROVÉ, TECHNICKÉ, HYGIENICKÉ)	5
DLOUHODOBÉ PROJEKTY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	6
FORMY SPOLUPRÁCE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI A DALŠÍMI SOCIÁLNÍMI PARTNERY	7
3. CHARAKTERISTIKA ŠVP	10
ZAMĚŘENÍ ŠKOLY	10
PROFIL ABSOLVENTA	10
ORGANIZACE PŘÍJÍMACÍHO ŘÍZENÍ	11
ORGANIZACE MATURITNÍ ZKOUŠKY	11
VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	11
ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	15
ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	16
ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT	17
4. UČEBNÍ PLÁN	20
POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU	21
5. UČEBNÍ OSNOVY	23
JAZYKOVÁ A KOMUNIKAČNÍ VÝCHOVA	23
LITERÁRNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	27
ANGLICKÝ JAZYK	36
NĚMECKÝ JAZYK	52
ŠPANĚLSKÝ JAZYK	55
FRANCOUZSKÝ JAZYK	59
RUSKÝ JAZYK	65
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	68
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	83
DĚJEPIS	87
OBČANSKÁ VÝCHOVA	98
ZÁKLADY PŘÍRODNÍCH VĚD	123
FYZIKA	132
CHEMIE	137
PŘÍRODOPIS	143
ZEMĚPIS	156
HUDEBNÍ VÝCHOVA	169
VÝTVARNÁ VÝCHOVA	174
PRVNÍ POMOC	184
TĚLESNÁ VÝCHOVA	187
VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ	206
6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ	208
PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ	208

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

VELIKOST ŠKOLY

Kapacita: 720 žáků Počet tříd: 24

CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU

Pedagogický sbor Jiráskova gymnázia je věkově vyvážený. Mírně v něm převažují ženy. Až na drobné přechodné výjimky je pro svoji práci plně kvalifikovaný. Výuku ve škole zajišťuje cca 46 až 50 pedagogických pracovníků.

K širšímu výchovnému působení na žáky byly ve škole ustanoveny a obsazeny funkce výchovného poradce, koordinátora EVVO (environmentální vzdělávání, výchova a osvěta), koordinátora primární prevence a školního psychologa.

PODMÍNKY ŠKOLY (MATERIÁLNÍ, PROSTOROVÉ, TECHNICKÉ, HYGIENICKÉ)

Jiráskovo gymnázium, Náchod, Řezníčkova 451 sídlí v budově vlastněné zřizovatelem. Novorenesanční budova z roku 1901 je třípodlažní ve tvaru písmene E. Tvoří ji část historická a novější přístavba. V přístavbě je tělocvična, posilovna, zrcadlový (gymnastický) sál, kanceláře, sborovna (multimediální učebna) a jedna učebna. Škola má celkem 37 učeben. Z toho je 15 učeben odborných, přizpůsobených výuce konkrétního předmětu – Bi, 5 jazykových učeben, D a ZSV, Ch, F, Z, Hv, 3x IVT, Vv a 4 laboratoře – Bi, 2x Ch, F. Jako další laboratoře slouží navíc ještě chodby v uzavřených areálech fyziky a chemie.

Laboratoře i odborné učebny jsou podle svého zaměření vybaveny pro prezentace, demonstrace, pokusy a měření. Ve všech odborných učebnách jsou televize a video nebo DVD přehrávač a počítač s dataprojektorem. Téměř ve všech odborných učebnách je interaktivní tabule. V ostatních učebnách je k dispozici bezdrátové připojení k internetu a lze si donést školní notebook a přenosný dataprojektor. K výuce lze využívat i několik digitálních kamer a fotoaparátů. Sbírkou dalších pomůcek mají dohromady více než 5 000 položek.

Pro výuku i jiné akce je možné dále využívat sborovnu a aulu. Oba prostory jsou multimediální.

Pro potřeby žáků slouží knihovna s více než 7 000 knihami.

Všechny učebny jsou vybaveny moderním barevným výškově stavitelným nábytkem.

Učitelé mají svá pracovní místa v kabinetech. Přírodovědci mají u odborných učeben a laboratoří ještě sklady pomůcek a přípravny.

V každém kabinetě je přístup k výpočetní technice. Nestačí-li počítač požadavkům učitele, je možné využít jeden ze dvou počítačů v počítačové místnosti pro učitele. Veškeré černobílé i barevné tisky z celé školy jsou soustředěny na centrální kopírku. Kopírka slouží za poplatek i žákům. Zdarma ji lze využít k oscanování dokumentů a k jejich odeslání na libovolnou e-mailovou adresu.

K oddechu mohou učitelé využít klubovnu.

Chodby školy jsou široké a světlé. Slouží nejen k pohybu po škole, ale i k relaxaci, neboť jsou postupně vybavovány lavičkami. Prostředky pro relaxaci jsou postupně umísťovány i do dalších prostor školy (např. stolní fotbálky do tříd).

Pohodlí žáků zvyšují i moderní šatny ve sklepě budovy. Jsou dobře vytápěny, větrány a osvětleny. Každý žák má svoji skříňku, za kterou si zodpovídá po celou dobu studia. Bezpečí žáků střeží elektrická požární signalizace.

Škola neposkytuje žákům ubytování a nemá ani vlastní školní jídelnu. Žáci se stravují v jídelně, kterou provozuje VOŠ a SPŠ stavební Náchod. Drobné občerstvení je možné zakoupit v kantýně provozované nájemcem v prostorách školy.

Vstup do školy je střežen elektronicky. Budova bohužel není bezbariérová.

Žáci dojíždějící na kole mohou využívat školní kolárnu. Její kapacita je však omezena.

Škola má pro svůj rozvoj ještě další nevyužité prostory ve sklepních a půdních prostorách. Na své větší využití čeká i školní dvůr a zahrada.

DLOUHODOBÉ PROJEKTY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE**Spolupráce se zahraničními školami**

Jednou z priorit školy je spolupráce se zahraničními školami. Přínosná je nejen pro jazykové dovednosti, ale i pro poznávání jiných kultur, životních hodnot a postojů, obecně řečeno pro širší pohled na svět.

Velmi dobře funguje spolupráce s partnerskou školou v Georgsmarienhütte v Německu. Každoročně pořádáme výměnné pobyty našich žáků, a to zejména ze třetího ročníku čtyřletého a vyššího stupně osmiletého gymnázia. Specialitou tohoto vztahu jsou studijní pobyty žáků na partnerské škole. Roční studijní pobyt v Georgsmarienhütte absolvují každý rok 2 až 4 naši žáci. O pobyt německých žáků v naší škole je zájem menší, ale několik žáků už u nás také studovalo (podrobnosti viz. výroční zprávy).

Další školy především v Anglii, Francii a Španělsku stále hledáme. Výměnné pobyty do rodin jsou zatím nahrazovány pobytovými zájezdy do Anglie, Francie a Španělska v prvních dvou ročnících čtyřletého a vyššího stupně osmiletého gymnázia.

Účast na zahraničních zájezdech a výměnných pobytech je dobrovolná. Náklady (snažíme se je co nejvíce snižovat i pomocí nejrůznějších grantů) hradí rodiče žáka. S financováním může rodičům případně pomoci Nadace Jiráskova gymnázia.

Součástí procesu výchovy a vzdělávání jsou také tematické pobyty (nahrazují dřívější výlety), exkurze, kulturní akce a besedy.

Tematické pobyty

Tematické pobyty se organizují pro žáky v každém ročníku. Účelem tematických pobytů je upevňovat žádoucí sociální vazby v třídních kolektivech, odstraňovat patologické jevy, naplňovat průřezová témata a rozvíjet některé výstupy ze ŠVP. Jejich počet a délka je v následující tabulce.

Název pobytu	Délka ve dnech
PRIMA	
Primárně preventivní pobyt	3
Tematický pobyt	max. 3 školní ¹
SEKUNDA	
Lyžařský kurz	7
Tematický pobyt	max. 3 školní ¹
TERCIE	
Tematický pobyt	max. 3 školní ¹
KVARTA	
Tematický pobyt	max. 3 školní ¹

Náplň blíže nespecifikovaného tematického pobytu zvolí společně žáci a třídní učitel. Výsledkem dohody bude také místo pobytu, způsob dopravy a stravování.

K uskutečnění každého pobytu je třeba souhlasu rodičů. Každý pobyt se může uskutečnit pouze tehdy, dohodne-li se na něm nejméně 90% žáků² (v případě lyžařského kurzu nejméně 25 žáků²) a ti také složí zálohu na náklady pobytu. V případě pozdější neúčasti žáka je žákovi účtován storno poplatek na úhradu nákladů vzniklých škole nebo ostatním žákům jeho neúčasti, a to podle před vybraním zálohy stanovených a s rodiči prokazatelně projednaných pravidel.

Exkurze

Exkurze jsou jednodenní akce organizované školou za účelem plnění některých výstupů ze ŠVP. Pro žáky jsou povinné. Náklady na ně hradí rodiče žáků. S úhradou jim může pomoci Nadace Jiráskova gymnázia.

¹ K prodloužení lze po dohodě se žáky a jejich rodiči využít volné dny (So, Ne, svátky, prázdniny ...).

² Drobné odchylky od tohoto počtu může schválit ředitel školy v případě, že rodiče zbylých účastníků budou souhlasit s vyššími náklady na akci. Výrazné odchylky od tohoto počtu nejsou vzhledem k účelu akcí žádoucí.

Počet exkurzí nezbytných k plnění cílů ŠVP a jejich obsahovou náplň stanovují předškolní komise po projednání v předškolních a mezipředškolních komisích. Seznam exkurzí schvaluje každoročně ředitel školy.

Při plánování exkurzí je třeba dbát na efektivní využití vynaložených prostředků (spojovat exkurze více předmětů) a brát ohled na finanční náročnost pro rodiče žáků. V jednom školním roce mohou být ve třídě maximálně dvě exkurze s náklady vyššími než 100 Kč. Horní hranice nákladů na jednu exkurzi činí 500 Kč. Dražší exkurze se může uskutečnit pouze tehdy, souhlasí-li s ní nejméně 90% žáků².

Na úhradu nákladů exkurze se vybírá záloha, která se vrací pouze při neúčasti ze závažných důvodů potvrzených vnější autoritou (lékař, policie ČR, soud...). U exkurzí dražších než 100 Kč se při vybírání a případném vracení zálohy postupuje jako u tematických pobytů.

Kulturní akce a besedy

Návštěvy kulturních představení a besed jsou školou žákům zprostředkovávány průměrně 1x měsíčně. Přesné termíny se řídí poptávkou a nabídkou. K zařazení do měsíčního plánu práce školy akci navrhuje především předškolní komise českého jazyka, hudební a výtvarné výchovy, besedy pak jednotliví vyučující (je-li zpoplatněna, musí ji doporučit předseda předškolní komise). O zařazení akce nebo besedy rozhoduje zástupce ředitele školy případně přímo ředitel školy.

Akce zařazené do plánu jsou pro žáky povinné. Vstupné si hradí žák.

FORMY SPOLUPRÁCE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI A DALŠÍMI SOCIÁLNÍMI PARTNERY

Základním principem vztahů školy s nejrůznějšími subjekty je korektnost, otevřenost a průhlednost.

Nejdůležitějšími partnery školy jsou:

Královéhradecký kraj

je zřizovatelem školy a po všech stránkách ovlivňuje chod školy.

Školská rada

je orgán školy umožňující zákonným zástupcům nezletilých žáků, zletilým žákům, pedagogickým pracovníkům školy, zřizovateli a dalším osobám podílet se na správě školy.

Školská rada se vyjadřuje k návrhům školních vzdělávacích programů a k jejich následnému uskutečňování, schvaluje výroční zprávu o činnosti školy, schvaluje školní řád a navrhuje jeho změny, schvaluje pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, podílí se na zpracování koncepčních záměrů rozvoje školy, projednává návrh rozpočtu na další rok, vyjadřuje se k rozboru hospodaření a navrhuje opatření ke zlepšení hospodaření, projednává inspekční zprávy České školní inspekce, podává podněty a oznámení řediteli školy, zřizovateli, orgánům vykonávajícím státní správu ve školství a dalším orgánům státní správy.

Studentská rada

je nezávislé shromáždění studentů Jiráskova gymnázia.

Studentská rada spolupracuje s vedením školy a dalšími učiteli na zlepšování klimatu školy (vzhled, materiální vybavení, výuka, vztahy).

Sdružení rodičů a přátel dětí a školy (SRPDŠ)

je dobrovolným sdružením rodičů, zákonných zástupců nezletilých žáků, zletilých žáků a občanů, kteří se zajímají o práci školy, založené jako dobrovolné sdružení občanů podle zákona č. 83/1990 Sb.

Sdružení je nepolitickou zájmovou organizací zastupující zájmy studentů Jiráskova gymnázia a jejich zákonných zástupců. Hájí a prosazuje jejich vzdělávání a výchovu, všestranný rozvoj jejich osobnosti a podmínky pro jejich plné uplatnění v životě společnosti.

Sdružení je nezávislé na politických stranách, orgánech státní moci a správy i jiných organizacích. K zabezpečení svých cílů jedná se školou, s orgány

samosprávy a státní správy, jinými společenskými organizacemi a veřejnými institucemi na základě partnerství a vzájemného respektování. Činnost Sdružení je zaměřena na koordinaci a sjednocování výchovného působení rodiny, školy a dalších výchovných institucí a na účinnou dobrovolnou pomoc škole při plnění jejího poslání. Ke splnění těchto základních cílů Sdružení zejména:

- působí na rodiče k správné výchově dětí v rodině,
- seznamuje rodiče a veřejnost s výchovnými a vzdělávacími cíli a úkoly školy a s úlohou rodičů při jejich naplňování,
- seznamuje vedení školy s náměty, připomínkami a stížnostmi rodičů a podílí se na jejich vyřizování,
- přispívá škole dobrovolnou pomocí svých členů i materiálními a finančními prostředky při zajišťování výchovné a vzdělávací činnosti, chodu školy jako organizace, péče o nadané i handicapované žáky, zlepšování školního prostředí, propagace školy, jakož i při organizaci jiných akcí pořádaných školou,
- předkládá podněty a doporučení ke koncepci rozvoje školy.

Nadace Jiráskova gymnázia

je účelové sdružení majetku zřízené s cílem rozvíjet duchovní hodnoty, výchovu, vzdělávání a sport na Jiráskově gymnáziu v Náchodě.

Nadace zejména:

- podporuje studentské aktivity,
- podporuje učitelské aktivity,
- podporuje hmotné vybavení školy a zlepšování školního prostředí,
- podporuje činnosti a akce pořádané ve prospěch studentů,
- podporuje propagaci Jiráskova gymnázia.

Město Náchod

zásadním způsobem ovlivňuje vzhled okolí školy, podílí se na programu primární prevence patologický jevů u žáků školy (prostřednictvím grantů na primární prevenci) a podporuje zájmové činnosti žáků školy (granty, příspěvky, příležitosti).

Pedagogicko psychologická poradna (PPP) v Náchodě

je významným partnerem školy při prevenci patologického chování žáků a při řešení výchovně vzdělávacích problémů.

Tradici má úzká spolupráce školy s PPP při pořádání primárních preventivních pobytů nově přijatých žáků. PPP pomáhá škole se zpracováním žádostí o granty a následně proškolení třídní učitele tak, aby byli schopni na úvodních pobytech poznat žáky co nejlépe a vybudovat základy funkčních kolektivů.

Spřátelená gymnázia (Trutnov, Dvůr Králové nad Labem, Úpice, Hostinné, Vrchlabí, Broumov)

S prvními pěti školami udržujeme tradici každoročních setkání pedagogických sborů na některé ze škol. Zde se společně pobavíme, vyměníme si zkušenosti a získáme inspiraci.

S Gymnáziem Broumov nás pojí ještě delší vztahy, zejména na obou školách působí učitelé, kteří v minulosti učili na druhé škole, a řada broumovských pedagogů je také absolventy naší školy.

ZŠ Komenského Náchod a ostatní školské subjekty v Náchodě

Naše škola poskytuje všem školám, které o to projeví zájem, aulu ke slavnostním příležitostem, případně k pořádání besed či kulturních akcí. Sami také pořádáme kulturní vystoupení, zejména pro mateřské a základní

školy. Jde především o divadelní vystoupení a koncerty pěveckých sborů. Nezapomínáme přitom ani na postižené děti. Se ZŠ Komenského plánujeme společné využití části sklepních prostor obou škol na mediátéku a studentský klub.

Univerzita Karlova v Praze

Jsme fakultní školou Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Ve spolupráci s Katedrou didaktiky fyziky Matematicko-fyzikální fakulty v Praze se u nás každoročně uskutečňuje několikadenní seminář Heuréky. Jedná se o setkání nadšených učitelů fyziky ze základních, středních i vysokých škol, kterého se účastní i hosté z ciziny.

Mikrobiologický ústav AV ČR, v.v.i.

Spolupráce s biologickým seminářem (besedy, exkurze, SOČ)

Další aktivity

Kulturní vystoupení a výstavy pořádáme i pro jiné organizace (např. pro Domov důchodců, pro Město atd.). Pomáháme významně i při jedné z největších kulturních akcí v Náchodě, při Prima sezóně. Ve své činnosti nezapomínáme ani na charitu. Spolupracujeme s několika organizacemi při zajišťování charitativních akcí, zejména sbírek. Řada tříd se také účastní projektu adopce na dálku. Naši studenti pomáhají ale také např. při dopravních průzkumech ve městě nebo při akcích na ochranu přírody. S Ligou proti rakovině spolupracujeme také na prevenci rakoviny.

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP

ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

„Lidi je třeba učit, jak mají myslet, a ne to, co si mají myslet.“

(Georg Christoph Lichtenberg)

Studium má **všeobecné zaměření**.

Priority

- poskytování všeobecného vzdělání bez přetěžování žáků zbytečnými informacemi,
- podpora zájmu o další vzdělávání,
- rozvoj komunikačních a jazykových dovedností,
- příprava uživatele informačních a komunikačních technologií,
- výchova kulturního čtenáře, diváka, příp. autora uměleckých děl,
- výchova ke zdravému životnímu stylu,
- sociální výchova,
- výchova k ochraně životního prostředí a kulturního dědictví.

Proč všeobecné vzdělání?

Nechceme jít cestou předčasné specializace žáků z těchto důvodů:

- Všeobecné vzdělání dává žákům větší svobodu v rozhodování při volbě
 - vysoké školy po získání úplného středního vzdělání,
 - vyšší odborné školy po získání úplného středního vzdělání,
 - jiného typu střední školy, např. po ukončení povinné školní docházky,
 - volby povolání.
- Všeobecné vzdělání je nejlepší základnou pro celoživotní vzdělávání, případně pro jakoukoliv budoucí rekvalifikaci.

Prostor pro specializaci

Na nižším stupni gymnázia si mohou žáci volit z volitelných předmětů tak, jak je uvedeno v učebním plánu. V rámci jednotlivých předmětů vytvářejí učitelé prostor pro rozšiřující učivo. Žáci mohou rozvíjet své schopnosti v nepovinných předmětech a v zájmových útvech organizovaných školou a v mimoškolní činnosti.

PROFIL ABSOLVENTA

„Má-li se člověk stát člověkem, musí se vzdělat.“

(Jan Amos Komenský)

Po skončení studia nižšího stupně víceletého gymnázia je absolvent pozitivně naladěn k dalšímu vzdělávání a k práci, umí se učit, je cílevědomý. Má základy všeobecného vzdělání a základní znalosti v jednotlivých učebních předmětech. Samostatně vyhledává, třídí a využívá informace, rozlišuje podstatné a nepodstatné informace, vyvozuje závěry, informace kriticky hodnotí a ověřuje. Komunikuje ústní i písemnou formou, vyjadřuje se srozumitelně a jazykově správně, rozumí psanému textu. Ovládá aktivně alespoň jeden cizí jazyk. Umí uživatelsky pracovat s PC. Samostatně řeší jednoduché problémy. Umí využít vědomosti a dovednosti v úlohách z praxe.

Zvládá konstruktivní kritiku a sebekritiku, umí nést odpovědnost za své jednání. Má zdravé sebevědomí, zná principy asertivního chování a uplatňuje je. Zná pravidla týmové práce a uplatňuje je ve spolupráci se spolužáky, obhájí a prezentuje své názory v kolektivu, umí naslouchat. Nabízí pomoc a nebojí se o ni požádat. Chápe normy společenského chování a řídí se jimi, zvládá své negativní emoce. Vytváří pozitivní vztahy v kolektivu vrstevníků, má kamarády, umí účinně komunikovat s vrstevníky i s dospělými lidmi ve svém okolí, umí se prosadit v reálném životě. Respektuje názory a zkušenosti ostatních lidí. Je tolerantní k odlišnostem druhých, má sociální citění, nebojí se postavit proti nespravedlnosti a násilí. Má mimoškolní zájmy.

Projevuje zdravý patriotismus, pociťuje občanskou zodpovědnost a hrdost ke svému národu, zajímá se o dění ve společnosti. Má základy právního vědomí. Má návyky v oblasti tělesné kultury,

dbá o své zdraví, zná pravidla bezpečného sexu. Projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům. Umí si rozvrhnout čas na studium i relaxaci, zná pravidla hygieny práce.

ORGANIZACE PŘIJÍMACÍHO ŘÍZENÍ

O přijetí ke studiu v nižším stupni osmiletého gymnázia rozhodne ředitel školy na základě výsledků přijímací zkoušky. Výsledky studia na ZŠ budou sloužit pouze jako pomocné kritérium při rovnosti celkového počtu bodů z přijímací zkoušky. K výstupnímu hodnocení ze ZŠ nebude přihlíženo, pokud zákon nestanoví jinak.

Podrobnosti o přijímacím řízení (z čeho budou jaké zkoušky, kritéria pro přijetí, počty přijímaných žáků atp.) **budou vždy včas zveřejněny na webových stránkách školy.**

ORGANIZACE MATURITNÍ ZKOUŠKY

Viz. školní vzdělávací program pro čtyřleté a vyšší stupeň osmiletého gymnázia.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

„Pověz mi a zapomenu, ukaž mi a já si vzpomenu, nech mne zúčastnit a já pochopím.“

(Konfucius)

K rozvoji klíčových kompetencí žáků se ve škole snažíme používat tyto strategie:

1. Kompetence k učení

1a. žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- učitel společně se žáky formuluje cíl činnosti a společně stanoví termíny pro dokončení dílčích částí a celého úkolu
- učitel důsledně vyžaduje dokončení práce v dohodnuté kvalitě a termínu
- učitel zadává úlohy se zajímavým námětem
- učitel umožňuje ve vhodných případech realizovat vlastní nápady žáků, podněcuje tvořivost žáků
- učitel usnadňuje žákům proces učení využíváním zajímavých metod, forem práce a střídáním metod práce a zajímá se o to, jak žákům jeho metody vyhovují
- učitel vůči každému žákovi projevuje očekávání úspěchu
- učitel podporuje účast žáků v soutěžích
- učitel vede žáky k relaxaci během výuky zařazováním relaxačních aktivit a her, dbá na hygienu práce

1b. žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

- učitel doporučuje informační zdroje (učebnice, odborná literatura, internet, dokumentární i hraný film, populárně naučná literatura, časopisy, besedy s lidmi z praxe, exkurze, přednášky externistů...)
- učitel zadává úkoly k využití různých informačních zdrojů
- učitel se nespokojí s pouhou „konzumací“ informací z různých zdrojů, ale pracuje s nimi, vede žáky k jejich propojení a pochopení

1c. žák operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

- učitel podporuje v přiměřené míře i nezbytné pamětní učení, a to vhodnými a zábavnými způsoby
- učitel poznatky spolu se žáky systematizuje, uvádí do souvislostí
- učitel klade důraz na zvládnutí podstatného a v praxi využitelného učiva, vyhledává příležitosti k opakování tohoto učiva v průběhu celého studia a k jeho systematizaci

- učitelé propojují při výuce poznatky z různých předmětů, zajímají se o výuku v ostatních předmětech (mezipředmětové vztahy)

1d.žák samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

- učitel zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami
- učitel umožňuje žákům prezentovat výsledky své práce
- učitel a žáci prezentují různé způsoby řešení, učitel vítá různé způsoby řešení a společně se žáky odhaluje jejich výhody a nevýhody
- učitel pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- učitel umožňuje žákům pracovat s materiály a zdroji, pomocí nichž si mohou ověřit správnost svého řešení

1e. žák poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

- učitel práci žáků pravidelně kontroluje a hodnotí, učitel sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok
- učitel vede žáky k sebehodnocení a ke vzájemnému hodnocení
- učitel umožňuje žákům spoluvytvářet kritéria hodnocení
- různí učitelé hodnotí práci žáků podle stejných kritérií a v rámci možností stejně
- učitel důsledně rozlišuje procesy učení a hodnocení
- učitel vnímá a aktivně zjišťuje vzdělávací potřeby jednotlivých žáků

2. Kompetence k řešení problémů

2a.žák vnímá nejrozumnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

- učitel ve výuce reflektuje společenské a přírodní dění, využívá aktuální témata
- učitel zadává problémové a netradiční úlohy, vede žáky k odhalování nesrovnalostí
- učitel klade otevřené otázky a vybízí žáky, aby kladli otázky

2b.žák vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

2c. žák samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení logické, matematické a empirické postupy

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů
- učitel zpřístupní žákům studijní materiály a vede je rovněž k samostatnému vyhledávání dalších zdrojů
- učitel vede žáky k vyhledávání různých způsobů řešení problému a spolu s žáky odhaluje jejich výhody a nevýhody
- učitel vyžaduje úplné vyřešení zadaného úkolu, pomáhá žákům překonávat úskalí při jeho řešení
- učitel dává co největší prostor pro samostatné řešení
- učitel dává dostatečný časový prostor k řešení problému

2d.žák ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

- učitel ukazuje žákům, jak formulovat hypotézy

- učitel vede žáky k ověřování pravdivosti hypotéz podle charakteru předmětu pokusem, pozorováním, sociologickým šetřením, konfrontací s literaturou a názory odborníků apod.

2e. žák kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledek svých činů zhodnotí

- učitel se zajímá o názory a zkušenosti žáků s řešením problémů a vede žáky k obhajobě vlastních postupů a závěrů
- učitel vede žáky k posuzování pohledů a názorů lišících se od jejich vlastních
- učitel ocení při řešení problému i postup, který žáka svedl od správného řešení, ocení vynaložené úsilí a chybu využije ku prospěchu všech

3. Kompetence komunikativní

3a. žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

- učitel dává žákům prostor pro ústní a písemné vyjádření názorů a myšlenek
- učitel vede žáky ke kultivovanému slovnímu i písemnému vyjadřování

3b. žák naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhazuje svůj názor a vhodně argumentuje

- učitel navozuje situace pro vzájemnou komunikaci mezi žáky a učitelem
- učitel vybízí žáky, aby kladli věcné otázky a reagovali na ně, vede žáky k upřesnění svých myšlenek, k jejich obhajobě
- učitel objasní žákům pravidla kultivované diskuse a vede je k jejich dodržování, učitel přenechá řízení diskuse podle možností žákům
- učitel vyvozuje spolu s žáky závěry z diskuse

3c. žák rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

- učitel ověřuje, zda žák rozumí čtenému textu, klade doplňující dotazy, vede žáka k interpretaci textu, k vyjádření hlavních myšlenek, ke stručnému vyjádření obsahu
- učitel učí žáky vypracovávat výpisky z textů, poznámky z četby, kulturních představení, výstav a pozorování apod.
- učitel vede žáky ke správné interpretaci projevů neverbální komunikace

3d. žák využívá informační komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

- učitel zadává úlohy, ve kterých žáci využijí doporučenou odbornou nebo populárně naučnou literaturu, slovníky, encyklopedie, internet
- učitel vede žáky k ověřování informací z různých zdrojů
- učitel vede žáky ke zpracování výsledků své práce na počítači, umožňuje odevzdávat zpracované materiály e-mailovou poštou

3e. žák využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

- učitel vede žáky k pozitivní vzájemné komunikaci vedoucí k dohodě, vede žáky k nalezení východiska z konfliktní situace
- učitel napomáhá navozením vhodné atmosféry a použitím různých komunikačních metod odstranění případných komunikačních bariér a obav z vyjádření vlastního názoru

4. Kompetence sociální a personální

4a. žák účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

- učitel zapojuje žáky do různých forem skupinové práce
- učitel spolu s žáky stanoví dle potřeby pravidla práce ve skupině, napomáhá rozdělení rolí, dle možností umožní volbu činnosti nebo tématu ve skupině
- učitel vyžaduje prezentaci výsledků práce skupiny

4b. žák se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

- učitel vede žáky k vzájemné úctě a ohleduplnosti při spolupráci se spolužáky
- učitel volí citlivý přístup při rozdělování úkolů v týmu i při vytváření týmů
- učitel se zajímá o pocity žáků z týmové práce
- učitel vede žáky k tomu, aby byli ochotni poskytnout pomoc a aby se nebáli o pomoc požádat

4c. žák přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

- učitel se v diskusi spolu s žáky zamýšlí nad názory ostatních žáků, žáci zkoumají výhody a nevýhody různých přístupů a pohledů
- učitel vede žáky k poznávání výhod spolupráce s ostatními lidmi

4d. žák si vytváří pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

- učitel sleduje práci jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok
- učitel vede žáky k uvědomění si svého přínosu pro práci skupiny a tím podporuje jeho sebedůvěru
- učitel projevuje důvěru ve schopnosti žáků vyřešit daný úkol

5. Kompetence občanské

5a. žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

- učitel se zajímá o názory, náměty a zkušenosti žáků
- učitel vede žáky k přemýšlení nad odlišnými názory
- učitel umožňuje žákům sdělovat si své pocity a názory, využívá prožitek
- učitel odhaluje spolu s žáky odlišnosti a jedinečnost jiných společenských kultur a vede je k respektu k přesvědčení druhých lidí
- učitel zprostředkuje podle možností setkávání s lidmi různých národů, odlišných kultur, přesvědčení, náboženství apod.

5b. žák chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu

- učitel vede žáky k poznání a pochopení základních společenských norem a zákonů
- učitel vyžaduje dodržování společenských norem
- učitel napomáhá žákovi ztotožnit se se svými právy a povinnostmi

5c. žák se rozhoduje zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

- učitel vede žáky k úspěšnému zvládnutí krizové situace související s ohrožením života a zdraví nejen teoretickou přípravou podle charakteru daného předmětu, ale i nácvikem chování v modelových situacích

5d. žák respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní a historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

- učitel zprostředkuje žákům návštěvu koncertů, divadelních a filmových představení, výstav, sportovních akcí
- učitel seznamuje žáky s kulturním a historickým dědictvím při exkurzích a výletech a do jejich přípravy žáky v co největší míře zapojuje
- učitel podporuje zapojení žáků do činnosti kroužků a jiných kulturně společenských sdružení a podle svých možností napomáhá organizaci kulturních, společenských a sportovních aktivit

5e. žák chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

- učitel vede žáky ke třídění odpadů
- učitel vede žáky k udržování a zlepšování prostředí školy a jejího okolí
- učitel ve výuce reflektuje aktuální problémy týkající se životního prostředí
- učitel podporuje účast žáků v aktivitách směřujících ke zlepšení životního prostředí

6. Kompetence pracovní

6a. žák používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

- učitel zařazuje dle možností do výuky praktické činnosti
- učitel doplňuje výuku činností na praktických projektech realizovaných případně i mimo školu
- učitel mění podmínky vyučování a učí žáky adaptovat se

6b. žák přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

- učitel zprostředkuje setkání žáků se světem práce formou exkurzí
- učitel vede žáky při praktických činnostech k ochraně zdraví svého i ostatních
- učitel vede žáky k hospodárnosti

6c. žák využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

- učitel umožňuje žákům prezentovat výsledky práce ve škole i mimo školu
- učitel přizpůsobuje úlohy zájmům a osobnosti studenta i s ohledem na jeho budoucí profesní orientaci
- učitel napomáhá žákovi v jeho profesní orientaci

6d. žák se orientuje v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

- učitel vede žáky k orientaci v podnikatelské sféře pomocí exkurzí, besed s lidmi z praxe, projektů navozujících podnikatelské prostředí apod.
- učitel vytváří u žáků představu o právech a povinnostech v pracovním procesu

ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Škola vzdělává žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, pokud uspějí v přijímacím řízení. To jim je vždy upraveno dle doporučení školského poradenského zařízení.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou integrováni do běžných tříd. Předpokladem jejich úspěšného vzdělávání je úzká spolupráce rodiny, školského poradenského zařízení, školy a případně dalších odborníků.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví platná legislativa.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování plánu pedagogické podpory PLPP a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP.

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě PLPP. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se SVP

PLPP sestavují třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu a výchovný poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky se zákonnými zástupci žáka, s pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

S výsledným PLPP resp. IVP seznámí třídní učitel všechny příslušné učitele a ti jsou povinni ustanovení PLPP resp. IVP ve své práci se žákem realizovat.

PLPP resp. IVP vyhodnocují třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu a výchovný poradce, případně se zákonnými zástupci žáka a žákem, a to průběžně, nejpozději po 3 měsících od uvedení PLPP resp. IVP v platnost a pak na pravidelných čtvrtletních hodnotících a klasifikačních pedagogických radách.

ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Škola vyhledává a rozvíjí talent a mimořádné nadání žáků. Při zjišťování mimořádného nadání žáků spolupracuje s poradenským pracovištěm a na základě jeho doporučení sestavuje a realizuje Individuální vzdělávací plán konkrétního žáka se strukturou dle právní úpravy. Mimořádně nadaní žáci mohou být přerazeni do vyššího ročníku nebo jim může být umožněno navštěvovat hodiny určitého předmětu ve vyšším ročníku.

Nadaným žákům připravují a zadávají učitelé školní práci, která odpovídá úrovni jejich kompetencí v oblasti jejich nadání a dále je rozvíjí. Součástí této práce je systematická příprava na předmětové soutěže v oblasti zájmu žáka, individuální studium naučné literatury, řešení problémových úloh (hlavolamy, problémové úlohy), hledání jiných řešení, použití jiných technik (např. výtvarných), zpracovávání referátů či vyhledávání zajímavostí k probíranému tématu. Je-li to vhodné, je těmto žákům svěřováno řízení práce skupiny spolužáků.

Je-li v určité oblasti více nadaných žáků, mohou pro ně být zřizovány kroužky rozvíjející kompetence v oblasti jejich zájmu. Hudebně nadaní žáci jsou směřováni do školních hudebních těles. Práce výtvarně nadaných žáků jsou prezentovány ve škole i mimo ni. Pohybově nadaní žáci jsou vedeni ke sportovní reprezentaci školy.

Velmi důležité je vést nadané žáky k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, k ochotě pomáhat slabším.

Pravidla a průběhu tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP a IVP mimořádně nadaného žáka

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného platnou legislativou. Práce na sestavování IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

Průřezová témata jsou realizována

A. integrací do předmětů

1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Toto průřezové téma je realizováno v průběhu celého vzdělávání přístupem učitele a způsobem vedení vyučovacího procesu. Kromě toho je výrazněji posilováno v předmětu občanská výchova.

Tematické okruhy	prima	sekunda	tercie	kvarta
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ				
rozvoj schopností poznávání	M, Vv	M, Vv	Ov, M, Vv	M, Vv
sebepoznání a sebepojetí	Vv	Vv	Ov, Vv	Ov, Vv
seberegulace a sebeorganizace	Ov, Vv	Vv	Ov, Vv	Ov, Vv
psychohygiena	Ov, Vv	Ov, Vv	Ov, Vv	Ov, Vv
kreativita	Vv	M, Vv	Čj, M, Vv	M, Vv
SOCIÁLNÍ ROZVOJ				
poznávání lidí	Ov, Čj, D	Ov	Ov	Ov
mezilidské vztahy	Ov	Ov	Ov	Ov
komunikace	Ov, Čj, M	Ov, Čj, M	Ov, Čj, M, Z	Ov, Čj
kooperace a kompetice	Ov, Z	Ov, Čj	Čj	Ov, Čj
MORÁLNÍ ROZVOJ				
řešení problémů a rozhodovací dovednosti	D	Ov	Ov	Ov
hodnoty, postoje, praktická etika	Ov, D	Ov	Ov	Ov

2. Výchova demokratického občana (VDO)

Tematické okruhy	prima	sekunda	tercie	kvarta
občanská společnost a škola	Ov			Ov
občan, občanská společnost a stát	Ov, D	Ov, D	Ov, D	Ov, D, Z
formy participace občanů v politickém životě	Ov	Ov, D	Ov, D	Ov, D
principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	D	Ov, D	Ov, D	Ov, D

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

Tematické okruhy	prima	sekunda	tercie	kvarta
Evropa a svět nás zajímá	D, Vv	D, Čj, Vv	Ov, D, Z, Vv	Ov, D, Z, Vv
objevujeme Evropu a svět	D, Vv	Ov, D, Vv	Ov, D, Z, Vv	Ov, Z, Vv
jsme Evropané	D	Ov, D, Čj	Ov, D, Z	Ov, D, Z

4. Multikulturní výchova (MuV)

Tematické okruhy	prima	sekunda	tercie	kvarta
kulturní difference	Ov, D, Z, Vv	Ov, D, Vv	Z, Vv	Ov, Vv
lidské vztahy	Ov, D, Z, Vv	Ov, Vv	Vv	Ov, Vv
etnický původ	Ov, Z, Čj, Vv	Ov, D, Z, Vv	Z, Vv	Ov, D, Z, Vv
multikulturalita	Ov, D, Z, Vv	Ov, D, Z, Vv	Z, Vv	Ov, Vv
princip sociálního smíru a solidarity	Ov, D, Z, Vv	Ov, Vv	Vv	Ov, D, Vv

5. Environmentální výchova (EV)

Tematické okruhy	prima	sekunda	tercie	kvarta
ekosystémy	Př, ZPV, Vv	Př, ZPV, Vv	Př, Ch, Z, Vv	Př, Ch, Z, Vv
základní podmínky života	Př, D, Vv	Př, Vv	Př, F, Vv	Př, F, Vv
lidské aktivity a problémy životního prostředí	D, Z, ZPV, Vv	Př, D, Z, ZPV, Vv	Ch, Z, F, Vv	Př, Ch, F, Vv
vztah člověka k prostředí	Př, Ov, D, ZPV, Vv	Př, Ov, D, Z, ZPV, Vv	Př, Ch, Z, F, Vv	Př, Ch, D, Z, F, Vv

6. Mediální výchova (MeV)

Tematické okruhy	prima	sekunda	tercie	kvarta
RECEPTIVNÍ ČINNOSTI				
kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Z, Vv	Čj, Př, Ov, Vv	Př, Ov, Z, IKT, Čj, Vv	Čj, D, Z, Vv
interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Z	Ov	Ov	Čj, D, Z
stavba mediálního sdělení		Ov	Ov	Čj
vnímání autora mediálních sdělení	Z	Ov, Čj	Ov, Čj	Čj, Z
fungování a vliv médií ve společnosti	Z, Vv	Ov, Vv	Ov, D, Z, Vv	D, Z, Vv
PRODUKTIVNÍ ČINNOSTI				
tvorba mediálního sdělení		Př, Čj	Př	IKT, Čj
práce v realizačním týmu	Vv	Vv	IKT, Čj, Vv	IKT, Vv

B. formou tematických dnů**Tematické dny****PRIMA**

Název	Zapojené vyučovací předměty	Průřezová témata
Lidé a zvířata	Př, Čj, Vv, Z	EV
Den v antice + olympiáda	Čj, D, Vv, Tv, Hv, Ov, M	OSV, VDO

SEKUNDA

Název	Zapojené vyučovací předměty	Průřezová témata
Život ve středověkém městě	Čj, D, Ov, Vv, Hv	VDO, VMEGS

TERCIE

Název	Zapojené vyučovací předměty	Průřezová témata
Návykové látky a jejich alternativa	Př, Ov, Tv, Ch, D, Čj, Vv	OSV, MeV
Technika a průmyslová revoluce	F, Ch, D, Čj	EV

KVARTA

Název	Zapojené vyučovací předměty	Průřezová témata
Lidé a krajina na Náchodsku	Z, Př, D, Čj, Ov, Hv	VDO, MuV, EV

PRIMA – KVARTA

Název	Zapojené vyučovací předměty	Průřezová témata
Evropské město. Náchod, Kudowa Zdroj	D, Př, Čj, Ov, Vv, Hv, Tv	VMEGS, MuV, EV
Den poezie	Čj, Vv	MeV
Den pro Zemi	Př, Z, Ov, Vv	EV
Den her		OSV, MeV
Sportovní den	Tv	OSV, MeV

Tematické dny budou rozšiřovány a pozměňovány po zkušenostech s jejich realizací.

4. UČEBNÍ PLÁN

4. UČEBNÍ PLÁN											Vzdělávací oblasti, vzdělávací obory, tematické okruhy dle RVP ZV																				
Předměty	Prima		Sekunda		Tercie		Kvarta		CELKEM		Jazyk a jazyková komunikace			Matematika a její aplikace	Inf. a komunikační technologie	Člověk a společnost		Člověk a příroda				Umění a kultura		Člověk a zdraví		Člověk a svět práce			Volitelné	CELKEM	
	Hodin týdně	z toho dělených	Hodin týdně	z toho dělených	Hodin týdně	z toho dělených	Hodin týdně	z toho dělených	Hodin týdně	z toho dělených	Český jazyk a literatura	Cizí jazyk	Další cizí jazyk			Dějepis	Výchova k občanství	Fyzika	Chemie	Přírodopis	Zeměpis	Hudební výchova	Výtvarná výchova	Výchova ke zdraví	Tělesná výchova	Práce s lab. technikou	Využití digit. technologií	Svět práce			
Jazyková a komunikační výchova	2		2		2		2		8	0	8																		8		
Literární a slohová výchova	2	1	2	1	2	1	2	1	8	4	8																		8		
Cizí jazyk	3	3	3	3	3	3	3	3	12	12		12																	12		
Další cizí jazyk	–		–		3	3	3	3	6	6			6																6		
Matematika a její aplikace	4	1	4	1	4	1	4	1	16	4				16															16		
Informatika a komunikační technologie	–		–		2	2	2	2	4	4					4														4		
Dějepis	2		2		2		2		8	0						8													8		
Občanská výchova	1,5		2		2		2		7,5	0						4,5							1				2		7,5		
Základy přírodních věd	2	0,5	2	0,5	–		–		4	1							2	1							1				4		
Fyzika	–		–		2		2		4	0							4												4		
Chemie	–		–		2		2		4	0								4											4		
Přírodopis	2		2		2		1		7	0									7										7		
Zeměpis	2		2		2		2		8	0										8									8		
Hudební výchova	1		1		1		1		4	0											4								4		
Výtvarná výchova	2		2		1		1		6	0												6							6		
První pomoc	0,5	0,5	–		–		–		0,5	0,5													0,5						0,5		
Tělesná výchova	3	3	3	3	2	2	2	2	10	10														10					10		
Využití digitálních technologií	–		1	1	–		–		1	1																1			1		
Volitelné předměty	2	2	2	2	–		–		4	4																	4		4		
Celkem	29	11	30	11,5	32	12	31	12	122	46,5	16	12	6	16	4	8	4,5	6	5	7	8	4	6	1,5	10	1	1	2	4	122	
											34			16	4	12,5		26				10		11,5		4			4	122	
Předepsáno RVP – minimum											15	12	6	15	1	11			21				10		10		3			0	98
Přidělené disponibilní hodiny											1	0	6	1	3	1,5			5				0		1,5		1			4	24 ^a

* Z toho 6 pro Další cizí jazyk.

POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU*Jazyková a komunikační výchova, Literární a slohová výchova*

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Český jazyk a literatura** je rozdělen do dvou předmětů – Jazyková a komunikační výchova, Literární a slohová výchova.

Cizí jazyk

Ve škole se vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Cizí jazyk** realizuje v předmětu Anglický jazyk. V případě, že je přijat dostatečný počet žáků s jiným Cizím jazykem ze základní školy a je-li to v možnostech školy, mohou žáci pokračovat ve studiu Cizího jazyka ze základní školy jako Cizího jazyka i u nás. Jako Další cizí jazyk si pak v tercii musí vzít předmět Anglický jazyk.

Není-li přijato dost žáků nebo není-li v možnostech školy vyučovat žáky s jiným Cizím jazykem ze základní školy, je žákovi jako Cizí jazyk přidělen předmět Anglický jazyk a je na něm, aby svým úsilím stačil tempu ostatních (podle RVP ZV měl být na základní škole upozorněn na to, že na středních školách není zajištěna návaznost na jiný než anglický jazyk).

Název předmětu, který realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Cizí jazyk, se odvozuje z názvu vyučovaného jazyka. Tedy – Anglický jazyk, Německý jazyk, Španělský jazyk, Francouzský jazyk nebo Ruský jazyk.

Třída je při výuce Cizího jazyka ve všech hodinách dělena na skupiny. Skupiny mohou sdružovat i žáky z různých tříd. Do skupin jsou žáci rozděleni na začátku primy, a to podle pokročilosti.

Další cizí jazyk

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Další cizí jazyk** se realizuje v předmětech Anglický jazyk, Německý jazyk, Španělský jazyk, Francouzský jazyk nebo Ruský jazyk. Žákovi je přidělen jeden z těchto předmětů na základě jeho zájmu a možností školy. Žák si za Další cizí jazyk musí zvolit jazyk odlišný od Cizího jazyka a v případě, že jeho Cizím jazykem není Anglický jazyk, je mu jako Další cizí jazyk přidělen Anglický jazyk.

Název předmětu, který realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk, se odvozuje z názvu vyučovaného jazyka.

Třída je při výuce Dalšího cizího jazyka ve všech hodinách dělena na skupiny. Skupiny mohou sdružovat i žáky z různých tříd téhož ročníku. Do skupin jsou žáci rozděleni na začátku tercie, a to podle pokročilosti.

Matematika a její aplikace

Předmět je tvořen vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru **Matematika a její aplikace**. Třída je ve všech čtyřech ročnících vždy na jednu z hodin dělena na dvě skupiny.

Informační a komunikační technologie

Předmět je tvořen vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru **Informační a komunikační technologie**. Vyučuje se pouze v tercii a kvartě. Ve všech hodinách je třída dělena na dvě skupiny.

Dějepis

Předmět je tvořen vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru **Dějepis**.

Občanská výchova

Vyučovací předmět v sobě integruje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Výchova k občanství, část** vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru **Výchova ke zdraví** (sekunda a tercie po 0,5 hodiny) a vzdělávací obsah **tematického okruhu Svět práce** vzdělávacího oboru **Člověk a svět práce** (tercie, kvarta po 1 hodině). V primě se občanská výchova vyučuje v jednom pololetí 1 hodiny týdně a ve druhém pololetí 2 hodiny týdně. Ušetřená hodina je věnována výuce předmětu První pomoc.

Základy přírodních věd

Předmět se vyučuje v primě a sekundě a integruje **části** vzdělávacích obsahů vzdělávacích oborů **fyzika** a **chemie** s **tematickým okruhem Práce s laboratorní technikou** ze vzdělávacího

oboru **Člověk a svět práce** (v primě i v sekundě po 1 hodině F, ½ hodiny Ch a ½ hodiny práce s laboratorní technikou). Na Práce s laboratorní technikou je třída dělena na dvě skupiny.

Fyzika

Předmět se vyučuje v tercii a kvartě. Je tvořen **částí** vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru **Fyzika**. Zbytek vzdělávacího obsahu tohoto oboru je součástí předmětu Základy přírodních věd.

Chemie

Předmět se vyučuje v tercii a kvartě. Je tvořen **částí** vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru **Chemie**. Zbytek vzdělávacího obsahu tohoto oboru je součástí předmětu Základy přírodních věd.

Přírodopis

Předmět je tvořen vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru **Přírodopis**.

Zeměpis

Předmět je tvořen vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru **Zeměpis**.

Hudební výchova

Předmět je tvořen vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru **Hudební výchova**.

Výtvarná výchova

Předmět je tvořen vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru **Výtvarná výchova**.

První pomoc

Ve vyučovacím předmětu se realizuje **část** vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru **Výchova ke zdraví**. Předmět se vyučuje pouze v jednom pololetí v primě s hodinovou dotací 1 hodina týdně. Třída je vždy dělena na dvě skupiny. V pololetí, ve kterém se vyučuje První pomoc, mají žáci jen 2 hodiny Občanské výchovy.

Tělesná výchova

Předmět je tvořen vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru **Tělesná výchova**. Součástí vzdělávacího obsahu předmětu Tělesná výchova je **tematický okruh Zdravotní tělesná výchova**. Při hodinách jsou třídy děleny na chlapecké a dívčí skupiny. V případě malého počtu žáků ve skupině mohou být skupiny stejného pohlaví slučovány z více tříd stejného ročníku.

Využití digitálních technologií

Předmět je tvořen vzdělávacím obsahem **tematického okruhu Využití digitálních technologií** ze vzdělávacího oboru **Člověk a svět práce** a vyučuje se pouze v sekundě. Hodinová dotace je 1 hodina týdně. Třída je při výuce dělena na dvě skupiny.

Volitelné předměty

Volitelné předměty jsou žákům nabízeny v primě a sekundě po 2 hodinách týdně, a to dle zájmu žáků a možností školy. Seznam volitelných předmětů vyučovaných ve škole v příslušném školním roce tvoří samostatnou každý rok aktualizovanou přílohu školního vzdělávacího programu.

Na volitelné předměty jsou třídy děleny na skupiny. Ve skupinách mohou být žáci z různých tříd stejného ročníku.

Člověk a svět práce

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce se realizuje prostřednictvím tematických okruhů **Práce s laboratorní technikou** (v předmětu Základy přírodních věd – prima a sekunda), **Využití digitálních technologií** (v předmětu Využití digitálních technologií – sekunda) a **Svět práce** (v předmětu Občanská výchova – sekunda až kvarta).

CLIL

Ve všech předmětech je možné používat metodu CLIL (tj. integrovat výuku předmětu a cizího jazyka).

5. UČEBNÍ OSNOVY

JAZYKOVÁ A KOMUNIKAČNÍ VÝCHOVA

Charakteristika

Vyučovací předmět Jazyková a komunikační výchova vychází z požadavků vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura a naplňuje je v součinnosti s předmětem literární a slohová výchova.

Cílem vzdělávání je získání komunikačních dovedností potřebných pro osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání, kvalitní zvládnutí mateřského jazyka v jeho psané i mluvené podobě, pochopení sociálně-kulturního vývoje společnosti v návaznosti na další vzdělávací obory.

V hodinách jazykové a komunikační výchovy získají žáci vědomosti a dovednosti potřebné k osvojení spisovné podoby mateřského jazyka. Naučí se poznávat a rozlišovat jeho další podoby. Jazyková a komunikační výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Předmět je vyučován ve 2 hodinách týdně.

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
PRIMA		
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	- využívá dosavadních znalostí ve snaze o spisovnou a zřetelnou výslovnost - uvědomuje si rozdíl mezi zvukovou a psanou podobou slov - vyhledá v textu slova či hláskové skupiny, jejichž výslovnost se výrazně liší od psané podoby	3a
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	- tvoří nová slova pomocí předpon a přípon a užívá jich ve správném kontextu (pracuje s PČP a SSČ)	
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spis. češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	- vyhledává slova v příručkách (PČP, SSČ) - užívá různých významů slov ve slovních spojeních a větách ve správném kontextu (s pomocí SSČ)	2b
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	- uvede příklady jednotlivých slovních druhů - vyhledává jednotlivé slovní druhy v textu - pozná v textu tvary různého slovesného způsobu - vysvětlí rozdíl mezi konkrétním a abstraktním podstatným jménem - rozlišuje slovní a mluvnické významy podstatných jmen - skloňuje slova ohebná podle vzorů - pozná a opraví chybné tvary ohebných slov	3ab, 5d
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	- pozná ve větě základní skladební dvojici, řídící a závislé větné členy - odliší shodný a neshodný přívlastek - užívá správně pravidla o shodě podmětu s přísudkem	2c
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	- aplikuje znalosti ze slovoslovní a tvarosloví v písemném projevu	2c
rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití		
SEKUNDA		
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	- pozná slovo prvotní a utvořené - tvoří slova odvozováním, skládáním a zkracováním - tvoří a užívá víceslovná pojmenování - rozpozná základní a přenesené významy u slov mnohoznačných - rozlišuje obsah frazémů	
samostatně pracuje s Pravidly českého	- vyhledá a rozlišuje význam slov mnohoznačných, synonym a frazémů	2b

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	- vyhledá a vysvětlí význam slov přejatých a odborných pojmenování - ověřuje pravopis a skloňování slov	
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	- rozlišuje podstatná jména konkrétní, abstraktní, obecná a vlastní - rozlišuje druhy přídavných jmen, zájmen a číslovek - určuje mluvnické významy u podstatných jmen, přídavných jmen a zájmen - stupňuje přídavná jména, odliší tvar podstatného jména od tvaru přídavného jména přivlastňovacího - určuje mluvnické kategorie sloves - rozliší, správně tvoří a užívá slovesný rod činný a trpný - aplikuje pravidlo o shodě podmětu s přísudkem - rozlišuje druhy příslovcí - správně tvoří a píše tvary příslovcí	
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	- rozlišuje podmět vyjádřený, nevyjádřený a několikanásobný - rozlišuje přísudek jmenný a slovesný - rozpozná a tvoří různé druhy vedlejších vět - transformuje větné členy ve vedlejší věty a obráceně - doplňuje interpunkci do jednodušších souvětí	2c
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	- využívá znalosti skloňování a časování podle vzorů v písemném projevu - vysvětlí a užívá pravidlo o shodě podmětu s přísudkem - doplní interpunkci do jednoduššího souvětí	2c
TERCIE		
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	- při četbě textu dodržuje spisovnou výslovnost - text, který obsahuje přejatá jména obecná a vlastní, přečte se správnou výslovností	
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	- vypíše z textu slova odvozená - vypíše z textu slova vzniklá skládáním - vypíše z textu zkratky a zkratková slova - víceslovný název napíše zkratkou - označí slovtvorný základ	
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	- pomocí jazykové příručky ověří pravopis a skloňování přejatých jmen - ve slovníku zjistí správný význam přejatého slova - ve SSČ zjistí původ přejatého slova	2b
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	- do věty doplní správný tvar přejatého jména - tvoří tvary pádů přejatých jmen - vytvoří věty s přejatými jmény obecnými i vlastními	
využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle	- nahradí slova nespisovná spisovnými - v mluveném projevu využívá obecnou češtinu	3ab, 5d

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
komunikační situace		
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	- rozezná významový poměr mezi několikanásobnými větnými členy - doplní vhodnou spojku pro vyjádření poměru mezi větami - určí významový poměr mezi větami	
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	- utvoří slova se zdvojenými hláskami a rozhodne o správném použití přípony - rozezná spřežky a užívá jich ve správné podobě	2c
rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	- zdůvodní použití spisovného jazyka, nářečí a obecné češtiny - odliší spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu - seznámí se s typickými znaky nářečních oblastí	5a
KVARTA		
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	- správně vyslovuje slova přejatá a běžně užívaná cizí slova	
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	- dokáže odhalit s pomocí PČP nebo SSČ jazykové nedostatky - běžně používá jazykové příručky při tvorbě vlastního textu	2b
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	- bezpečně rozezná slovní druhy - užije ve větách přejatá podstatná jména - skloňuje vlastní přejatá jména	
využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	- používá spisovné tvary slov v oficiálních jazykových projevech (rétorická cvičení – připravená i improvizovaná) - dbá na jazykovou kulturu svých projevů	3ab, 5d MeV (stavba mediálního sdělení)
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	- při komplexním jazykovém rozboru aplikuje dosavadní znalosti ze skladby	
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	- zvládá interpunkční pravopis ve složitém souvětí s využitím syntaktických znalostí	2c
rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití		5a

LITERÁRNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA**Charakteristika**

Vyučovací předmět literární a slohová výchova vychází z požadavků vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura a naplňuje je v součinnosti s předmětem jazyková a komunikační výchova.

V hodinách literární a slohové výchovy se žáci učí vnímat a rozumět různým jazykovým sdělením, s porozuměním číst texty umělecké, publicistické a odborné, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo vyslechnutého sdělení, sdělení analyzovat a kriticky posoudit jeho obsah i formální stránku. Prostřednictvím četby poznávají žáci základní literární žánry, učí se vnímat jejich podstatné znaky, postihnout umělecký záměr autora a formulovat a hájit vlastní názor na přečtené dílo. Společná i individuální četba rozvíjí základní čtenářské návyky, schopnosti tvořivé percepce, interpretace a spolu s ostatními složkami předmětu i tvořivé reprodukce a tvorby vlastních textů. To vše vede žáky k vytváření žádoucích životních postojů, cílů a hodnotové orientace.

V obou předmětech budou ve frontálním i kooperativním vyučování využívány různé didaktické metody, jako jsou didaktické hry, rozbory textu, dramatizace, poslech, tvorba a prezentace vlastních textů aj. Využívána bude i audiovizuální technika a v omezené míře práce s počítačem. Nedílnou součástí vzdělávání budou i literárněhistorické exkurze, besedy, soutěže, návštěvy divadelních a filmových představení, práce na konkrétních projektech a pořádání tematických dnů.

Předmět je vyučován ve 2 hodinách týdně, z nichž jedna je půlená.

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
PRIMA		
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	- čte s porozuměním různé typy textů (umělecký, publicistický,...) - rozliší v textu řeč autora a řeč postav	2b
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	- vyhledá v textu části vyjadřující dojmy, pocity, nálady a uvědomuje si jejich subjektivitu - napíše dopis literární postavě z četby	3c
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	- za použití vhodných jazykových prostředků napíše oficiální i neoficiální dopis, pohlednici, SMS zprávu, e-mail - uvědomuje si rozdíly v komunikačních situacích a zohledňuje je při tvorbě textů (SMS – volí slova, která jsou srozumitelná i bez diakritiky, dopis – dodržuje formální náležitosti)	3ad OSV (komunikace)
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	- při mluvních cvičeních i dalších mluvených projevech se snaží užívat spisovné jazykové prostředky - v jednoduchých komunikačních situacích se pokouší naplnit konkrétní komunikační záměr (dojme, přesvědčí,...)	3a
zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	- na základě diskuse o textu rozhodne o klíčových slovech a tématu textu - koriguje svůj původní názor dle výsledků diskuse - spoluvytváří pravidla diskuse a respektuje je - respektuje ostatní - aktivně se zapojuje do diskusí o četbě	3be, 4ac
využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	- stručně sdělí hlavní myšlenky přečteného jednoduchého textu - pořídí výpisky z populárně – naučného učebnicového textu - najde v textu klíčová slova	3a
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	- popíše osobu, místo tak, aby ji, je ostatní dokázali identifikovat - vytvoří osnovu populárně-naučného i uměleckého textu	3a OSV (poznávání lidí)
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu	- k neuzavřenému textu napíše jeho dokončení - vypráví podle obrázkové osnovy - nechá se obrazem, předmětem, fotografií atp. inspirovat k napsání jednoduchého vyprávění	3a

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů		
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	- vypravuje úryvek z vlastní četby jako upoutávku – doporučení pro spolužáky - účastní se třídního kola recitační soutěže - pokouší se o scénické/dramatické čtení (Biblické příběhy, Staré řecké báje a pověsti,...)	3ab MuV (etnický původ) D, Vv, Hv, Ov
rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	- čte a porovnává různá zpracování jednoho příběhu (Bradford, Bible, Olbracht, V+W) - čte a vyvozuje výrazné znaky autorského stylu (výše zmínění + K.Poláček: Bylo nás pět)	3c, 5d
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	- reflektuje jednoduchou formou přečtený text, zhlédnuté představení - zapojuje se aktivně do diskuse o knize, kterou všichni spolužáci přečetli - dohodnutou formou zaznamenává své dojmy z četby	2e Vv
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	- píše dopis literární postavě na základě četby - zapojí se do probíhajících projektů a aktivit (Týden – Den poezie) - užívá jednoduché techniky tvůrčího psaní - na základě získaných poznatků tvoří vlastní jednoduché umělecké texty (jasně vymezená forma – akrostich, limerik,...)	3a
rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty		
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	- rozliší poezii, prózu a drama - pozná na základě četby báji, pohádku, pověst, bajku a vysvětlí základní rozdíly mezi těmito žánry - postupně poznává rysy základních dramatických žánrů	3c
uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	- autora a dílo z vlastní četby zařadí do literárněhistorického kontextu	2b, 4abc
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	- diskutuje o různých uměleckých zpracování téhož textu - porovná vybraný titul z doporučené četby s filmovým nebo jevištním zpracováním - (Fimfárum – film i divadlo, Bylo nás pět – TV seriál)	4c
vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	- účastní se vhodných akcí pořádaných Městskou knihovnou v Náchodě - využívá služeb MK Náchod, školní knihovny a dalších knihoven	3d
SEKUNDA		
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo	- napíše životopis známé osobnosti jako hádanku pro ostatní	2b VMEGS (jsme Evropané)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
porovnáváním s dostupnými inf. zdroji		D, Hv
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	- v uměleckém popisu vyhledá místa, která vyjadřují dojmy, pocity a nálady	3c MeV (vnímání autora mediálních sdělení)
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	- s využitím vhodných jazykových prostředků napíše přihlášku, žádost a životopis - uvědomuje si rozdíly v komunikačních situacích a zohledňuje je při tvorbě textu (např. životopis klasický a strukturovaný)	3ad MeV (tvorba mediálního sdělení)
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	- vypravuje příběh s využitím spisovných a nespisovných jazykových prostředků (Staré pověsti české) - při mluvních cvičeních a v dalších mluvních projevech užívá spisovných jazykových prostředků	3a OSV (komunikace) D, Hv
zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	- diskutuje o přednesených žákovských pracích a na základě diskuse koriguje svůj původní názor - aktivně se zapojuje do diskuse - respektuje pravidla diskuse	3be, 4ac OSV (komunikace)
využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	- reprodukuje přečtený populárně – naučný text - vyznačí v textu klíčová slova, hlavní myšlenky a pořadí výpisky z populárně – naučného textu - zaznamená hlavní myšlenky z textu ve formě výtahu - vypracuje koncept čtenářského záznamu z prozaického díla	3a MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení) D
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	- napíše koncept úředního dopisu – objednávka, přihláška - formuluje ústně i písemně i žádost - napíše vlastní životopis - napíše životopis známé osobnosti jako hádanku pro ostatní - porovná popis prostý, odborný a reklamní - popíše zvolený předmět - popíše výstižně umělecké dílo - popíše jednoduchý pracovní postup - popíše práci s přístrojem, který dobře zná	3a MeV (tvorba mediálního sdělení) Vv
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	- vypravuje příběh podle konceptu a osnovy (zvukové a obrázkové) - vymyslí krátký příběh, rozepíše ho jako scénář a dramatizuje - příběh z četby rozepíše jako scénář a dramatizuje ho - popíše předmět svého zájmu - k výstižnému popisu uměleckého díla (nejlépe žákovské práci) přiřadí předlohu	3a MeV (tvorba mediálního sdělení) D

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	- vyhledá a porovná popis prostý a umělecký - popíše místo, které má rád – známé, neobvyklé... - charakterizuje blízkého člověka s využitím prostředků a postupů charakteristiky přímé, nepřímé, vnější a vnitřní	
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	- vypravuje příběh z doporučené četby - účastní se třídního kola recitační soutěže	3ab
rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	- čte doporučené literární dílo (Devatero pohádek) a vyvozuje výrazné znaky autorova vypravěčského stylu	3c, 5d
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	- zaznamenává své dojmy z četby (doporučuje i vlastní) dohodnutou formou - vypravuje úryvek z vlastní četby jako upoutávku na knihu - zapojuje se do diskuse o knize, kterou všichni četli - reflektuje jednoduchou formou zhlédnuté divadelní nebo filmové představení (příp. porovná s literární předlohou)	2e MeV (vnímání autora mediálních sdělení)
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	- zapojí se do probíhajících aktivit a projektů (např. Týden – Den poezie, Den pro Zemi, recitační soutěž, exkurze) a vybaven základními teoretickými znalostmi tvoří jednoduché informační a umělecké texty (pozvánka, oznámení, zpráva...) - seznamuje se s jednoduchými technikami tvůrčího psaní	3a MeV (tvorba mediálního sdělení)
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	- rozlišuje bezpečně tři základní literární žánry – lyriku, epiku, drama - postupně se seznamuje s výraznými znaky základních dramatických žánrů - seznamuje se s pohádkovými, baladickými, dobrodružnými, hororovými a fantastickými texty a na základě četby rozliší výrazné znaky daného žánru	3c VMEGS (Evropa a svět nás zajímá)
Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	- autora a dílo z vlastní četby zařadí do literárněhistorického kontextu	4abc VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) OSV (kooperace a kompetice)
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	- u vybraného titulu z doporučené četby porovná literární předlohu s filmovým nebo jevištním zpracováním	4c
vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	- účastní se vhodných akcí pořádaných Městskou knihovnou v Náchodě - využívá služeb knihoven (MK Náchod, školní knihovna)	3d

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
TERCIE		
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	- vyhledá příklad popisu prostého, odborného a uměleckého a porovná je	2b
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	- vyhledá v textu výpovědi, které vyjadřují dojmy, pocity, nálady - ve vybraných ukázkách rozliší subjektivní a objektivní autorovu výpověď	3c
rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	- v novinách vyhledá manipulativně zaměřené články a hodnotí jejich obsah - porovnává seriózní denní tisk s bulvárem	3c MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení) MeV (vnímání autora mediálních sdělení)
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci		3ad
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	- představí literární postavu nebo zajímavou osobnost - v (ústní) nepřímé charakteristice osoby využívá spisovné a nespisovné jazykové prostředky	3a OSV (komunikace)
zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	- připraví příspěvek na aktuální téma a diskutuje o něm	3be, 4ac OSV (komunikace)
využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenku textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	- formuluje hlavní myšlenku úvahového textu - v populárně – naučném textu vyhledá klíčová slova - vysvětlí význam klíčových slov populárně – naučného textu, případně ho vyhledá v odborné literatuře - seznámí se s pravidly vytváření referátu	3a
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	- vytvoří charakteristiku podle osnovy - uspořádá části charakteristiky do souvislého textu - vytvoří referát na zadané téma - napíše žádost, objednávku, životopis, přihlášku	3a D, Vv
využívá poznatků o jazyce	- s využitím vlastní fantazie napíše umělecký popis	3a

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	- napíše charakteristiku literární postavy z vlastní četby	OSV (kreativita)
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	- vypráví příběh, kterým nepřímou charakterizuje literární postavu - připraví referát o knize, kterou četl - zúčastní se třídního kola recitační soutěže	3ab OSV (komunikace)
rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	- čte a vyvozuje výrazné znaky vypravěčského stylu (K. Čapek – Povídky z jedné a z druhé kapsy)	3c, 5d
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	- výstižnou formou reflektuje zhlédnuté divadelní nebo filmové představení - připraví upoutávku na filmové nebo divadelní představení, výstavu, koncert - zapojuje se do diskuse o knize, kterou všichni četli - dohodnutou formou zaznamenává své dojmy z četby	2e OSV (komunikace)
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	- na základě získaných teoretických znalostí tvoří jednoduché texty v souvislosti s probíraným učivem a akcemi ve škole - odevzdává své práce v tištěné podobě	3a OSV (kreativita) IKT
rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty		
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	- seznámí se s detektivními, humoristickými, fantastickými a dobrodružnými texty a s dívčími romány a na základě četby rozliší výrazné znaky daného žánru - rozliší lyriku milostnou a přírodní - postupně se seznamuje s výraznými znaky dramatických žánrů	3c Vv
uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	- autora a dílo z vlastní četby zařadí do literárněhistorického kontextu	2b, 4abc OSV (kooperace a kompetice) MeV (práce v realizačním týmu)
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	- u vybraného titulu z četby porovná literární předlohu s filmovým nebo jevištním zpracováním	4c
vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších inf. zdrojích	- účastní se vhodných akcí pořádaných Městskou knihovnou v Náchodě - využívá služeb knihoven	3d

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVARTA		
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	- pracuje samostatně s odborným textem - pokusí se analyzovat mediální sdělení - rozpozná sdělení věcná, objektivní od subjektivně laděných a od manipulativních - debatuje nad problematikou médií	2b MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení) MeV (interpretace vztahu mediálních sdělení a reality)
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	- zkouší v modelových situacích jednotlivé komunikační záměry	3c MeV (vnímání autora mediálních sdělení)
rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	- zhlédne debatní pořad, všímá si námětu, chování účastníků debaty, práce moderátora a zaujímá kritické stanovisko	3c
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	- připraví a uskuteční interview a anketu - zpracuje populárně-naučný text pro mládež – popíše vybraný jev - napíše a přednese projev pro danou příležitost	3ad MeV (stavba mediálního sdělení)
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	- přednese referát na libovolně zvolené téma s využitím prezentační techniky - je schopen vytvořit mluvní projev nepřipravený	3a OSV (komunikace) IKT
zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	- připraví si příspěvek do diskuse na závažnější společenské téma - používá vhodné argumenty k podpoření svého stanoviska	3be, 4ac OSV (komunikace) D exkurze
využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	- čte s porozuměním publicistický text zabývající se závažnými současnými problémy	3a MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení)
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	- sestaví oznámení (reklamu) pro webové stránky - vypracuje odborný populárně– naučný text na libovolné téma	3a MeV (interpretace vztahu mediálních sdělení a reality) IKT
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému pís. projevu	- píše texty s využitím různých slohových postupů s důrazem na úvahový slohový postup - pokusí se o fejeton, reportáž	3a MeV (tvorba

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů		mediálního sdělení)
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	- účastní se třídního kola recitační soutěže - pokouší se o „rozhlasovou“ dramatizaci textu - pokusí se o recenzi	3ab MeV (tvorba mediálního sdělení)
rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	- seznámí se s textem B. Hrabala, P. Šabacha, s texty Divadla J. Cimrmana a vyvozuje výrazné znaky jejich autorského stylu	3c, 5d
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	- v souvislém textu (projevu) reflektuje zhlédnuté filmové nebo divadelní představení (případně porovnává s lit. předlohou) - zapojuje se do diskuse o knize, kterou všichni četli - zaznamenává své dojmy a postřehy z četby dohodnutou formou - pokusí se o recenzi	2e MeV (vnímání autora mediálních sdělení)
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	- tvoří jednoduché umělecké texty v souvislosti s probíraným učivem a s ohledem na akce probíhající ve škole - odevzdává své práce v tištěné podobě	3a MeV (tvorba mediál. sdělení) IKT
rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	- porovnává texty oddechové literatury (B. Nesvadbová) s texty literárně hodnotnějšími (G. Boccaccio)	3b
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	- postupně se seznamuje s výraznými znaky probíraných dramatických žánrů - při četbě rozlišuje znaky lit. žánrů	3c
uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	- autora a dílo z vlastní četby zařadí do literárněhistorického kontextu	2b, 4abc OSV (kooperace a kompetice)
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	- u vybraného titulu z doporučené četby porovnává literární předlohu s filmovým nebo jevištním zpracováním	4c
vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	- účastní se vhodných akcí pořádaných Městskou knihovnou v Náchodě - využívá služeb knihoven	3d

ANGLICKÝ JAZYK

*„Jazyk je pádnější zbraň nežli meč.“
(Euripidés)*

Charakteristika

Časová dotace je 3 hodiny týdně po celou dobu studia. Třídy jsou rozděleny do dvou skupin podle jazykové úrovně, rozřazovací testy vypracují žáci v úvodu studia. Výuka probíhá pokud možno v jazykových učebnách vybavených DVD, CD a videopřehrávači a televizí.

V rámci možností pořádáme výměnné jazykové pobyty a poznávací zájezd do anglicky mluvících zemí.

Žáci jsou průběžně hodnoceni ústně a písemně, minimálně čtyřikrát za pololetí. Na konci prvního a druhého pololetí vypracují písemnou pololetní práci v rozsahu jedné vyučovací hodiny. Práce se skládá z těchto částí: gramatika a slovní zásoba, čtení s porozuměním, poslech s porozuměním a slohová práce.

Cílem výuky jsou komunikační dovednosti v rozsahu základních životních situací odpovídajících věku žáků a vycházejících z jejich zkušeností.

K dosažení tohoto cíle používáme rozmanité metody, párovou a skupinovou práci, hry, zapojení všech smyslů, dramatizace (především v primě).

Vzdělávání v Anglickém jazyce předpokládá dosažení úrovně A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Výstupy z RVP**POSLECH S POROZUMĚNÍM**

žák

- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

MLUVENÍ

žák

- se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

PSANÍ

žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- reaguje na jednoduché písemné sdělení

Všechny výstupy z RVP jsou rozvíjeny průběžně různou měrou v každém tematickém celku.

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
PRIMA		
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - mluví o své rodině	Představení se (Introduction) - pozdraví a představí se - vyjmenuje číslovky od 0-100 - umí číst článek a vyhledá v něm odpovědi na otázky Gramatika - rozpozná neurčitý člen - vytváří množné číslo podstatných jmen – pravidelné i nepravidelné - užívá správné tvary slovesa to be - používá ve větách přivlastňovací zájmena Lexikologie - umí pojmenovat země, měsíce, členy rodiny Fonetika - správně vyslovuje - na základě abecedy hláskuje slova - umí vyslovovat hlásky, které jsou rozdílné od hlásek v českém jazyce Komunikační situace - zeptá se, co dané slovo znamená - tvoří jednoduché otázky	1c
- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - napíše jednoduché texty týkající se jeho volného času	Mé zájmy (My interests) - je schopen zaznamenat základní informace z nahrávky týkající se zájmů a koníčků Gramatika - tvoří kladné a záporné věty a otázky - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - tvoří jednoduché příkazy, reaguje na jednoduché příkazy Lexikologie - rozpozná sms zkratky - pojmenuje barvy, oblečení, hudební nástroje Komunikační situace - reaguje na jednoduché osobní otázky - umí jednoduše popsat osoby	1e, 3b

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	Kratší písemný projev - napíše krátký text o svých zálibách podle předlohy Fonetika - zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby	
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Můj svět (My world) - zaznamená informace v nahrávce rozhovoru o tom, co lidé mají a nemají rádi - umí vytvořit osobní profil - mluví o svém životním stylu Gramatika - tvoří kladné a záporné věty a otázky (sloveso <i>have got</i>) Lexikologie - pojmenuje školní předměty - vyjádří jaké jídlo má a nemá rád Kratší písemný projev - napíše dopis kamarádovi	3b, ZSV
- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	Místa (Places) - popíše dům a místnosti - popíše město - porozumí informacím v nahrávce o zařízení bytu - popíše budovy ve městě za použití obrázku - vyhledá informace v článku o turistické zajímavosti Gramatika - užívá vazby <i>there is/are</i> , - oznamovací věty a otázky v přítomném čase průběhovém - předložky místa - sloveso <i>must</i> Lexikologie - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím (město, cestování, turistické atrakce, důležité budovy, domov,	3bc, zeměpis

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	bydlení) Fonetika - větný přízvuk	
- vypráví jednoduchý příběh či událost	Kultura a dějiny (Culture and history) - jednoduše popíše historickou událost - vypráví jednoduchý příběh - napíše jednoduché vypravování - porozumí jednoduché nahrávce o kultuře anglicko jazyčných zemí Gramatika - minulý čas prostý - nepravidelná a pravidelná slovesa - spojky - časové výrazy Lexikologie - slovní zásoba vztahující se k tématu (kultura, dějiny, zábava) Fonetika - intonace Kratší písemný útvar - vyprávění	5b, 3bc, dějepis

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
SEKUNDA		
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	Osobní a přátelské vztahy (My personal life and my friends) - podá osobní údaje a požádá o ně - popíše vzhled osob včetně oblečení (mj. za použití stupňování příslovčí) - popíše základní charakterové vlastnosti - popíše zvyky a zájmy své, blízkých lidí a přátel - vyplní jednoduchý dotazník s osobními údaji a svými zájmy - napíše správně datum - efektivně vyhledá ve slovníku výrazy vztahující se k tematické oblasti Gramatika - přítomný čas průběhový - přítomný čas prostý - prostý a průběhový přítomný čas v kontrastu - příslovce opakování - přivlastňovací zájmena a přivlastňovací pád - stupňování přídavných jmen - užití gerundia, slovesné vazby a vazby gerundia s předložkou Lexikologie - slovo tvorba přídavných jmen a příslovčí - slovní zásoba vztahující se k aspektům popisu člověka (charakter, vzhled, oblečení, zájmy, zaměstnání, domov) - ustálené slovní vazby Fonetika - zvuková výstavba slova – přízvuk ve slově Komunikační situace - zdvořilostní výrazy Interakce - neformální rozhovor	3b, ZSV
- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované	Svět a cestování (Our world and travelling) - rozumí anglickojazyčným nápisům - vyhledá údaje v jednoduchých autentických materiálech, jako je jízdní řád nebo leták cestovní kanceláře - vyhledá informace v článcích o reáliích anglicky mluvících zemí - dotáže se na cestu a udá směr - popíše cestu za použití jednoduché mapy - efektivně porozumí jednoduchému hlášení na nádraží, letišti apod. - popíše základní dopravní prostředky	5b zeměpis

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- efektivně vyhledá ve slovníku výrazy vztahující se k tematické oblasti - napíše pohlednici z cesty Gramatika - tvoření otázek, tázací zájmena - otázky podmíněné a předmětné - slovosled přídavných jmen a příslovčí - způsobová slovesa (povinnost, zákaz) - rozkazovací způsob - předložky směru a místa - užití určitého a neurčitého členu Lexikologie - tvorba slov vztahujících se k národnosti a státní příslušnosti - zdvořilostní obraty Komunikační situace - vyjádří zákaz a povinnost Interakce - formální rozhovor u pokladny nádraží - zeptá se na cestu a odpoví na podobný dotaz Kratší písemný projev - pohlednice Fonetika - větný přízvuk Práce se slovníkem	
- vypráví jednoduchý příběh či událost - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Dějiny a minulost (History and past times) - popíše minulou událost, příhodu, nehodu - vypráví jednoduchý příběh - popíše historickou událost - vyhledá informace v článku o historické události nebo osobnosti dějin - používá výrazy k vyjádření chronologického děje - napíše krátký příběh nebo záznam z deníku - napíše krátký životopis osobnosti z minulosti Gramatika - užití minulého času v jednotném a množném čísle a záporu - minulý čas prostý a průběhový - příslovečná určení času - pravopis data - minulý čas pravidelných sloves - nepravidelná slovesa a jejich tvary - ukazovací zájmena Lexikologie - časové výrazy	2e dějepis

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	- tvoření číslovek - slovní zásoba vztahující se k tématu (dějiny, dětství, vynálezy, životopis atp.) - slovní asociace - reálie anglickojazyčných zemí Kratší písemný projev - příběh/vyprávění nebo záznam v deníku - životopis osobnosti z minulosti Fonetika - intonace Grafická podoba jazyka - ovládání pravopisu osvojené slovní zásoby Práce se slovníkem	
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	Jídlo a restaurace (Food and restaurants) - pracuje s jednoduchými autentickými materiály, jako je jídelní lístek nebo recept - objednává jídla a pití v restauraci - rozehraje jednoduchý rozhovor v restauraci - je schopen zaznamenat základní informace z nahrávky rozhovoru v restauraci - vyjádří množství - vysvětlí postupy receptu - napíše jednoduchý recept Gramatika - počítatelná a nepočítatelná podstatná jména - neurčitá zájmena <i>some / any / no</i> - tvoření otázky - kvantifikátory (<i>a few, much, many</i> atd.) - způsobová slovesa – možnost (<i>can/ could</i>) - užití vazby <i>would like</i> - tázací dovětky Komunikační situace - zdvořilá žádost - vyjádření pokynu - přijetí / odmítnutí žádosti - objednání si jídla v restauraci Lexikologie - slovní zásoba týkající se tématu (jídlo, stravování, restaurace, stravovací návyky) Kratší písemný projev - recept Fonetika - fonetické rysy Práce se slovníkem	3e
- vyhledá požadované	Město a příroda (Cities and nature)	3a, b

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- popíše důležité budovy ve městě - zná základní obchody a kulturní a sportovní instituce - vytvoří a rozehraje jednoduchý dialog v obchodě - zaznamená informace v nahrávce rozhovoru v obchodě nebo o přírodní zajímavosti - napíše text o svém bydlišti - užívá základní slovní zásobu o přírodě - užívá jména běžných zvířat - vyhledá informace v textu o přírodní zajímavosti Gramatika - předpřítomný čas - stupňování příslovčí - výrazy <i>too</i> a <i>enough</i> - užití spojek <i>and</i>, <i>but</i>, <i>because</i>, <i>so</i> - účelový infinitiv - přídavná jména s koncovkou <i>-ed</i> a <i>-ing</i> Lexikologie - slovní zásoba týkající se tématu (město, příroda, zvířata) - pocity - ustálené vazby Kratší písemné útvary - krátký článek o bydlišti Práce se slovníkem	biologie
- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Média, zábava, technologie (Media, entertainment, technologies) - naplánuje volný čas - vyjádří povinnost (nutnost) pomocí <i>must</i> a <i>have to</i> - vyhledá informace v článku o filmu, divadelním představení či koncertě - zaznamená požadované informace v nahrávce o filmu, televizním pořadu či umělci - napíše krátký článek o oblíbeném filmu, televizním pořadu či umělci - rozehraje fiktivní interview s osobností Gramatika - budoucí čas - vazba <i>going to</i> - vazba <i>I'd rather</i> - modální slovesa <i>must</i> a <i>have to</i> - přísluvečná vedlejší věta časová - podmínková věta vedlejší – 1. typ - přísluvečné určení způsobu - způsobové sloveso <i>should</i>	2e, 5b IKT

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	Lexikologie - slovní zásoba týkající se tématu (médiá, komunikace, kultura, zábava, technologie) - pocity - ustálené kolokace Kratší písemné útvary - krátký článek - interview s fiktivní osobností	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
TERCIE		
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	Osobní profil (Personal details) - vypravuje o každodenních zvycích, učebních návycích a volnočasových aktivitách - rozezná různé učební styly - pokusí se napsat své zážitky ve formě krátkodobého deníku - popíše pozitivní i negativní pocity a nálady - porozumí informacím z nahrávky o incidentu v minulosti - udává osobní údaje za použití minulého času Gramatika - přítomný průběhový a přítomný prostý čas v kontrastu - minulý průběhový a minulý prostý čas v kontrastu - přísluvečné fráze opakování Lexikologie - frázová slovesa (get) - slovní zásoba týkající se tématu (každodenní zvyky, volný čas, výuka, pocity a nálady) Fonetika - specifické fonetické hlásky Kratší písemné útvary - deník, článek Grafická podoba jazyka - ovládání pravopisu osvojené slovní zásoby	1e, ZSV
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Umění (Arts) - popíše umělecká odvětví - vyjádří preference ohledně filmů, knih atd. - napíše krátkou recenzi uměleckého díla - rozehraje fiktivní interview s uměleckou osobností - práce se slovníkem - identifikuje informace v autentickém článku o uměleckém díle či představení - vyjádří názor a odůvodní jej Gramatika - slovesné vazby - trpný rod v přítomném čase - spojovací výrazy (např. who...) Fonetika - slabičný přízvuk Lexikologie - slovní zásoba týkající se tématu (filmy, tanec, hudba, literatura, výtvarné umění)	3a, VV, HV, LSV

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
- adekvátně reaguje v běžných neformálních situacích	- práce se slovníkem Komunikační situace - vyjádření souhlasu, nesouhlasu, libosti a nelibosti	
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - adekvátně reaguje v běžných neformálních situacích	Společnost a její problémy (Society and Global issues) - porozumí informacím z nahrávky o celospolečenských problémech - pohovoří o problémech mladistvých z jeho bezprostředního okolí - vyjádří povinnost, radu, zákaz a příkaz - napíše návrh na řešení problému z jeho každodenního života (navrhne opatření různého druhu) Gramatika - způsobová slovesa - vazba <i>had better</i> - spojky Lexikologie - slovní zásoba týkající se tématu (pravidla, opatření, zákony, globální problémy, ekologie) - frázová slovesa s <i>down</i> Komunikační situace - výrazy pro vedení diskuse - logické zdůvodnění - vyjádření povinnosti, rady a zákazu Fonetika - nevyslovované hlásky - větný přízvuk	5b, 5e, ZSV
- vypráví příběh či událost - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - adekvátně reaguje v běžných neformálních situacích	Budoucnost a plány (Future and Plans) - vyjádří předpovědi do budoucnosti v různých formách - dokáže vyjádřit nabídku, přijme či odmítne nabídku - popíše své představy o světě v budoucnosti - vypravuje složitější příběh - dovypravuje naznačenou událost Gramatika - první kondicionál - budoucí čas – <i>will, going to</i> Lexikologie - frázová slovesa s <i>out</i> - vyjádří smyslové počítky - slovesa smyslového vnímání (see, hear) - slovní zásoba týkající se tématu (studium, práce, povolání)	6c

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	Komunikační situace - vyjádří záměru a plánu - každodenní fráze - dialog „co když...“ Krátký písemný projev - vymyslí a napíše závěr příběhu Fonetika - slovní přízvuk	
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Úspěchy (Successes) - dokáže popsat úspěchy, kterých dosud dosáhl - pohovoří o svých zážitcích a zkušenostech - naplánuje fiktivní výpravu za dobrodružstvím - porozumí informacím z nahrávky o cestovatelské expedici Gramatika - přítomný čas - předložky <i>for/since</i> - příslovce <i>just/already/yet</i> Fonetika - slovní přízvuk ve složeninách Komunikační situace - naplánování cesty s kamarádem Lexikologie - slovní zásoba týkající se tématu (cestování, zeměpisné rysy, sportovní úspěchy, osobní úspěchy) - frázová slovesa s <i>go</i> - práce se slovníkem Kratší písemné útvary - email	2e
- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - mluví o osvojovaném tématu	Vynálezy (Inventions) - vyhledá požadované informace v článku o vynálezech z minulosti i přítomnosti - připraví kvíz o technických vynálezech - připraví prezentaci o vynálezu či vynálezci - vyhledá a zpracuje informace týkající se tématu na internetu Gramatika - minulý čas - vazba <i>used to</i> - trpný rod v minulém čase - spojka <i>although</i> Fonetika - redukce Lexikologie	IKT, fyzika

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	- slovní zásoba týkající se tématu (vynálezy, technika, média) - frázová slovesa s <i>do</i> a <i>make</i> Komunikační situace - prezentace pro spolužáky	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVARTA		
- popíše věci ze svého každodenního života - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - napíše jednoduchý text týkající se osvojených témat	Tělo a mysl (Body and mind) - aktivně používá slovní zásobu týkající se jídla a nápojů - rozumí receptu na přípravu jídla - vytvoří recept a popíše postup - mluví o zdraví a nemocech - popíše věci kuchyni Gramatika - gerundium - příčestí - vazby s gerundiem a vazby s infinitivem Lexikologie slovní zásoba vztahující se k tématům: - Pokrmý, nápoje - Kuchyň a její vybavení - Stravovací návyky - Zdraví - Nemoci - Péče o tělo Fonetika - slovní přízvuk Kratší písemný útvar - popis předmětu a jeho funkce - recept	4d Biologie, ZSV
- vypráví jednoduchý příběh či událost - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Tvořivost a kultura (Creativity and culture) - jednoduše popíše umělecké dílo - vyjádří jednoduše svůj názor na nějaké dílo - zjednodušeně a svými slovy převypráví děj příběhu - napíše vlastní příběh Lexikologie - materiály - umění - film - knihy Gramatika - předložky <i>for a since</i> - předpřítomný čas průběhový - předminulý čas prostý a průběhový Fonetika - slovní a větný přízvuk	1c VV, LSV

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
- napíše jednoduchý text, týkající se osvojeného tématu	- přízvučné a nepřízvučné slabiky Písemný útvar - příběh	
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	Věda a objevy (Science and discoveries) - vyhledá informace v článku o vědeckém objevu - zaznamená požadované informace v nahrávce o významné osobnosti - napíše profil významné osobnosti - plánuje víkend, prázdniny, budoucnost - reaguje na pozvání Gramatika - příslovce - postavení přídavných jmen ve větě - účelové věty - budoucí časy Lexikologie slovní zásoba vztahující se k tématům: - věda a objevy - společnost a její problémy - životní prostředí - moderní technologie Fonetika - intonace zvolacích vět Písemný útvar - profil významné osobnosti	3b Fyzika, dějepis
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	Cestování (Travelling) - rozehraje rozhovor při cestování - vyjádří přání a touhy - polemizuje „co by, kdyby...“ - jednoduše diskutuje na dané téma - rozvíjí používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Gramatika - předbudoucí čas - první a druhý kondicionál - přací věty Lexikologie slovní zásoba vztahující se k tématům: - moderní technologie - cestování	2e

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	- dopravní prostředky Fonetika - větný přízvuk	
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - vypráví jednoduchý příběh či událost z historie	Lidé a důležité události (People and important events) - přečte si článek o důležité historické události a vyhledá odpovědi na otázky související s textem - vyjadřuje hypotézu pomocí třetího kondicionálu - napíše článek do školních novin Gramatika - třetí kondicionál - modální slovesa – <i>must, have to, need to</i> Lexikologie slovní zásoba vztahující se k tématům: - historie - kultura - reálie Londýna - povolání - společnost a její problémy Písemný útvar - článek pro školní noviny	Dějepis, LSV, zeměpis
- reaguje na jednoduché písemné sdělení - zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	Obchody a služby (Shops and services) - rozehraje rozhovor v restauraci a obchodě - popíše problém a navrhne řešení - používá nepřímou řeč - napíše a odpoví na formální dopis Gramatika - nepřímá řeč - nepřímé otázky - vazba <i>get/have something done</i> - vazba <i>it's time + past simple</i> Lexikologie slovní zásoba vztahující se k tématům: - obchody - služby - volný čas - nákupy a móda Písemný útvar - formální dopis	4c LSV, ZSV

NĚMECKÝ JAZYK

*„Kdo má žluč v ústech, tomu je všechno hořké.“
(německé přísloví)*

Charakteristika

Vyučovací předmět Německý jazyk vychází z obsahu vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace vzdělávacího oboru Další cizí jazyk z RVP pro základní vzdělávání. Žáci si jej mohou zvolit z nabídky předmětů Německý jazyk, Španělský jazyk, Francouzský jazyk a Ruský jazyk. Vyučuje se v tercií a kvartě s hodinovou dotací 3 hodiny týdně v každém z ročníků. Na hodiny je v obou ročnících třída dělena na skupiny.

Podle RVP pro základní vzdělávání se předpokládá po skončení kvarty dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Při výuce se používá učebnice. Její součástí je pracovní sešit a CD. Dále používáme různé autentické materiály. Všichni žáci mají možnost se v průběhu osmiletého studia zúčastnit výměnného pobytu v naší partnerské škole v Německu, několik žáků tam může dokonce každoročně absolvovat roční pobyt se studiem.

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
TERCIE		
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu zapojí se do jednoduchých rozhovorů rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - seznámí se se základy spisovné výslovnosti Slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem - ovládá slovní zásobu probraných lekcí Tematické okruhy – rodina, škola, volný čas, povolání, oblékání, dny v týdnu, hodiny, zvířata - osvojí si slovní zásobu daných tematických okruhů Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - časuje pravidelná, některá nepravidelná, způsobová a pomocná slovesa v přítomnosti - tvoří doplňovací a zjišťovací otázky - časuje slovesa s odlučitelnými předponami	3a 3c
KVARTA		
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	Slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem - ovládá slovní zásobu probraných lekcí Tematické okruhy – domov, lidské tělo, zdraví, jídlo, nákupy, obec, dopravní prostředky, svátky, roční období, měsíce, příroda, počasí, realie německy mluvících zemí - osvojí si slovní zásobu daných tematických okruhů Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - používá rozkazovací způsob - časuje slovesa s neodlučitelnými předponami - tvoří vedlejší věty se spojkami <i>dass</i> a <i>weil</i> - osvojí si perfektum slabých a některých silných sloves	3a 3c

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům vyplní základní údaje o sobě ve formuláři napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		

ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Charakteristika

Vyučovací předmět Španělský jazyk vychází z obsahu vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace vzdělávacího oboru Další cizí jazyk z RVP pro základní vzdělávání. Žáci si jej mohou zvolit z nabídky předmětů Německý jazyk, Španělský jazyk, Francouzský jazyk a Ruský jazyk. Vyučuje se v tercií a kvartě s hodinovou dotací 3 hodiny týdně v každém z ročníků. Na hodiny je v obou ročnících třída dělena na skupiny.

V tomto období je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému a případně dalším jazykům.

Podle RVP pro základní vzdělávání se předpokládá po skončení kvarty dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Výuka probíhá v jazykových učebnách, vybavených DVD, CD a video přehrávači s televizí. Žáci jsou průběžně hodnoceni ústně a písemně, minimálně však 5x za pololetí.

Cílem výuky je provést žáky základy španělského jazyka tak, aby se naučili komunikovat a psát v běžných životních situacích odpovídajících věku žáků a vycházejících z jejich zkušeností. Tato běžná ústní i písemná komunikace ve španělsky mluvícím prostředí bude doplňována širokou paletou výrazů a frází spojených vždy s určitým konverzačním okruhem. Žákům bude předložen systematický a přehledně uspořádaný mluvnický výklad, v němž bude využíváno příkladů z textů a srovnání s češtinou. Témata textů a výběr slovní zásoby budou vycházet jednak z obvyklých situací každodenního života, jednak z reálií života ve Španělsku a v ostatních latinskoamerických zemích. Jedná se o stručný přehled španělských dějin a reálií, nástin dějin a reálií Latinské Ameriky, dále informace z oblasti kultury a umění, školství, ekonomiky, politiky a gastronomie.

K dosažení těchto cílů používáme rozmanité metody, párovou, skupinovou práci, hry, zapojení všech smyslů.

Výstupy z RVP	Učivo, dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
TERCIE		
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	- pozdraví, poděkuje, představí se, rozloučí se - odpoví na základní otázky o původu, národnosti, zaměstnání - umí se zeptat na význam slov - práce se slovníkem - zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	Občanská výchova OSV (Komunikace, poznávání lidí)
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- napíše adresu, zná zkratky, které se používají ve španělské adrese - umí správně zapsat datum - správně používá číslovky - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	Praktická práce – napíše pohled kamarádovi do Španělska MeV (tvorba mediálního sdělení)
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat zapojí se do jednoduchých rozhovorů	- popíše domov, rodinu - umí pojmenovat zaměstnání svých rodičů - umí říci, čím chce být a proč - umí se zeptat na adresu, e-mail, telefon - popíše členy své rodiny - vyjádří základní charakterové vlastnosti - vyjádří vlastními slovy, jak tráví volný čas a jaké má zájmy - tematické okruhy: domov, rodina, povolání	3e, 4a VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) OSV (komunikace)
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- rozpozná význam slov v kontextu - dokáže pracovat podle pokynů učitele - rozumí jednoduchým textům o Španělsku a jeho kultuře - příroda, počasí, kalendářní rok	3c Praktická práce – napíše krátký informativní text o počasí ve Španělsku
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat zapojí se do jednoduchých rozhovorů	- dokáže vyprávět o své rodině - umí se popsat a vyjádřit své preference - vyjádří, co se mu líbí a nelíbí - dokáže správně vyslovovat jednotlivé hlásky - osvojuje si intonaci, slovní a větný přízvuk, melodii a tempo věty - umí tykat a vykat	český jazyk OSV (Komunikace, poznávání lidí) Praktická práce – napíše o sobě základní a stručné informace pro žádost o studium v zahraničí
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	- rozumí krátkým a jednoduchým tématům - dokáže zodpovědět otázky týkající se poslechu - umí rozlišit správnou a špatnou informaci v textu, který slyší - dokáže doplnit slova chybějící v textu na základě vyslechnutého textu nebo rozhovoru	3a MuV (lidské vztahy, kulturní difference) Český jazyk

Výstupy z RVP	Učivo, dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVARTA		
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	- napíše adresu, blahopřání - sestaví dopis nebo pohled - dokáže odpovědět na jednoduchý dopis, e-mail nebo sms - napíše několik jednoduchých vět o sobě a svých přáních - slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem	Praktická práce – sestavení dopisu pro hostitelskou rodinu při výmenném kurzu VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) OSV (sebepojetí)
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům zapojí se do jednoduchých rozhovorů	- rozumí pokynům v učebnici a pokynům učitele, podle kterých následně pracuje - vyjmenuje nejběžnější části oblečení - doporučí, co nakoupit - rozumí informačním cedulím s různými příkazy a zákazy - tematické okruhy: oblékání, nákupy, zvířata	3a Praktická práce – sestaví informační tabuli se zákazy a příkazy, která by se umístila do nějakého národního parku EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí)
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá zapojí se do jednoduchých rozhovorů	- dokáže mluvit o své škole, předmětech a rozvrhu - zeptá se kamaráda na jeho preference - umí říci, jaké jsou vaše zájmy a co se vám líbí - umí vyjádřit, zda něco umíte nebo ne - vysvětlí, jak probíhá život ve škole - umí popsat dům nebo byt a jeho části - umí se zeptat na věk a říci, kolik vám je let a kdy máte narozeniny - tematické okruhy: volný čas, škola	3e, 4a Literární výchova filmy, koncerty Praktická práce – napíše pozvánku na kulturní akci
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	- rozumí složitějším textům o Španělsku a jeho kultuře - na základě textu vyhledá cíl na mapě - popíše cestu a dokáže se na ni zeptat - rozumí krátkým psaným pokynům - obec, dopravní prostředky, realie zemí příslušných jazykových oblastí	MuV (multikulturalita) OSV (komunikace)
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- vyplní údaje o svém vzdělání - dokáže ohodnotit své jazykové kompetence - popíše své zájmy - dokáže se přihlásit na jazykový kurz - popíše svůj běžný den	Praktická práce – vyplnění osobního dotazníku pro přijetí do jazykového kurzu
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat zapojí se do jednoduchých rozhovorů	- zapíše informaci, kterou obdržel ve vyslechnutém textu - dokáže zodpovědět otázky týkající se vyslechnutého textu týkajícího se probíraných témat - umí popsat typická španělská jídla a zdůraznit význam zdravého stravování - umí se zeptat na cestu a popsat ji - umí se zeptat a říci, kdy a kde se koná určitá událost - tematické okruhy: jídlo, lidské tělo, zdraví	3a MuV (multikulturalita) český jazyk Praktická práce – sestaví svoje oblíbené španělské menu a porovná

Výstupy z RVP	Učivo, dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
		s ostatními. Diskuse na dané téma. OSV (kreativita, kooperace a kompetice)

FRANCOUZSKÝ JAZYK**Charakteristika**

Vyučovací předmět Francouzský jazyk vychází z obsahu vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace vzdělávacího oboru Další cizí jazyk z RVP pro základní vzdělávání. Žáci si jej mohou zvolit z nabídky předmětů Německý jazyk, Španělský jazyk, Francouzský jazyk a Ruský jazyk. Vyučuje se v tercii a kvartě s hodinovou dotací 3 hodiny týdně v každém z ročníků. Na hodiny je v obou ročnících třída dělena na skupiny.

V tomto období je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému a případně dalším jazykům.

Podle RVP pro základní vzdělávání se předpokládá po skončení kvarty dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Obsahem výuky francouzského jazyka je rozvoj jazykových schopností žáka jak v mluveném, tak písemném projevu, rozvoj jeho slovní zásoby, mluvnice, pravopisu, výslovnosti.

Cílem výuky je s využitím klasických (cvičení, hry, konverzace, atp.) i moderních (využití internetu, videonahrávek, DVD, CD) vyučovacích prostředků rozvinout komunikativní schopnosti žáků zejména v oblasti zvládnutí témat každodenního života. Žáci se budou postupně seznamovat i s frankofonními realitami.

Výstupy z RVP	Učivo, dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
TERCIE		
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu zapojí se do jednoduchých rozhovorů	- pozdraví a reaguje na pozdrav - umí počítat od 1 do 20 - krátce se představí - hláskuje jména Slovní zásoba (lexikum, téma): Francouzština kolem nás, abeceda, jména, čísla od 1 do 20 Řečové dovednosti (komunikace): Pozdravy, představení se, hláskování jména. Gramatika: Úvod do gramatiky, pravidelná slovesa – er Fonetika: Francouzská abeceda, úvod do fonetiky, fonetické znaky (pasivně)	M, ZSV
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- zeptá se jak se kdo má - poděkuje - sdělí o sobě základní údaje (věk, jméno, národnost) - požádá o zopakování - časuje základní slovesa a umí použít zápor Slovní zásoba (lexikum, téma): Pozdravy, představení se, různé národnosti, cizí jazyky. Řečové dovednosti (komunikace): Pozdravy, zeptat se jak se kdo má, poděkování, sdělení základních údajů o sobě, požádání o zopakování. Gramatika: parler, slovesa s koncovkou -er, être, habiter, klad, zápor, otázky zjišťovací, věta oznamovací, otázka intonací, předložky á, en, shoda přídavného jména s podstatným jménem, tázací zájmena. Fonetika: Intonace klesavá, stoupavá, základní výslovnostní návyky. Psaný projev: Vyplnění jednoduchého formuláře.	ZSV, IKT, JKV, Z, MuV (multikulturalita)
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho rodiny a dalších osvojovaných témat napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného a jeho rodiny	- jednoduše pohovoří o své rodině a zvířatech - jednoduše popíše člena rodiny, kamaráda - počítá do 69 - používá základní nepravidelná slovesa - poslouchá originální nahrávku a reaguje na otázky Slovní zásoba (lexikum, téma): Rodina a její členové, povolání, domácí zvířata, jednoduchý fyzický popis osoby, počítání do 69. Řečové dovednosti (komunikace): Představení členů rodiny, jednoduchý popis osoby. Gramatika: Otázky, zájmeno on, avoir, předložky a příslovce vyjadřující vztahy v prostoru, přivlastňovací zájmena nesamostatná. Fonetika: Vázání ve francouzštině, , správná výslovnost přídavných jmen rodu ženského a mužského a jejich rozdíly. Psaný projev: Elize, písemná podoba přídavných jmen rodu ženského a mužského a jejich rozdíly.	M, VV, Bi

Výstupy z RVP	Učivo, dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se školy, volného času a dalších osvojovaných témat napíše jednoduché texty týkající se školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- rozumí a reaguje na pokyny učitele - mluví o škole a předmětech - orientuje se v časových údajích (měsíc, týden, den, hodina) Slovní zásoba (lexikum, téma): "Langue de la classe", škola, školní pomůcky, barvy, dny v týdnu, části dne, hodiny, běžné denní činnosti, kalendářní rok Řečové dovednosti (komunikace): Komunikace ve třídě, vyjádření časových údajů, vyjádření preferencí. Gramatika: Člen neurčitý, člen určitý, množné číslo, zvrtná slovesa, vazba <i>il y a</i>. Fonetika: Nosovky. Psaný projev: Popis denních činností.	ZSV, JKV
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu napíše jednoduché texty týkající se jeho volného času a dalších osvojovaných témat	- jednoduše pohovoří o svých zálibách - vyjadřuje co má a nemá rád - ptá se spolužáků na jejich koníčky, odpovídá na jejich otázky - napíše krátký text o sobě a svých zálibách, napíše co naopak rád nemá - vyslechne francouzskou píseň a zaznamená podstatné informace - stručně vyjádří jaké je počasí Slovní zásoba (lexikum, téma): Zájmy a záliby, známé osobnosti různých frankofonních zemí (reálie příslušné jazykové oblasti), počasí. Řečové dovednosti (komunikace): Vyjádření preferencí. Gramatika: <i>savoir</i> + inf., <i>faire</i>, otázky, přivlastňovací zájmena nesamostatná, základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění). Fonetika: Intonace. Psaný projev: Vyjádření preferencí.	MuV (multikulturalita), HV
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení zapojí se do jednoduchých rozhovorů rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm	- pogratiuje kamarádovi k narozeninám - napíše krátkou pozvánku, napíše odpověď na pozvánku - počítá do 100 - domluví si schůzku - plánuje budoucnost - vyjadřuje vlastní názor Slovní zásoba (lexikum, téma): Názvy měsíců, datum, oslava narozenin, výběr dárku, počítání do 100, základní početní úkony. Řečové dovednosti (komunikace): Domluvit si čas a místo schůzky, vyjádření plánů do budoucna, vyjádření vlastního	IKT, M, ZSV

Výstupy z RVP	Učivo, dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
požadovanou informaci	názoru, souhlas, nesouhlas. Gramatika: <i>aller</i> , blízká budoucnost, je <i>voudrais</i> , <i>choisir</i> , zvrtná slovesa, předložka <i>de</i> ve funkci 2. p., ukazovací zájmena nesamostatná. Fonetika: Otevřené "e" Psaný projev: Psaní pozvánky na oslavu, psaní blahopřání.	

KVARTA		
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	- zeptá se na cestu, popíše cestu z místa na místo - rozumí jednoduchým pokynům týkající se orientace - orientuje se ve městě - rozumí jednoduchým nápisům na budovách ve městě - stručně a jednoduše povypráví o tom co se stalo	JKV, ZSV, Z
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	Slovní zásoba (lexikum, téma): Dopravní prostředky, obec, orientace ve městě.	
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	Řečové dovednosti (komunikace): Ptáme se na cestu, popisujeme ji, mluvíme o tom, co se stalo. Gramatika: Slovesa <i>sortir</i> , <i>partir</i> , <i>passé composé</i> . Fonetika: Intonace.	
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	- jednoduše pohovoří o svém domově - napíše krátký popis svého pokoje - popíše svůj den a zeptá se spolužáka na jeho den - přečte si text a odpoví na příslušné otázky	VV, M
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny a podobné otázky pokládá	Slovní zásoba (lexikum, téma): Bydlení, vlastní pokoj, orientace v prostoru, domov. Řečové dovednosti (komunikace): Umíme popsat náš všední den. Gramatika: <i>Passé composé</i> , číslovky řadové, shoda přídavných jmen v rodě i čísle. Fonetika: Větný přízvuk. Psaný projev: Můj pokoj.	
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, a dalších osvojovaných témat		
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného podobné otázky pokládá	- rozehraje rozhovor v restauraci - ptá se na cenu v obchodě - mluví o jídle, které má a nemá rád - sestaví jednoduché menu - přečte si článek o francouzské kuchyni a reaguje na otázky	ZSV, Bi, Z
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	Slovní zásoba (lexikum, téma): Jídlo a stolování, nakupování.	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	Řečové dovednosti (komunikace): Ptáme se, kolik co stojí, vyjadřujeme množství. Gramatika: <i>Boire</i> , člen dělivý, <i>de</i> po výrazech množství,	

Výstupy z RVP	Učivo, dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	<i>en</i> ve funkci zájmena, časování zvrtných sloves v <i>passé composé</i> a v záporu. Fonetika: Vázání. Psaný projev: Menu.	
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci zapojí se do jednoduchých rozhovorů rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	- promluví o svátcích a zvycích - rozehraje rozhovor v obchodě s oblečením - přečte si text týkající se francouzských reálií a vytáhne důležité informace Slovní zásoba (lexikum, téma): Svátky, tradice a zvyky, důležitá data (reálie příslušné oblasti), oblečení, módní doplňky, materiály. Řečové dovednosti (komunikace): Konverzujeme v obchodě s oblečením, Porovnáváme svátky u nás a ve Francii. Gramatika: <i>Savoir, voir</i>, zájmenná příslovce <i>y</i> a <i>en</i>, postavení přídavných jmen před/za podstatnými jmény.	Z, D
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného rodiny a podobné otázky pokládá sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny a dalších osvojovaných témat vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- ptá se na zdraví - reaguje na otázky ohledně svého zdraví - vyjádří jednoduše svůj zdravotní stav a jak se cítí - mluví o vztazích Slovní zásoba (lexikum, téma): Lidské tělo, zdraví, nemoc, Vztahy s přáteli, v rodině, ve škole, mezi národy. Řečové dovednosti (komunikace): Ptáme se na zdraví a popisujeme vlastní zdravotní stav, vyjadřujeme frekvenci nějakého jevu. Popisujeme osobu, komunikujeme přes internet. Gramatika: <i>Se sentir, devoir, venir</i>, zápor <i>ne...plus (jamais)</i>, blízká minulost. Písemný projev: Vyplní stručný dotazník u lékaře.	Bi, JKV
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	- umí vyjmenovat různá zvířata - vyslechne si nahrávku o přírodě a odpoví na otázky - popíše okolí svého domu - komunikuje přes internet - stupňuje přídavná jména, vyjádří preference	Bi, Z, IKT

Výstupy z RVP	Učivo, dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající osvojovaných témat	- jednoduše spekuluje na téma „co by, kdyby...“ Slovní zásoba (lexikum, téma): Příroda, zvířata, počítač, žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem. Řečové dovednosti (komunikace): Popisujeme směr, orientujeme se, komunikujeme přes internet. Gramatika: 2. stupeň přídavných jmen, podmiňovací způsob, <i>vivre, dire, connaitre, imparfait, COI</i>.	

RUSKÝ JAZYK

Charakteristika

Vyučovací předmět Ruský jazyk vychází z obsahu vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace vzdělávacího oboru Další cizí jazyk z RVP pro základní vzdělávání. Žáci si jej mohou zvolit z nabídky předmětů Německý jazyk, Španělský jazyk, Francouzský jazyk a Ruský jazyk. Vyučuje se v tercií a kvartě s hodinovou dotací 3 hodiny týdně v každém z ročníků. Na hodiny je v obou ročnících třída dělena na skupiny.

Podle RVP pro základní vzdělávání se předpokládá po skončení kvarty dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Obsahem učiva ruského jazyka je systematické rozvíjení jazykové a komunikativní kompetence žáka (psaní, čtení, poslech spolu se získáváním a soustavným upevňováním znalostí z oblasti jazykových prostředků – výslovnosti, intonace, slovní zásoby, mluvnice a pravopisu).

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama

Cílem výuky je rozvoj komunikativní kompetence na základě tematických a lexikálních okruhů všeobecně zaměřených, umožňujících rozhovor s cizinci v nejběžnějších základních situacích každodenního života odpovídajících věku žáků (žák, rodina, škola, seznámení, představování, zájmy, divadlo, kino, nákupy, ...). K dosažení cíle výuky se využijí různé metody práce, hlavně párová a skupinová, individuální přístup, speciální cvičení a hry, křížovky, doplňovačky a také magnetofonové přehrávače, videopřehrávače, CD, DVD.

Žáci jsou hodnoceni průběžně ústně a písemně. Za každé pololetí vypracují písemnou pololetní práci v rozsahu 1 vyučovací hodiny.

Výstupy z RVP	Učivo, dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
TERCIE		
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	- osvojuje si azbuku - umí poděkovat, pozdravit, představit se, seznámit se a domluvit si setkání - zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	OSV (komunikace) občanská výchova
vyplní základní údaje do formulářů	- dokáže poblahopřát a pozvat na návštěvu - umí se omluvit, vyjádřit radost a údiv - napíše adresu, uvědomí si rozdíl v psaní adresy do Ruska a v ČR - odpoví na seznamovací inzerát	4b VMEGS (Evropa a svět nás zajímá)
zapojí se do jednoduchých rozhovorů rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- domov, rodina, škola, volný čas, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), povolání - dokáže pozvat do kina, divadla - umí s poděkováním přijmout pozvání a s politováním ho odmítnout - dokáže si koupit lístky na kulturní představení a vyjádřit z něho dojmy - slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů	3a VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) OSV (komunikace)
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	- rozpozná význam slov v kontextu - práce se slovníkem	3c MuV (multikulturalita) český jazyk
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	- dokáže správně vyslovovat jednotlivé hlásky - osvojuje si intonaci, slovní a větný přízvuk, melodii a tempo věty	
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	- umí použít vazby odlišné od českého jazyka (mít, nemít, být, nebýt, ...) - osvojuje si základy časování sloves, skloňování zájmen a substantiv - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	3a MuV (lidské vztahy) český jazyk

KVARTA		
se zapojí do jednoduchých rozhovorů	- napíše jednoduchý dopis - omluví se - dovede o něco požádat	3a VMEGS (Evropa

Výstupy z RVP	Učivo, dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- napíše několik jednoduchých vět o sobě	a svět nás zajímá) OSV (sebepoznání a sebepojetí)
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	- rozumí krátkým psaným pokynům - rozumí velmi jednoduchým větám	
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající osvojovaných témat	- vyjádří vlastními slovy obsah velmi jednoduchého textu	3a
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	- jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, zvířata, příroda, reálie příslušných jazykových oblastí, počasí, lidské tělo, zdraví	3b OSV (komunikace)
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	- používá nejběžnější synonyma - uvede příklady některých antonym	3c MuV (multikulturalita) český jazyk
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	- prohlubuje správnou výslovnost jednotlivých hlásek - automatizuje správnou výslovnost elementárních prvků jazyka (číslovky, pozdravy...) - zdokonaluje intonaci	
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- vypráví v jednoduchých větách - napíše stručný jednoduchý text (např. pozdrav z dovolené, inzerát, dopis...) - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	3a MuV (lidské vztahy) český jazyk

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE**Charakteristika**

Předmět je vyučován 4 hodiny týdně, z toho jedna hodina je půlená.

Matematika prohlubuje a rozšiřuje elementární matematické dovednosti získané na prvním stupni základní školy. Vytváří předpoklady pro hlubší porozumění kvantitativním a prostorovým vztahům, příznivě ovlivňuje rozvoj abstraktního a exaktního myšlení, pomáhá formovat kladné charakterové rysy osobnosti a učí základním principům kritického myšlení a analýze matematických problémů ve vztahu k praxi. Zaměřuje se na přesnost, vytrvalost a důslednost. Rozvíjí vědomosti a dovednosti při využívání výpočetní techniky a jiných pomůcek. Vede k umění třídit informace, porozumět tabulkám a grafům a prakticky je využívat. Nedílnou součástí výuky matematiky je systematická příprava k dalšímu studiu na vyšších stupních vzdělávacího systému.

Celým procesem výuky matematiky prostupují klíčové kompetence k učení (1a, 1b, 1c, 1d, 1e), kompetence komunikativní (3a) a kompetence sociální a personální (4a, 4b, 4c, 4d).

Ve všech ročnících jsou povinné čtyři písemné hodinové práce.

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
PRIMA		
ČÍSLO A PROMĚNNÁ		
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	Celá čísla (CČ) - zapíše celé číslo - rozlišuje kladné a záporné číslo - zobrazí CČ na číselné ose - porovná CČ podle velikosti - určí k danému CČ číslo opačné - určí absolutní hodnotu CČ - vysvětlí geometrický význam absolutní hodnoty - provádí zpaměti jednodušší operace s CČ - vysvětlí geometrický význam součtu a rozdílu CČ na číselné ose - využívá vlastností početních operací k počítání „s výhodou“ - využívá znalostí operací s CČ k řešení slovních úloh Desetinná čísla (DČ) a) kladná - přečte DČ - vyjádří DČ rozvinutým zápisem - porovná DČ podle velikosti - zobrazí DČ na číselné ose - zaokrouhluje DČ na požadovaný řád - sčítá a odčítá, násobí a dělí DČ - využívá odhad ke kontrole výpočtů - účelně využívá kalkulačku - preferuje při sčítání a odčítání počítání zpaměti - násobí a dělí zpaměti jednociferným číslem a mocninami deseti - ovládá písemný algoritmus pro násobení - ovládá písemný algoritmus pro dělení - využívá vlastností početních operací k počítání „s výhodou“ - využívá znalostí operací s DČ k řešení slovních úloh a úloh z praxe - převody jednotek b) záporná - viz a) Číselný výraz - aplikuje při výpočtu hodnoty číselného výrazu znalost o přednosti operací - zná funkci závorek a znalost využívá při výpočtu - počítá se všemi druhy závorek - vypočítá hodnotu číselného výrazu s celými, desetinnými čísly, zlomky	OSV (rozvoj schopností poznávání) 2bc fyzika fyzika (prima), zeměpis (prima) OSV (rozvoj schopností poznávání) 2b
modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	Dělitelnost přirozených čísel - rozhodne, zda číslo je násobkem (dělitelem) jiného čísla - používá znaky dělitelnosti 2, 3, 4, 5, 9, 10 - vyvodí znaky dělitelnosti 6, 12, 15, 18, 25, 50 - rozliší prvočíslo a číslo složené	2b

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	- rozloží složené číslo na prvočinitele - využije rozkladu na prvočinitele k určení nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele - využije rozkladu na prvočinitele ke krácení zlomků - rozliší skupiny navzájem soudělných a nesoudělných čísel - řeší slovní úlohy s využitím společných násobků a dělitelů	3c
GEOMETRIE v ROVINĚ A v PROSTORU		
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary odhaduje a vypočítává obsah a obvod základních rovinných útvarů zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku načrtne a sestrojí rovinné útvary	Rovinné útvary - pozná, charakterizuje a narýsuje podle základních údajů rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, úhel, kružnice, kruh, trojúhelník, čtyřúhelník (obecný čtyřúhelník, rovnoběžník, čtverec, obdélník, kosočtverec, kosodélník, lichoběžník – obecný, rovnoramenný, pravoúhlý), pravidelný mnohoúhelník - určí a charakterizuje vzájemnou polohu přímek - používá pojmy rovnoběžky (různé a totožné), různoběžky, příčka rovnoběžek - rozlišuje a charakterizuje úhel ostrý, pravý, tupý, přímý, konvexní, nekonvexní - pozná a charakterizuje úhly sousední a vrcholové, úhly střídavé a souhlasné u příčky rovnoběžek a využívá jejich vlastností v jednoduchých úlohách - popíše trojúhelník – strany, vrcholy, vnitřní úhly - dopočítá neznámé vnitřní úhly v trojúhelníku užitím věty o součtu vnitřních úhlů v trojúhelníku - rozdělí trojúhelníky podle stran a úhlů na ostroúhlé, pravoúhlé, tupoúhlé, rovnoramenné a rovnostranné, popíše jejich případné vlastnosti	OSV (rozvoj schopností poznávání) OSV (komunikace)
zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	Dvojice přímek - rozlišuje vzájemnou polohu dvou přímek - zapíše vzájemnou polohu přímek pomocí matematické symboliky - sestrojí rovnoběžku a kolmici procházející daným bodem k dané přímce - určí vzdálenost dvou různých bodů a zapíše symbolicky - určí vzdálenost bodu od přímky a zapíše symbolicky - určí vzdálenost dvou rovnoběžných přímek - sestrojí rovnoběžku v dané vzdálenosti od přímky	OSV (komunikace)
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	Trojúhelník - trojúhelníková nerovnost (TN) - sestrojí trojúhelník pomocí délek tří jeho stran	OSV (rozvoj schopností poznávání)
určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	Velikost úhlu - zapíše úhel dané velikosti pomocí matematické symboliky - seznámí se s jednotkami úhlu a dokáže je zapsat - změří velikost úhlu pomocí úhloměru - narýsuje úhel dané velikosti pomocí úhloměru - porovnává velikosti úhlů (graficky i početně) a zapisuje	OSV (rozvoj schopností poznávání) 3b zeměpis (prima)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	pomocí symboliky (větší, menší, shodný) - přenáší úhly - měří a rýsuje nekonvexní úhly - rozliší podle velikosti druhy úhlů - počítá a převádí jednotky velikosti úhlů v šedesátkové soustavě - sčítá a odčítá velikosti úhlů početně i graficky - násobí a dělí velikost úhlů přirozeným číslem	
využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh načrtne a sestrojí rovinné útvary	Konstrukční úlohy - charakterizuje základní množiny bodů (osu úsečky, osu úhlu, Thaletovu kružnici) - sestrojí osu úsečky - sestrojí osu úhlu - přenáší úhly - dělí úhel na 2, 4, 8 částí - narýsuje bez použití úhloměru úhly 15°, 30°, 60°, $22,5^\circ$, 45°, 90°, jejich násobky, součty, rozdíly - sestrojí Thaletovu kružnici - narýsuje kružnici daného poloměru, danou středem a bodem na kružnici, danou třemi body	OSV (rozvoj schopností poznávání) 3bc
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osové a středově souměrný útvar	Osová a středová souměrnost - pozná shodné rovinné útvary - ověří shodnost útvarů pomocí průsvitky - pozná útvar středově souměrný - pozná útvar osově souměrný - určí osu souměrnosti osově souměrných obrazců - určí střed souměrnosti středově souměrného útvaru - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti - vysvětlí pojem samodružný bod, samodružný útvar - uvede příklad samodružného bodu, samodružného útvaru v osové a středové souměrnosti	OSV (rozvoj schopností poznávání) výtvarná výchova
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti načrtne a sestrojí síť základních těles	Prostorové útvary - pozná a pojmenuje hranol, kvádr, krychli, válec, jehlan, kužel, kouli - zná charakteristické pojmy, kterými jsou tyto útvary určeny	OSV (rozvoj schopností poznávání) 2d, 6a zeměpis (prima)
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	Číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie - rozvíjí logické myšlení a věcnou argumentaci při řešení různých číselných a logických řad	OSV (rozvoj schopností poznávání) 2abcde, 3d

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	Logické a netradiční geometrické úlohy - vyhledává zajímavá témata nebo úlohy v literatuře nebo kolem sebe v praxi	OSV (rozvoj schopností poznávání) 2abc, 3d

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
SEKUNDA		
ČÍSLO A PROMĚNNÁ		
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	Zlomky - přečte zlomek - zapíše zlomek - určí čitatele a jmenovatele zlomku - vysvětlí význam čitatele a jmenovatele zlomku - graficky znázorní na číselné ose - graficky znázorní zlomek jako část celku - vyjádří zlomek smíšeným číslem a obráceně - převede zlomek na základní tvar - krátí zlomek, rozšíří zlomek - převede zlomky na společného jmenovatele - porovná zlomky podle velikosti - provádí základní operace se zlomky i v kombinaci s celými čísly - určí ke zlomku převrácené číslo - upraví složený zlomek na základní tvar - vypočítá část celku vyjádřenou zlomkem - vyjádří desetinné číslo zlomkem v základním tvaru a obráceně - porovná podle velikosti desetinná čísla se zlomky - rozlišuje čísla přirozená, celá a racionální - využívá vlastností početních operací k počítání „s výhodou“ - využívá znalostí operací se zlomky k řešení slovních úloh Mocnina (druhá, třetí) - zapíše mocninu pomocí operace násobení - spočítá mocninu racionálního čísla - vypočítá mocninu na kalkulačce - využívá odhad ke kontrole výpočtu - zapíše číslo rozvinutým zápisem pomocí mocnin 10 - řeší početní geometrické úlohy, ve kterých se vyskytuje druhá mocnina Odmocnina - vysvětlí souvislost mezi druhou mocninou a druhou odmocninou - vypočítá zpaměti jednoduché druhé odmocniny - vypočítá druhou odmocninu na kalkulačce - provádí částečné odmocňování druhé odmocniny - využívá odhad ke kontrole výpočtu - řeší početní geometrické úlohy, ve kterých se vyskytuje druhá odmocnina Číselný výraz - vypočítá hodnotu číselného výrazu s celými, desetinnými čísly, zlomky, s druhou mocninou a odmocninou - sestaví číselný výraz na základě řešení reálné situace, jednoduché slovní úlohy	zeměpis (prima) 3c OSV (rozvoj schopností poznávání) 2b, 3c
užívá různé způsoby kvantitativního	Procenta - vysvětlí pojem procento	OSV (rozvoj schopností)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	- vyjádří část celku pomocí počtu procent - vyjádří počet procent pomocí zlomku a desetinného čísla - graficky znázorní procentovou část celku - určí základ, počet procent, procentovou část ze znalosti zbývajících dvou veličin výpočtem přes 1% nebo trojčlenkou - kvantifikuje pomocí procent reálné situace - využívá znalostí o procentech při orientaci v textu (z novin, odborných časopisů,...), ve kterém se vyskytují procenta - řeší jednoduché slovní úlohy na aplikaci procent - provádí výpočty jednoduchého úrokování - řeší jednoduché reálné situace, ve kterých uplatní znalost procent (sleva, zdražení, vzrůst, pokles, úrok...)	poznávání) zeměpis (prima), chemie 2bc, 3d občanská výchova, český jazyk, informační a komunikační technologie
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	Výrazy s proměnnými - vysvětlí pojem proměnná - určí hodnotu výrazu s proměnnou pro konkrétní hodnotu proměnné - vyjádří jednoduchý slovní text pomocí výrazu s proměnnou Mnohočleny - pozná mnohočlen - určí k danému mnohočlenu opačný mnohočlen - sčítá, odčítá a násobí mnohočleny	OSV (rozvoj schopností poznávání) OSV (komunikace) 2bc fyzika (sekunda), chemie
GEOMETRIE v ROVINĚ A v PROSTORU		
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary odhaduje a vypočítává obsah a obvod základních rovinných útvarů zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku načrtne a sestojí rovinné útvary	Rovinné útvary - sestojí a charakterizuje střední příčku trojúhelníku, těžnici, těžiště, výšku, průsečík výšek, kružnici opsanou a vepsanou	OSV (rozvoj schopností poznávání) OSV (komunikace) fyzika (sekunda), výtvarná výchova
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	Rovinné útvary – shodnost - pozná, zdůvodní a zapíše shodnost útvarů v rovině - interpretuje věty o shodnosti trojúhelníků v rovině (sss, sus, usu, Ssu) a používá je v jednoduchých důkazových a konstrukčních úlohách	OSV (kreativita) 2bc

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	Pythagorova věta (PV) - vysloví PV - ověří platnost PV na příkladu rýsováním, měřením, výpočtem - zapíše matematicky PV - pozná pravoúhlý trojúhelník (PT) s využitím PV - využije PV k výpočtům	OSV (rozvoj schopností poznávání) 2abc
využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh načrtne a sestojí rovinné útvary	Konstrukční úlohy - používá konstrukci os stran a os úhlů v trojúhelníku k nalezení středu kružnice opsané a vepsané trojúhelníku - používá charakteristických vlastností množin bodů ke konstrukci trojúhelníka podle věty sss, sus, usu, Ssu - používá charakteristických vlastností množin bodů ke konstrukci čtyřúhelníků z daných prvků - provádí rozbor úlohy	OSV (rozvoj schopností poznávání) 3bc
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	Shodná a podobná zobrazení - rozvíjí paměť prostřednictvím znalostí vět o shodnosti a podobnosti trojúhelníků - zvládne tyto věty používat při řešení početních i konstrukčních úloh - rozvíjí logické myšlení při hledání postupů v úlohách, které využívají těchto vět - spolupracuje při rozboru problému, plánu řešení a volbě postupu - procvičuje matematizaci reálných situací	OSV (rozvoj schopností poznávání) 3c zeměpis
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti načrtne a sestojí síť základních těles	Prostorové útvary - rozpozná tělesovou a stěnovou úhlopříčku - rozumí pojmu výška tělesa - rozvíjí prostorovou představivost, zvládne vymodelovat daná tělesa - načrtne síť kvádra, krychle, hranolu a jehlanu 3-bokého, 4-bokého, pravidelného 6-bokého, válce, kužele	OSV (rozvoj schopností poznávání) 2d, 6a výtvarná výchova
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	- rozvíjí paměť prostřednictvím osvojování vzorců pro výpočet povrchů a objemů základních prostorových útvarů – pouze hranoly - zvládá převody plošných a objemových jednotek	fyzika (prima, sekunda), chemie
načrtne a sestojí obraz jednoduchých těles v rovině	- zvládne konstrukci kvádra a krychle v pravém náhledu ve volné rovnoběžné projekci - pozná další způsoby náhledu a podhledu - znázorní viditelnost hran	
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- využívá získaných poznatků ve slovních úlohách z praxe, které vyžadují prostorovou představivost, znalost vztahů pro výpočet povrchů a objemů těles – pouze hranoly - snaží se zadané situace matematizovat, analyzovat a navrhnout postupy jejich řešení – pouze hranoly - rozvíjí paměť prostřednictvím osvojování vzorců pro výpočet povrchů a objemů základních prostorových útvarů – pouze hranoly	OSV (rozvoj schopností poznávání) OSV (komunikace)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	- zvládá převody plošných a objemových jednotek	fyzika (prima)
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	Číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie - rozvíjí logické myšlení a věcnou argumentaci při řešení různých číselných a logických řad - objevuje možnosti různých postupů řešení	OSV (rozvoj schopností poznávání) 2abcde, 3d
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	Logické a netradiční geometrické úlohy - vyhledává zajímavá témata nebo úlohy v literatuře nebo kolem sebe v praxi	OSV (rozvoj schopností poznávání) 2abc, 3d

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
TERCIE		
ČÍSLO A PROMĚNNÁ		
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	Poměr - rozdělí celek v zadaném poměru - graficky znázorní rozdělení celku v daném poměru - převede poměr na základní tvar - pomocí krácení a rozšiřování rozhodne o rovnosti poměrů - rozdělí celek v postupném poměru ($a:b:c$) - graficky znázorní rozdělení celku v postupném poměru - řeší slovní úlohy s využitím poměru - aplikuje měřítko mapy při určování skutečné vzdálenosti - zakreslí jednoduchý plán reálného prostoru ve vhodném měřítku - čte z jednoduchého výkresu skutečné rozměry objektu - používá trojčlenku k řešení úloh z praxe	OSV (rozvoj schopností poznávání) 2bc, 3c chemie (tercie), zeměpis (prima)
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	Mnohočleny - upraví mnohočlen na součin vytýkáním a použitím vzorců a^2-b^2, $(a\pm b)^2$ - dělí mnohočlen jednočlenem	OSV (rozvoj schopností poznávání) 2bc
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	Lineární rovnice - řeší lineární rovnici pomocí ekvivalentních úprav - provádí zkoušku správnosti řešení a rozumí významu zkoušky - řeší slovní úlohy s využitím lineárních rovnic - vyjádří neznámou z jednoduchého vzorce	OSV (kreativita) 2bce, 3c
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	Trojčlenka. Funkce přímá a nepřímá úměrnost. - stručně zapíše známé veličiny a vztahy - navrhne způsob řešení, podle možností odhadne výsledek - zapíše řešení tak, aby byl zřetelný postup - kriticky zhodnotí získaný výsledek - podle možností provede zkoušku - zformuluje odpověď, závěr řešení	OSV (rozvoj schopností poznávání) OSV (kreativita) 2e, 3bc
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	Přímá a nepřímá úměrnost - rozhodne a zdůvodní, zda veličiny jsou ve vztahu přímé nebo nepřímé úměrnosti - vyjádří přímou a nepřímou úměrnost tabulkou, grafem a rovnicí - určí koeficient přímé a nepřímé úměrnosti - vysvětlí význam koeficientu úměrnosti - řeší úlohy na přímou a nepřímou úměrnost pomocí trojčlenky	OSV (komunikace) 3bc chemie, fyzika
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary odhaduje a vypočítává obsah a obvod základních rovinných útvarů zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku načrtne a sestrojí rovinné útvary	Rovinné útvary - určí a charakterizuje vzájemnou polohu přímky a kružnice (kruhu), používá pojmy tečna, sečna, vnější přímka kružnice, tětiva - určí a charakterizuje vzájemnou polohu dvou kružnic (kruhů) - charakterizuje kruhovou výseč - definuje a sestrojí Thaletovu kružnici a využívá ji při řešení jednoduchých konstrukčních úloh - sestrojí tečnu kružnice v bodě dotyku i z bodu, který leží ve vnější oblasti kružnice	OSV (rozvoj schopností poznávání) OSV (komunikace)
využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh načrtne a sestrojí rovinné útvary	Konstrukční úlohy - charakterizuje základní množiny bodů (osu úsečky, osu úhlu, Thaletovu kružnici, kružnici, kruh, ekvidistantu přímky) - zná a používá základní vlastnosti osy úsečky, osy úhlu, kružnice, Thaletovy kružnice - používá charakteristických vlastností množin bodů ke konstrukci čtyřúhelníků z daných prvků - provádí rozbor úlohy - zdokonaluje se v zápisu postupu konstrukce pomocí symboliky - zdokonaluje grafický projev při konstrukci rovinných útvarů - provádí diskusi počtu řešení u jednoznačně zadané úlohy - sestrojí tečnu ke kružnici v daném bodě kružnice, tečnu ke kružnici z vnějšího bodu	OSV (rozvoj schopností poznávání) 3bc
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	- rozvíjí paměť prostřednictvím osvojování vzorců pro výpočet povrchů a objemů základních prostorových útvarů – pouze válce - zvládá převody plošných a objemových jednotek	fyzika, chemie
načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	- načrtne válec ve volné rovnoběžné projekci	
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- využívá získaných poznatků ve slovních úlohách z praxe, které vyžadují prostorovou představivost, znalost vztahů pro výpočet povrchů a objemů těles – pouze válce - snaží se zadané situace matematizovat, analyzovat a navrhnout postupy jejich řešení – pouze válce - rozvíjí paměť prostřednictvím osvojování vzorců pro výpočet povrchů a objemů základních prostorových útvarů – pouze válce	OSV (rozvoj schopností poznávání) OSV (komunikace)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	- zvládá převody plošných a objemových jednotek	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	Číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie - rozvíjí logické myšlení a věcnou argumentaci při řešení různých číselných a logických řad - objevuje možnosti různých postupů řešení - vyhledává sám příklady - zkouší sám vytvářet příklady	OSV (rozvoj schopností poznávání) 2abcde, 3d
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	Logické a netradiční geometrické úlohy - vyhledává zajímavá témata nebo úlohy v literatuře nebo kolem sebe v praxi - snaží se využívat celou zásobu matematických nástrojů	OSV (rozvoj schopností poznávání) 2abc, 3d

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVARTA		
ČÍSLO A PROMĚNNÁ		
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	Lomené výrazy - krátí a rozšiřuje lomený výraz - ke krácení lomeného výrazu využívá znalostí o rozkladu mnohočlenu na součin - sčítá, odčítá, násobí a dělí jednoduché lomené výrazy - zjednoduší lomený výraz se složeným zlomkem - určí definiční obor jednoduchého lomeného výrazu - provede kontrolu úpravy lomeného výrazu dosazením číselné hodnoty za proměnnou	OSV (komunikace) fyzika, chemie (tercie)
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	Lineární rovnice - řeší lineární rovnici pomocí ekvivalentních úprav - provádí zkoušku správnosti řešení a rozumí významu zkoušky - řeší slovní úlohy s využitím lineárních rovnic - vyjádří neznámou z jednoduchého vzorce Soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými metodou dosazovací a sčítací - provádí zkoušku správnosti řešení a rozumí významu zkoušky - graficky řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - řeší slovní úlohy s využitím soustav lineárních rovnic	OSV (kreativita) 2bce, 3c informační a komunikační technologie
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	Slovní úlohy o pohybu, společné práci a o směsích. Výrazy s proměnnými. Lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic. Lineární funkce. - stručně zapíše známé veličiny a vztahy - navrhne způsob řešení, podle možností odhadne výsledek - zapíše řešení tak, aby byl zřetelný postup - kriticky zhodnotí získaný výsledek - podle možností provede zkoušku - zformuluje odpověď, závěr řešení	OSV (rozvoj schopností poznávání) OSV (kreativita) 2e, 3bc chemie (tercie)
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data porovnává soubory dat	Základy statistiky - provádí jednoduché statistické šetření - zpracuje výsledky statistického šetření do tabulky a podle možností do grafu - znázorní výsledky statistického šetření diagramem - vyhledá data statistického šetření zveřejněného v tisku nebo v médiích - určí četnost znaku - určí relativní četnost znaku absolutně i pomocí procent - vypočítá aritmetický průměr hodnot Diagramy - vyhledá data v diagramu kruhovém, sloupcovém a spojnicovém - zvolí vhodný typ diagramu ke znázornění reálné situace	informační a komunikační technologie (tabulkový editor) spolupráce s jiným předmětem OSV (rozvoj schopností poznávání) 2bc, 3d

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	a zakreslí ho	
vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	Funkce - vyjádří funkční vztah tabulkou - znázorní funkční vztah grafem v pravoúhlé soustavě souřadnic - rozhodne ze závislosti v pravoúhlé soustavě souřadnic, zda jde o funkci - určí definiční obor funkce zadané tabulkou, grafem a rovnicí (lineární a lineární lomená funkce) - určí funkční hodnotu v libovolném bodě definičního oboru - k funkci určené jednoduchou rovnicí sestaví tabulku a sestrojí graf bodovou metodou - zapíše funkční závislost z praktického života do tabulky Lineární funkce - sestrojí graf lineární funkce zadané rovnicí nebo tabulkou - vypočítá průsečíky grafu se souřadnými osami - ke grafu lineární funkce sestaví její rovnici - sestaví rovnici lineární funkce ze znalosti 2 jejích bodů - pozná konstantní funkci - rozliší rostoucí a klesající lineární funkci z grafu - provede diskusi vzájemné polohy dvou grafů lineárních funkcí - chápe přímou úměrnost jako zvláštní případ lineární funkce - užívá grafů lineární funkce k řešení slovních úloh - rozhodne, zda lze závislost z praktického života vyjádřit lineární funkcí	OSV (komunikace) OSV (kooperace a kompetice) OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti) 3bd informační a komunikační technologie (tabulkový editor) fyzika
GEOMETRIE v ROVINĚ A v PROSTORU		
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	Rovinné útvary – podobnost - pozná, zdůvodní a zapíše podobnost útvarů v rovině - rozlišuje útvary přímo a nepřímo podobné - interpretuje věty o podobnosti trojúhelníků (sss, sus, uu) - určuje poměr podobnosti trojúhelníků - rozdělí úsečku a změní její velikost v daném poměru - zvětšuje a zmenšuje rovinné útvary v daném poměru, užívá poměr podobnosti při práci s mapami a plány - používá podobnost v praktických úlohách	OSV (kreativita) 2bc zeměpis, výtvarná výchova
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti načrtne a sestrojí síť základních těles	Prostorové útvary - sestrojí osový řez kužele - rozliší plášť a podstavy - vyvodí vztahy pro výpočet povrchu těchto těles	OSV (rozvoj schopností poznávání) 2d, 6a výtvarná výchova
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	- rozvíjí paměť prostřednictvím osvojování vzorců pro výpočet povrchů a objemů základních prostorových útvarů – pouze jehlan a kužel - zvládá převody plošných a objemových jednotek	fyzika, chemie

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	- znázorní viditelnost hran - načrtne válec a kužel ve volné rovnoběžné projekci	
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- využívá získaných poznatků ve slovních úlohách z praxe, které vyžadují prostorovou představivost, znalost vztahů pro výpočet povrchů a objemů těles – pouze jehlan a kužel - snaží se zadané situace matematizovat, analyzovat a navrhnout postupy jejich řešení - rozvíjí paměť prostřednictvím osvojování vzorců pro výpočet povrchů a objemů základních prostorových útvarů - zvládá převody plošných a objemových jednotek	OSV (rozvoj schopností poznávání) OSV (komunikace)
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	Číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie - rozvíjí logické myšlení a věcnou argumentaci při řešení různých číselných a logických řad - objevuje možnosti různých postupů řešení - vyhledává sám příklady - zkouší sám vytvářet příklady - řeší úlohy nezávislé na získaných znalostech	OSV (rozvoj schopností poznávání) 2abcde, 3d
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	Logické a netradiční geometrické úlohy - vyhledává zajímavá témata nebo úlohy v literatuře nebo kolem sebe v praxi - snaží se využívat celou zásobu matematických nástrojů	OSV (rozvoj schopností poznávání) 2abc, 3d

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE**Charakteristika**

Předmět se vyučuje v tercii a kvartě 2 hodiny týdně. Třída je na každou hodinu půlena. Hodiny se konají v učebnách výpočetní techniky vybavených dataprojektorem. Každý žák má k dispozici vlastní počítač.

Žáci si prohlubují získané vědomosti a dovednosti při práci s informačními a komunikačními technologiemi, zejména při využití výpočetní techniky a internetu. Sledují vývojové trendy v oblasti hardware i software, učí se využívat možností, které jim nabízejí textové, tabulkové a grafické editory. Dokáží odhadnout důležitost, věrohodnost a „nezávadnost“ informací získaných pomocí internetu. Internet se pro žáky stává důležitým komunikačním prostředkem při využití příslušných programů a nástrojů.

Do předmětu informační a komunikační technologie jsou zahrnuta především následující průřezová témata – mediální výchova, osobnostní a sociální výchova. Při výuce se využívají metody a formy práce založené převážně na individuálním řešení problému, který může být součástí většího celku, zpracovávání informací a následné prezentace vlastního řešení.

Celým procesem výuky informačních a komunikačních technologií prostupují klíčové kompetence k učení (1a, 1b, 1c, 1d, 1e), kompetence k řešení problémů (2a, 2b) a kompetence pracovní (6a, 6c).

Hodnocení sleduje schopnosti žáků realizovat získané dovednosti a vědomosti převážně v praktických úlohách a jejich prezentacích s přihlédnutím na teoretické znalosti z daného tématu či oboru.

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
TERCIE		
VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE		
ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	Vývojové trendy informačních technologií - pojmenuje jednotlivé části základní sestavy počítače (ZSP) - stručně vysvětlí funkci jednotlivých částí ZSP - orientuje se v základním rozdělení periferií a jejich funkci - orientuje se v nabídkách různých počítačových sestav a odhadne jejich vhodnost pro daný účel - uvede příklady moderních komunikačních technologií a jejich využití (IM, IRC, IP telefonie, peer to peer) - uvědomuje si základní myšlenky autorského zákona a zákonů o duševním vlastnictví (nemožnost libovolně nakládat s vyhledanými informacemi, možnosti kopírování CD a DVD) - orientuje se v členění operačních systémů, chápe význam operačního systému a aktivně v něm pracuje Hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování - uvědomuje si, že informace získané z IKT nemusí být vždy pravdivé a důvěryhodné - vyjmenuje a využívá jednotlivé způsoby získání informací - orientuje se v problematice vyhledávání na WWW Internet - vyjmenuje základní důvody propojování počítačů do sítí - načrtne alespoň dvě základní topologická schémata zapojování počítačů do sítí - objasní principy základních služeb Internetu (WWW, e-mail, FTP) - posoudí vhodnost použití jednotlivých služeb pro konkrétní účel (přesun velkého objemu dat, krátké zprávy,...) - aktivně využije jednotlivé služby při samostatném řešení úkolů - objasní rozdíly mezi vyhledávacími službami katalogového a fulltextového typu - je si vědom základních pravidel pro nakládání s informacemi získanými z WWW (nemožnost libovolně používat vyhledané obrázky, nutnost uvádět odkazy na použité zdroje) - při komunikaci dodržuje základní pravidla informační etiky (např. nevyžádaná pošta)	3d MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení) 2c 3cd, 5b
ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ		
ovládá práci s textovými a grafickými editory a využívá vhodných aplikací	Textový editor, zpracování textu - vlastními slovy vysvětlí výhody použití textového editoru - orientuje se na klávesnici PC a ovládá základy psaní na ní - dokáže vložit do textu i méně používané znaky a symboly (☺, §, © a další) - podle vzoru naformátuje základní prvky dokumentu	3a MeV (práce v realizačním

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví používá informace z různých informačních zdrojů prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové a obrazové formě	(znak, odstavec, stránka, oddíl, sloupec) - vysvětlí použití záhlaví a zápatí a vloží je do textu - využívá automatickou kontrolu pravopisu a je si vědom jejího omezení - vytváří jednodušší tiskoviny s využitím grafických prvků (obrázky, automatické tvary, WordArt) - při formátování rozsáhlejších dokumentů upřednostňuje využití stylů - při tvorbě dokumentů respektuje základní typografická pravidla - uvědomuje si základní pravidla pro práci s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví (uvádění odkazů na literaturu a zdroje, pravidla pro uvádění citací) Počítačová grafika - vlastními slovy vysvětlí rozdíl mezi rastrovou a vektorovou grafikou, uvede typické programy spadající do těchto kategorií - je seznámen se základními estetickými pravidly pro tvorbu dokumentů (zlatý řez, používání barev a písem) - získané dovednosti z oboru počítačové grafiky aplikuje při práci v ostatních programech (textový a tabulkový editor, editor WWW stránek, prezentační programy apod.) - využívá programů pro práci s grafikou, které jsou součástí OS	týmu) český jazyk 2c výtvarná výchova

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVARTA		
ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ		
ovládá práci s tabulkovými a grafickými editory a využívá vhodných aplikací používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	Tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce - rozpozná úlohy vhodné pro zpracování v tabulkovém editoru - z reálných dat navrhne a sestaví tabulku - podle vzoru zformátuje tabulku a ostatní prvky (list, sešit) - používá předdefinované formáty buňky, v případě potřeby vytváří vlastní - chápe a vysvětlí rozdíl mezi relativním a absolutním adresováním odkazu na buňku - samostatně sestaví a použije jednodušší vzorce (součet, průměr, počet, zřetězení) - seřadí data v tabulce podle zadaného kritéria - na základě tabulky vytvoří graf, rozhodne o použití vhodného typu grafu pro konkrétní účel - vytiskne tabulku a graf na tiskárně Webové stránky - ovládá práci s nejrozšířenějšími WWW prohlížeči - vlastními slovy vysvětlí pojem hypertext – vzájemné propojení WWW stránek pomocí odkazů - pomocí vhodných nástrojů pro vizuální tvorbu WWW stránek vytvoří WWW stránku na zadané téma - vytvořenou WWW stránku vystaví na internetu Prezentační programy, multimédia - zvolí vhodnou formu prezentace pro konkrétní účel (řízená, neřízená) - vytvoří jednotlivé snímky prezentace, umístí na ně potřebné prvky a nastaví jejich vlastnosti - zvolí vhodné animace a použije je v prezentaci - vyhledá požadované informace a na jejich základě vytvoří komplexní prezentaci - vytvořenou prezentaci představí publiku	3d matematika a její aplikace 2c, 4a MeV (práce v realizačním týmu) 2c, 3a, 3d, 4a MeV (práce v realizačním týmu) MeV (tvorba mediálního sdělení) český jazyk

DĚJEPIS

Charakteristika

Dějepis jako společenskovědní předmět je součástí společenskovědního vzdělávání žáků gymnázia. Je založen na poznatcích soudobých historických věd a vytváří tak žákovo historické vědomí. Zároveň systematizuje různorodé historické informace, s nimiž se žák v každodenním životě setkává (umění, masmédia aj.) a má významnou úlohu pro formování žákova samostatného myšlení a pro rozvoj jeho občanských postojů.

Výuka dějepisu v jednotlivých ročnících navazuje na kompetence získané v ročnících předcházejících. Tyto jsou průběžně rozvíjeny tak, aby žáci na základě poznání a pochopení minulosti hlouběji porozuměli současnosti.

Učivo tvoří výběr ze světových (hlavně evropských) a českých národních dějin při zachování časové chronologie. Dotace 2 vyučovací hodiny týdně je zachována ve všech ročnících.

Výuka dějepisu má být pro žáka zajímavá a stimulující. Má žáka aktivizovat a rozvíjet jeho intelektové a komunikační dovednosti a pozitivně ovlivňovat jeho hodnotovou orientaci.

Cílem výuky dějepisu je, aby žáci:

- získali poznatky o národních dějinách a národní dějiny dovedli zařadit do evropského a světového kontextu
- chápali evropské integrační procesy a jejich problémy v historii i současnosti
- chápali otevřenost historického obrazu a pluralitu názorů na historické procesy, události a osobnosti a získali přitom schopnosti kriticky posuzovat historickou skutečnost
- porozuměli historickému vývoji demokracie a principům fungování moderní demokracie
- poznali všední život lidí v různých historických obdobích
- seznámili se s historickými kořeny dnešních globálních problémů
- dovedli vyhledávat různé zdroje informací o historii a pracovat s nimi
- při práci s různými zdroji informací byli kritičtí a schopni tvořit si samostatný úsudek
- získávali komunikační dovednosti včetně správného používání historické terminologie
- porozuměli vztahu člověka a přírody v plynutí historického času
- chápali hodnotu historických a kulturních památek a byli ochotni podílet se na jejich ochraně

Dějepis výrazně posiluje kompetenci komunikační a občanskou.

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
PRIMA		
uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků	Význam a zkoumání dějin - uvede konkrétní příklady potřebnosti a využitelnosti dějepisných poznatků - uvede příklady, kdy se lidstvo z dějin poučit nedokázalo - zformuluje vlastními slovy, proč je důležité poznávat historii a zabývat se jí	3b VMEGS
uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	Historické prameny - uvede příklady historických pramenů - podle svých možností přinese konkrétní materiál na ukázkou (např. staré mince, listiny apod.) a roztrídí ho - vyjmenuje alespoň tři pomocné vědy historické a uvede předmět jejich zkoumání - shromáždí seznam institucí v nejbližším okolí, které se zabývají shromažďováním a studiem historických materiálů	3cd, 5d MuV (kulturní difference) exkurze do muzea
orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronolog. sledu	Historický čas a prostor - sestaví časovou osu, označí historické epochy na časové ose, označí správně rok 0 a seřadí dané letopočty z období př.n.l. a n.l.	2bc matematika
charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	Počátky lidské společnosti - pojmenuje hlavní znaky člověka a dovede je zdůvodnit - najde rozdíly mezi způsobem života sběrače a lovce - zaujme stanovisko k faktu, že mezi lidskými rasami nejsou žádné významné rozdíly - respektuje jiné lidské rasy - charakterizuje výtvarný projev pravěkého člověka v souvislosti s jeho každodenním životem a vývojem duchovní kultury (např. nástěnné malby, sošky zvířat, žen)	5a přírodopis, výtvarná výchova, občanská výchova VMEGS (jsme Evropané) EV (základní podmínky života)
objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost	- uvede znaky neolitu - vysvětlí příčiny vzniku zemědělství - konkretizuje oblasti prvního zpracování kovů - zhodnotí význam kovu pro vývoj lidské společnosti - najde společenské a geografické rozdíly v lidské společnosti v době kovů (různé oblasti – různé podmínky – různá vyspělost – různé uspořádání společnosti) - objasní roli muže a ženy v pravěké společnosti a porovná s jejich úlohou v dnešní společnosti - popíše proměnu krajiny a vliv člověka na ni	5d Z, Ov, Př exkurze OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti) EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí)
uvede příklady archeologických kultur na našem území	- zná alespoň dvě kultury na našem území a uvede jejich znak (Keltové, popelnicová pole,...)	3a Z, Vv MuV (kulturní difference)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury - popíše přírodní podmínky staroorientální oblasti, které napomohly vzniku prvních civilizací - na základě práce s mapou uvede znaky staroorientálních států - orientuje se na mapě staroorientálních států podle toků velkých řek	3a výtvarná výchova EV (základní podmínky života)
uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	- uvede příklady hmotných a písemných památek starověkých civilizací - porovná způsob života ve starověkých státech a dnes, najde rozdíly ve způsobu života - porovná vzdělání a výchovu ve starověku se vzděláním v dnešní době (dostupnost, užitečnost, vliv na budoucí život člověka a sociální postavení,...) - dovede zhodnotit, v čem spočívá kulturní odkaz staroorientálních států dnešku - respektuje rasy a národnosti - váží si hodnot, které vytvořily lidské civilizace ve starověku - připraví prezentaci, poster, referát o některé z významných starověkých památek	3a Vv, Ov, M, F MuV (kulturní diference) MuV (multikulturalita) MuV (princip sociálního smíru a solidarity)
demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem	- pracuje s mapou antického Řecka a Říma, vyhledá v ní alespoň čtyři nejvýznamnější centra antické kultury a přiřadí ke kultuře - dovede zhodnotit, v čem spočívá kulturní odkaz antiky dnešku - vyjmenuje znaky judaismu a křesťanství a porovná je s polyteistickým náboženstvím Řeků a Římanů - respektuje jiná náboženství - váží si morálních a duchovních hodnot odlišných náboženství	5a, 6c Z, Vv, Čj, Tv, Ov VDO (principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování) MuV (princip sociálního smíru a solidarity) MuV (lidské vztahy) VMEGS (Evropa a svět nás zajímá)
porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	- porovná jednotlivé formy vlády, popíše je a vypráví o postavení společenských skupin v jednotlivých státech, zaujme stanovisko k danému problému - vysvětlí podstatu antické demokracie, uvede její příklady, dá do souvislostí s dnešní demokracií, diskutuje, váží si demokracie, respektuje názory druhých - najde a porovná rozdíly mezi formou vlády a způsobem života v antickém světě a ve střední Evropě ve stejném časovém období, konkretizuje jejich styky - vcítí se do postavení lidí z různých sociálních vrstev ve starověkých státech - respektuje profesní a společenské postavení lidí	5b Ov, Z VDO (občan, občanská společnost a stát)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	Křesťanství a středověká Evropa - objasní vznik středověké společnosti (feudální principy a jejich fungování) - popíše zrod nové Evropy (nový etnický obraz Evropy) - charakterizuje křesťanství	3e VMEGS (jsme Evropané) OSV (hodnoty, postoje, praktická etika) EV (vztah člověka k prostředí) Čj, Ov, Z
porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-křesťanské a islámské kulturní oblasti	- najde a porovná rozdíly ve způsobu života ve vybraných středověkých evropských státech (francká říše, Byzanc, arabská říše,...) - objasní příčiny rozdílného tempa vývoje, konkretizuje jejich vzájemné vztahy a styky - charakterizuje vliv arabské říše na vývoj v Evropě - popíše proměny středověké krajiny, objasní změny v hospodářství (na základě vědomostí sestaví např. jídelníček starých Slovanů) - vytvoří si samostatný úsudek o životě a postavení lidí v daných hist. podmínkách	EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí) EV (vztah člověka k prostředí) OSV (poznávání lidí) 5d, 6d Př, Z, Vv exkurze

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
SEKUNDA		
objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj Českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	- popíše vznik států Slovanů (Sámova říše, Velká Morava, Český stát) - dokáže zhodnotit jednotlivé časové etapy dějin českých zemí - zhodnotí vývoj za posledních Přemyslovců, vývoj po nástupu Lucemburků a posoudí rozvoj státu za vlády Karla IV. - zdůvodní příčiny středověké kolonizace, rozvoje měst a vysvětlí jejich význam (nakreslí pláněk středověkého města, vesnice) - zaneše na časovou osu významné události národních dějin - zakreslí do mapy stř. Evropy nejvýznamnější státní útvary doby - dokáže jednoduše pracovat s ukázkami dobových dokumentů (vyhledat informaci, vysvětlit dobový pojem apod.) - objasní pokrokovost a nadčasovost mírových snah Jiřího z Poděbrad (možné srovnání s Karlem IV.)	MuV (kulturní diference) 6a Z, M, Př, Čj, Vv, Ov
vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	- chápe význam christianizace při vytváření nové Evropy a víry v životě tehdejšího člověka - dokáže objasnit myšlenku obnovení římského císařství a charakterizovat světskou a církevní moc (vztah císař-papež) - posoudí křížové výpravy jako mocenské i kulturní setkání křesťanského a islámského světa - popíše a porovná vývoj nejvýznamnějších evropských států v 13. a 15. stol., zhodnotí soupeření Anglie a Francie a jeho důsledky - posoudí postavení a život Židů ve středověké společnosti	MuV (kulturní diference) MuV (multikulturalita) MuV (etnický původ) Př, Ov 5a
ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	- charakterizuje kulturu a umění románského slohu, jmenuje příklady uměleckých děl - uvede znaky gotiky, jmenuje příklady uměleckých památek, seznámí spolužáky s některou konkrétní památkou regionu, popíše její konkrétní znaky	Vv, Hv, Čj, Ov
vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	Renesance, humanismus - charakterizuje antický a renesanční ideál člověka - rozpozná základní znaky renesanční kultury a na jejich základě dokáže uvést regionální památky tohoto období - uvede důvody, pro něž se stala církev terčem společenské kritiky Husitství, reformace a jejich šíření Evropou - vysvětlí význam kalicha jako symbolu husitství - doloží konkrétními příklady společenské změny v důsledku husitských válek a jejich význam pro další vývoj českého státu - vysvětlí podstatu Království dvojího lidu, chápe fungování stavovské monarchie - objasní pokrokovost a nadčasovost mírových snah Jiřího	Vv, Čj VDO MeV 5d, 6c Ov, Z, F, Př

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus	z Poděbrad Zámořské objevy a počátky dobývání světa - podle mapy určí směry zámořských výprav - uvede pozitiva i negativa evropské expanze do zámoří a jejich přesah do současnosti - porovná úroveň evropské a zámořských kultur a civilizací - zpracuje medailon některé z významných osobností zámořských výprav (mořeplavci, vědci, podporující panovníci,...) - vysvětlí význam technických a vědeckých novinek, které umožnily zámořské objevování Český stát a velmoci v 15. – 18. století. Reformace a jejich šíření Evropou - vysvětlí cestu českého státu pod nadvládou Habsburků - vytvoří náboženskou mapu Evropy (katolická, protestantská, muslimská území) a vyvodí oblasti možných konfliktů, sleduje i počínající dělení Evropy VxZ - zjistí základní rozdíly mezi protestantstvím a katolicismem, křesťanstvím a islámem, umí nalézt i jejich společné znaky - objasní komplikovanost náboženské situace českého státu a vyvodí její kořeny v minulosti - zdůvodní proměnu náboženského konfliktu v mocenský - zjistí regionální souvislosti třicetileté války a prezentuje je - zhodnotí výsledky války a mírových jednání s důrazem na české země - uvede příklady států s různými státními systémy a na vybraném stručně vysvětlí, jak k jeho nastolení došlo (Anglie, habsburská monarchie, Francie...) - vysvětlí základní znaky dobových státních systémů a porovná je se současným stavem	MuV EV 5d Ov MuV VMEGS VDO 2b, 3bcde, 6a

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
TERCIE		
rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	Český stát a velmoci v 15. – 18. století. Barokní kultura a osvícenství - vytvoří v rámci skupinového projektu materiál (prezentace, plakát, nástěnka) k jednomu z historických uměleckých slohů (románský, gotický, renesanční, barokní, klasicistní) a prezentuje jej ve třídě (zohlední regionální vazby)	Vv, Čj, Hv, Ov 4abd, 6a, 3b, 1bc, 2b
vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	Industrializace a její důsledky pro společnost, sociální otázka - porovná způsob vlády, ekonomické, sociální a geografické podmínky vybraných států (Anglie, USA, Španělsko, habsburská monarchie, Turecko, Rusko,...) - vysvětlí příčiny rozdílné ekonomické a společenské úrovně evropských států, na tomto základě se pokusí i o srovnání kulturní vyspělosti, pokusí se najít souvislost mezi mírou svobody ve společnosti a kulturní vyspělostí - pokusí se o praktické srovnání tradiční řemeslné a manufakturní výroby (třídní manufaktura na výrobu jednoduché školní pomůcky – organizace práce, individuální předpoklady k jejímu vykonávání,...) - vyvodí výhody nárůstu všeobecné vzdělanosti pro moderní společnost	Ov, Z 1ce, 5bc, 6a VDO
objasní souvislost mezi událostmi Francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé	Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA - objasní rozdíly mezi jednotlivými formami státního zřízení před a během Francouzské revoluce a v době napoleonských válek (absolutní monarchie, konstituční monarchie, republika, diktatura) a porovná je se současností i některými modely 20. stol. (jakobínská diktatura – komunistická diktatura) - uvede na základě práce s texty dobových dokumentů základní lidská a občanská práva a svobody a vysvětlí jejich praktický význam, porovná postavení člověka v předrevoluční a porevoluční společnosti	Ov 2ac, 3e, 5bc, VDO VMEGS Z, Ov, cizí jazyky
porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	Národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa. - s použitím atlasu přemýšlí o rozpornosti národnostního a politického uspořádání Evropy, uvede příklady národů, které nežijí ve vlastním státě a jsou ovládány jinými národy (hledá podobné příklady i v současnosti a nedávné minulosti) - doloží na konkrétních krocích a osobnostech postupnou emancipaci (kulturní, jazykovou, ekonomickou, politickou) českého národa v habsburské monarchii	2b, 6c VDO VMEGS
charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských	Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů - porovná feudální a buržoazní společnost a vysvětlí vznik nového společenského rozvrstvení - vysvětlí rozdílné cíle evropských revolucí 19. stol.	Ov 3ab

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
revolucích na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	(nacionální, jednotící, ekonomické, státoprávní,...) a uvede příklady konkrétních zemí Politické proudy (konservatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva - pokusí se v rámci třídy o sestavení vlastní ústavy - v diskusi se snaží pochopit (i ve vztahu k politickému dění v současnosti) pojmy liberalismu, konservatismus, demokratismus, socialismus, levice, pravice, absolutismus, totalita, neoabsolutismus,... Kulturní rozrůzněnost doby. Konflikty mezi velmocemi, kolonialismus. Industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka - dokáže rozdělit Evropu na vyspělou a zaostávající a zdůvodní své závěry na základě předchozího vývoje - popíše fungování koloniálního obchodu (s atlasem) - zdůvodní úspěšnost Velké Británie a USA a dokáže pro své závěry argumentovat konkrétními fakty - zakreslí do mapy světa jeho koloniální rozdělení a pokusí se o určení oblastí možných budoucích konfliktů - vypracuje krátkou prezentaci o některé významné vědecké osobnosti či vynálezu - ve spolupráci s ostatními se pokusí na základě prezentací vyvodit souvislosti mezi vynálezy, vynálezci a technickým pokrokem - (výstupy si navzájem hodnotí, každého za něco pochválí) 1. světová válka - porovná klady a zápory technického rozvoje v předcházejícím období (co přinesl technický rozvoj společnosti, jednotlivým oblastem světa, vědeckému pokroku,...), uvažuje o negativech i pozitivěch - uvede příklady zneužitelných objevů a vynálezů (bojový plyn, letecká technika, ponorky,...) - vyvodí příčiny (ekonomické, politické, společenské, nacionální, mocenské,...) prvního světového konfliktu - charakterizuje velmi stručně průběh války na jednotlivých frontách a československou účast v bojích (legie)	VDO Ov 5c, 4ab VDO 4bcd Z, Ov, F Ch, F, Ov VDO (principy demokracie jako formy způsobu vlády a způsobu rozhodování) MeV (fungování a vliv médií ve společnosti) VMEGS (jsme Evropané)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVARTA		
rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	Svět po 1. světové válce. Nástup fašismu v Itálii. Sovětské Rusko – stalinismus - objasní charakter versaillesko-washingtonského systému a jeho fungování - uvede znaky typické pro demokratickou společnost - vyvodí znaky totality na základě konkrétního vývoje v Itálii a Sovětském Rusku - porovná demokratickou a totalitní společnost - uvede příklad totalitního režimu ze současnosti - pokusí se v současných médiích vyhledat informace, které dokládají aktuálnost těchto problémů (totalitarismus, nedokonalost demokracie, nacionalismus, rasismus, antisemitismus,...) Vznik Československa - uvede hlavní rysy nového státu - dokáže vysvětlit fungování pluralitní demokracie na příkladu politického systému 1. republiky - vysvětlí, které problémy nový čs. stát musel řešit (vytváření hranic, řešení národnostní a sociální otázky, hospodářství) - zhodnotí, jak se to podařilo Světová hospodářská krize - uvede příčiny a důsledky hospodářské krize - najde souvislosti mezi hospodářským vývojem a nástupem extrémních sil - vysvětlí pojem nacismus a uvede jeho znaky - posoudí politiku západních mocností – appeasement, vyjmenuje její konkrétní příklady - uvede příklady fašistických agresí a válečných konfliktů 30. let Československo – boj o záchranu demokracie a samostatného státu - popíše vliv hospodářské krize na stabilitu státu - charakterizuje mezinárodní a vnitřní síly, které ohrožovaly demokratický charakter státu a nakonec i jeho existenci - vyvodí závěr, že demokracie a samostatnost se hroutí, až když se Československo stává předmětem mezinárodních zájmů - zhodnotí důsledky rozhodnutí Mnichovské konference	VDO (principy demokracie jako formy způsobu vlády a způsobu rozhodování) VDO (formy participace občanů v politickém životě) VMEGS (jsme Evropané) Ov, Čj, Z 2be, 5a 2b, 5a, 3abcd
na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv na příkladech demonstruje zneužití	2. světová válka - vysvětlí příčiny 2. světové války - vyjmenuje spojence – satelity Německa - popíše průběh války v jejích klíčových událostech na evropských i světových bojištích - objasní vznik protifašistické koalice a její cíle - vyjmenuje představitele Velké trojky - uvede hlavní body diplomatických jednání na konferencích v Teheráně, Jaltě, Postupimi	VDO MeV MuV (etnický původ) MuV (princip sociálního smíru a solidarity) 5d

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
techniky ve světových válkách a jeho důsledky	- vysvětlí pojem diaspora, holocaust, konečné řešení židovské otázky - posoudí důsledky 2. sv. války a poválečné uspořádání Protektorát Čechy a Morava - popíše vznik Protektorátu a postavení tohoto útvaru k Třetí říši - objasní persekuci českého národa a konečné cíle nacistů vzhledem k Čechům - posoudí zapojení Čechů do boje proti nacismu - určí charakter Slovenského štátu a zdůvodní změny v postoji Slováků k jejich státu vedoucí k odboji a SNP - provede interview s pamětníkem válečných událostí	exkurze Ov, Čj, Z
vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce posoudí postavení rozvojových zemí	Poválečné Československo v období od roku 1945 do roku 1989 - vyjmenuje změny, které nastaly v Československu v důsledku války a světového vývoje - popíše průběh vnitropolitického zápasu končícího převzetím moci komunisty v únoru 1948 Rozdělený a integrující svět - objasní příčiny rozkolu mezi bývalými spojenci, dokumentuje to na konkrétních případech - vyvodí, které země se staly sovětskými satelity - charakterizuje pojem studená válka - zdůvodní význam západoevropské integrace pro zachování hodnot Evropy - shromáždí konkrétní informace, na kterých prezentuje ochlazování a oteplování vztahů mezi Východem a Západem - zhodnotí význam přestrojky a protikomunistické rezistence na pád komunistických režimů - posoudí situaci v tzv. Třetím světě a uvede příklady dekolonizace a jejího dopadu na světové dění Komunistické Československo v období od roku 1948 do roku 1989 - shromáždí konkrétní důkazy pro označení vlády KSČ jako totalitní – především události těsně po únoru 1948 a v 50. letech - srovná komunistický totalitní model s modelem demokracie v západních zemích, zformuluje základní rozdíly - zhodnotí význam roku 1968 jako pokusu o reformu - na základě vzpomínek rodinných příslušníků na události roku 1968 se aktivně zapojuje do diskuse - na základě popisu období normalizace ocení význam disidentského hnutí (uvede příklady) vedoucího spolu s mezinárodním vývojem k pádu totalitního režimu - na základě zhlédnutých audiovizuálních materiálů (dokumenty, filmy, nahrávky,...) vyvodí, jakých zločinů a porušování lidských práv se komunistický režim dopouštěl	VDO (principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování) VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) EV (jsme Evropané) 5a občanská výchova, český jazyk, zeměpis

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
prokáže základní orientaci v problémech současného světa	- zvolí si jednu geografickou oblast s vážnými sociálními, ekonomickými či humanitárními problémy a pokusí se v dějinách 20. století (eventuelně starších) najít kořeny těchto problémů, s použitím encyklopedií, internetu a dalších zdrojů připraví o zvolené problémové oblasti poster pro své spolužáky (možná i skupinová práce)	občanská výchova, zeměpis 3d VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) VDO (občan, občanská společnost a stát)
na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	- podá důkazy kladného i záporného vlivu rozvoje vědy a techniky v době po 2. světové válce do současnosti - prezentuje svůj vlastní názor (úvahu) na téma: V historii jsme objevili spoustu problémů, rozporů, tragédií, válek. Je současný svět již lepší, poučilo se lidstvo z dějin? Jsou některé nové problémy?	EV (lidské aktivity a problém životního prostředí) EV (vztah člověka k prostředí) fyzika, chemie, přírodopis 2e,5a

OBČANSKÁ VÝCHOVA

*„Nikdo není moudrý, kdo není také statečný.“
(Marcus Tullius Cicero)*

Charakteristika

Vyučovací předmět občanská výchova integruje vzdělávací obory Výchova k občanství ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost, Výchova ke zdraví z oblasti Člověk a zdraví a Svět práce z oblasti Člověk a svět práce. Hodinová dotace je 1,5 hodiny v primě a po 2 hodinách v sekundě až kvartě.

Předmět občanská výchova se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti. Přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky. Učí dívat se na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví. Buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru je předmět občanská výchova velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Posiluje také výrazně průřezová témata Výchova demokratického občana a Multikulturní výchova, ostatních průřezových témat se dotýká menší měrou.

Charakter předmětu umožňuje rozvíjet všechny klíčové kompetence.

Používáme kromě tradičních metod zejména skupinovou práci, projektovou činnost, didaktické hry, pracujeme s audiovizuální technikou (dokumentární filmy) a pracovními listy.

V hodnocení se klade důraz na aktivitu v hodinách a při projektových činnostech, na schopnost komunikovat a spolupracovat. Minimální počet známek při dvouhodinové dotaci je stanoven na čtyři a při jednohodinové dotaci na dvě známky za pololetí.

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
PRIMA		
respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	Život ve škole - vyhledá informace o historii naší školy (významné mezníky, osobnosti) - zná a respektuje práva a povinnosti žáků - objasní činnost žakovské samosprávy, podílí se na tvorbě pravidel třídní samosprávy - organizuje si školní přípravu	3a, 4abc, 5bd VDO (občanská společnost a škola)
usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	Člověk v rytmu času - vysloví názor na význam času v životě člověka - popíše cyklus dne, týdne a roku - navrhne si svůj denní řád - zhodnotí způsoby trávení volného času	OSV (seberegulace a sebeorganizace) OSV (psychohygiena)
zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě)	Život v rodině a mimo ni - orientuje se v rodinných vztazích užší a širší rodiny - vypracuje jednoduchý rodokmen vlastní rodiny - na příkladech objasní význam a funkci rodiny a manželství - uvědomuje si odpovědnost jednotlivých členů rodiny za chod celé rodiny - respektuje osobnost svých blízkých - sestaví žebříček hodnot svůj a své rodiny a porovná ho se spolužáky - sestaví fiktivní rodinný rozpočet - sestaví vlastní měsíční rozpočet - uvede příklady rizikového hospodaření s penězi, uvědomí si význam šetrnosti - uvede příklady náhradní rodinné péče - porovná život dítěte ve vlastní rodině s náhradní výchovou - pochopí sociální role v rodině - vyjádří svůj názor na postavení a role ženy a muže - na příkladech vysvětlí pozitivní a negativní vliv rodiny na rozvoj osobnosti dítěte - pokusí se sestavit základní pravidla komunikace v rodině i mimo ni - v modelových situacích prokáže komunikační dovednosti - vysvětlí význam komunikace pro život člověka	2e, 3be, 5a OSV (poznávání lidí) OSV (mezilidské vztahy) OSV (komunikace) OSV (kooperace a kompetice) český jazyk, anglický jazyk (prima, sekunda)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	- vnímá problémy ostatních členů rodiny a svých přátel - vysloví své požadavky na kamaráda, přítele a životního partnera a zdůvodní je - na příkladech vysvětlí podoby lásky - na příkladech z umělecké tvorby ukáže význam přátelství a lásky	
rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	Má vlast - vysvětlí dělení státní moci v České republice a uvede základní instituce - pozná státní symboly a vyjmenuje je - pochopí jazyk jako základní znak národa - vypráví některé pověsti z českých dějin a odliší je od skutečné historie - uvede příklady slavných předků a vyhledá doplňující informace k nim - uvede příklady významných pamětihodností a vyhledá doplňující informace k nim - uvede příklady významných osobností z nedávné minulosti a současnosti a vyhledá doplňující informace k nim - uvede příklady slavných českých vynálezů a výrobků a vyhledá doplňující informace k nim - orientuje se v nejznámějších historických památkách Prahy	3cd, 5abd český jazyk, dějepis (tercie), hudební výchova
objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	Miniúvod do lidských práv - orientuje se v lidských rasách - respektuje existenci menšinových skupin - uvede příklady porušování lidských práv v minulosti a dnes - vyhledá informace o porušování práv dětí - přemýšlí o tom, kdo nese odpovědnost za porušování lidských práv, uvědomí si vlastní roli v této problematice - uvědomí si hranice svobody	3cd, 5ab OSV (mezilidské vztahy) VDO (občan, občanská společnost a stát) MuV (kulturní difference) MuV (lidské vztahy) MuV (etnický původ) MuV (multikulturalita) MuV (princip sociálního smíru a solidarity)
uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory	Kalendář - průběžně vyhledává informace o významných dnech a státních	3cd, 5a český jazyk, cizí

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	svátcích - objasní svůj postoj ke zvykům a obyčejům spojených se svátky - porovná naše zvyky se zvyky jiných národů	jazyk, dějepis
vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví; dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	Rozvoj osobnosti - vysvětlí souvislost mezi duševním a tělesným zdravím - uvede příklady zdravého a nezdravého životního stylu - pokusí se analyzovat konfliktní situaci (příčiny, projevy, způsoby řešení)	2ae, 3e, 4cd, 5a OSV (komunikace)
respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	Osobní bezpečí - v modelových situacích uplatní způsoby chování v krizové situaci - uvede některé organizace, na které se může obrátit v případě ohrožení - rozpozná znaky šikany a uvede účinné způsoby obrany proti ní	3d, 5abc OSV (mezilidské vztahy) tělesná výchova
respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy,	Rodinná výchova a) Rodina - uvede příklad, čím sám přispívá k domácí a rodinné pohodě - vysvětlí, kdo je obětí domácího násilí - zamyslí se nad komunikací ve své rodině	3bde, 4d, 5ad OSV (poznávání lidí) OSV (mezilidské vztahy) OSV

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví; dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví dává do souvislostí zdravotní	- popíše místo, kde by chtěl bydlet, a svůj výběr zdůvodní - porovná různé způsoby bydlení - vyzkouší si správné stolování - popíše životní styl své rodiny - vyhledá význam pojmů spoření, úvěr, splátky, dluhy, hypotéky a dá je do souvislosti s hospodařením rodiny - zjistí průměrný čistý příjem v ČR - uvede, z čeho se skládá mzda b) Člověk a zdraví - připomene si vztah mezi duševním a tělesným zdravím - uvede příčiny stresu - vzpomene si, které infekční choroby prodělal - zdůvodní, proč je AIDS vážnou chorobou 20. století - vysvětlí, jak lze pomáhat handicapovaným lidem - sestaví seznam preventivních opatření zajišťujících zdraví c) Zdravá výživa - posoudí českou národní kuchyni z hlediska zdravé výživy - rozliší potraviny zdraví prospěšné a škodlivé - kriticky zhodnotí své stravovací návyky - sestaví vyvážený jídelníček - porovná vhodnost úpravy potravin - porovná stravování v rozvojových zemích s vyspělými státy - vyvodí příčiny a důsledky vzniku obezity a podvýživy - vysvětlí, jak je jeho jídelníček ovlivněn českou i mezinárodní kuchyní - popíše rozložení látek v lidském těle a uvede, v jakém typu stravy se tyto látky nacházejí - vysvětlí vztah pohybu a přijaté potravy d) Zneužívání návykových látek - uvede příklady zneužívání návykových látek - uvědomí si, že alkohol, cigarety, káva atd. jsou drogy - vyhledá informace o škodlivosti kouření a alkoholu na organismus	(komunikace) OSV (hodnoty, postoje, praktická etika) MuV (lidské vztahy) MuV (princip sociálního smíru a solidarity) anglický jazyk (sekunda) zeměpis, přírodopis

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek, a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	- uvede některé znaky závislosti - diskutuje se spolužáky o vzniku závislosti - na příkladech uvede negativní důsledky alkoholismu na mezilidské vztahy - zaujme stanovisko k normám upravujícím kuřáctví - seznámí se s různými typy dělení drog - uvede, jak se na drogy dívá zákon - vyhledá příklady dopingu ve sportu - na modelových situacích si vyzkouší, jak odmítat drogu a) Sexuální výchova - sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost - promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity - vyjmenuje příznaky tělesných a duševních změn v období puberty - uvede druhotné pohlavní znaky - pomocí obrázků popíše vnitřní pohlavní orgány muže a ženy - uvede projevy tělesné zralosti u dívek a chlapců (menstruace, poluce) - jmenuje různé způsoby rozmnožování organismů - vysvětlí funkci rozmnožovacích orgánů - popíše vývoj plodu	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
SEKUNDA		
rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu	Život v obci - popíše obec, kde žije - uvede výhody a nevýhody života ve městě a na venkově - rozpozná druhy obcí a způsoby jejich řízení - popíše životní prostředí regionu - vybere problém regionu, na jehož řešení se může podílet - vypracuje jednoduchý podnikatelský záměr na zlepšení kvality života ve své obci	2abc, 5e, 6d přírodopis VDO (občan, občanská společnost a stát) VDO (formy participace občanů v politickém životě) EV (vztah člověka k prostředí) Svět práce
vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikaci a kooperaci přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	Život mezi lidmi - vyhledá význam slova společnost, socializace a resocializace, minorita a majorita - na příkladech objasní vliv rodiny na jedince - uvědomí si specifika své rodiny - připomene si pojem sociální role - vyjmenuje skupiny lidí, se kterými nejčastěji přichází do styku - zamyslí se nad vlivem školy a vrstevníků - vypráví příběh o přátelství (ze života, z literatury,...) - uvede příklady pozitivního a negativního vlivu party - vyzkouší si se spolužáky mimoslovní komunikaci - uvědomí si vliv komunikace na úspěch či neúspěch v každodenním životě - sestaví seznam všech druhů médií - snaží se kriticky hodnotit obsah sdělení v médiích - seznámí se s pojmem veřejné mínění	3abcde, 4abcd OSV (poznávání lidí) OSV (mezilidské vztahy) OSV (komunikace) OSV (kooperace a kompetice) MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení) MeV (interpretace vztahu mediálních sdělení a reality) MeV (stavba mediálních sdělení) MeV (vnímání autora mediálních sdělení) MeV (fungování a vliv médií ve společnosti) informační a komunikační technologie

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory	Člověk a kultura a) Krása kolem nás - s pomocí slovníku vysvětlí pojem kultura - odliší duchovní a hmotnou kulturu - uvede příklady umění a uměleckých děl - ke každému druhu umění přiřadí nějakého českého umělce - rozezná kýč od uměleckého díla a uvede příklady - uvede odlišnosti v pojetí krásy u různých národů - zamyslí se nad krásou lidského těla, debatuje o mentální anorexii a bulimii b) Víra a náboženství - uvede příklady různých náboženství a některé jejich zásady - převypráví některý biblický příběh - uvede příklad literárního nebo filmového díla s náboženskou tematikou - uvede příklady zvyků primitivních náboženství c) Společenské chování - předvede správné chování v různých společenských situacích - zamyslí se nad přiměřeností oblečení při různých společenských situacích - vypráví o své návštěvě některého kulturního zařízení	5abd OSV (mezilidské vztahy) MuV (kulturní difference) MuV (lidské vztahy) český jazyk, dějepis (prima, sekunda)
posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy	Přírodní a kulturní bohatství - navštíví přírodní zajímavost ve svém okolí - přiřadí příklady památek k jednotlivým architektonickým stylům - vyhledá význam zkratky UNESCO - diskutuje o nutnosti ochrany přírodního a kulturního bohatství - zamyslí se nad údržbou zeleně ve své obci - zjistí složení odpadu své domácnosti a navrhne způsob třídění	5de, 6b EV (vztah člověka k prostředí) dějepis (sekunda, tercie)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	Majetek v našem životě - jmenuje příklady biologických a sociálních potřeb - objasní, že některé potřeby lze uspokojit pomocí statků a služeb - připomene si rozdělení majetku na hmotný a nehmotný a uvede příklady movitého a nemovitého majetku - zamyslí se nad tím, jak stát pečuje o veřejný majetek - debatuje o případech porušení vlastnického práva - popíše, jak se za poslední rok změnil jeho žebříček hodnot - porovná kvalitu života různých sociálních skupin - porovná životní úroveň různých zemí	5b
rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	Řízení společnosti b) Stát - vysvětlí nutnost existence státu pro fungování společnosti - uvádí příklady hlavních úkolů státu - porovná formy a typy států c) Demokracie - objasní výhody života v demokracii - sestaví seznam podmínek fungování demokracie d) Volby - charakterizuje české volební právo - uvede, v kolika letech bude moci kandidovat do obecního úřadu, do Parlamentu ČR, na prezidenta a do EP - objasní význam politických stran pro demokracii e) Územní uspořádání státu - rozliší jednotlivé kraje - vysvětlí pojem obec s rozšířenou působností - zjistí, do kterého správního obvodu spadá jeho obec	5b VDO (občan, občanská společnost a stát) VDO (formy participace občanů v politickém životě) VDO (principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování) dějepis (prima, kvarta)
popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu	Svět kolem nás - na mapě ukáže státy, které jsou součástí EU - stručně seznámí spolužáky s evropskou zemí, kterou navštívil - uvede příklady předsudků náboženských, ekonomických a rasových - dokáže zjistit, jaký význam mají olympijské kruhy a co znamenají	VMEGS (objevujeme Evropu a svět) VMEGS (jsme Evropané) zeměpis

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
a účasti v zahraničních misích objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	- připraví příspěvek o některém nadnárodním společenství (např. Rada Evropy, NATO, OSN, atd.) - popíše projevy globalizace, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení - popíše právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu - právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady - protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví	
přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	Lidská práva - přiřadí některá práva a svobody ze Všeobecné deklarace lidských práv k příslušným skupinám lidských práv - z aktuálních zpráv vybere případ, kdy byla porušena lidská práva - přečte si čl. 1 a 2 Všeobecné deklarace lidských práv - objasní význam rčení „Co sám nechceš, nečiň jinému.“ - zamyslí se nad tím, zda přistupuje ke všem lidem stejně - pochopí vztah mezi svobodou a autoritou	5ab OSV (hodnoty, postoje, praktická etika) MuV (kulturní diference) MuV (lidské vztahy) MuV (etnický původ) MuV (multikulturalita) MuV (princip sociálního smíru)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	- diskutuje, co je morálka a mravnost; zamyslí se nad trestem smrti	a solidarity) dějepis (tercie)
zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení	Člověk ve zdraví a nemoci	5c
uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory	- shromáždí informace o faktorech způsobujících vznik nemoci	OSV
uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva	- vcítí se do prožívání a chování nemocného člověka	(psychohygiena)
vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	- uvede příklady vhodné péče o nemocné (stravování, léky, psychická podpora)	OSV (mezilidské vztahy)
dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	- vyvodí význam prevence vzniku nemocí	OSV (hodnoty, postoje, praktická etika)
uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	- seznámí se s prostředky alternativní medicíny	přírodopis (prima), zeměpis, anglický jazyk (sekunda)
projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	- uvede příklady civilizačních chorob a jejich příčiny (obezita, cukrovka, kardiovaskulární choroby, alergie, nádorová onemocnění)	
	- seznámí se s psychickými onemocněními, násilím mířeným proti sobě samému, popíše rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu)	
	- skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci	
	Zdravá výživa	
	- uvede rizika přejídání	
	- zařadí jednotlivé druhy jídla do potravinové pyramidy	
	- vyhledá energetickou hodnotu jednotlivých potravin	
	- uvede příčiny podvýživy v rozvojových zemích	
	- uvede příklad oblasti postižené hladomorem	
	- navrhne způsoby možné pomoci	
	- uvědomí si rizika a výhody alternativní výživy	
	- uvede projevy globalizace ve stravování (negativní stránky reklamy	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	v konzumní společnosti, nezdravé a zdravé způsoby stravování v mezinárodní kuchyni) - shrne základní pravidla při výběru a přípravě pokrmu	
v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	Lidská sexualita - odliší zamilovanost od lásky - seznámí se s druhy sexuálního kontaktu - diskutuje o vhodných podmínkách k zahájení pohlavního života - zamyslí se nad významem pohlavního života - seznámí se s odlišnostmi v sexualitě (homosexualita, transsexualismus) - seznámí se s riziky sexuálního života - rozpozná sexuální deviace a uvede způsoby obrany proti nim - vyhledá informace o antikoncepci a způsobech jejího užití	5a OSV (poznávání lidí) OSV (mezilidské vztahy)
uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	Rodina - popíše svoji představu ideální rodiny - diskutuje o příčinách a vhodných řešeních krizových rodinných situací - popíše svoji představu ideálního otce a matky - vyjádří svůj názor na rozvod jako způsob řešení rodinné krize	OSV (poznávání lidí) OSV (mezilidské vztahy) OSV (komunikace) OSV (kooperace a kompetice) OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti) OSV (hodnoty, postoje, praktická etika) beseda s odborníkem na mezilidské vztahy

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
TERCIE		
posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	Osobnost - na časové ose svého života zakreslí důležité předělové body, etapy života - uvede příklady změn biologických, psychických, sociálních - popíše vlastnosti vybrané osobnosti a porovná s vlastnostmi svými - přemýšlí o svých silných a slabých stránkách - stanoví své životní hodnoty a cíle a uvede případné překážky při jejich dosahování, vysloví představy o své profesní orientaci - rozpozná důležité vlastnosti umožňující mu dosáhnout stanovených cílů - pokusí se o typologii temperamentu u sebe i u druhých - zhodnotí svůj charakter - rozezná jednotlivé typy schopností a dovedností a uvede konkrétní příklady	4d Svět práce OSV (sebepoznání a sebepojetí) dějepis
posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	Psychické procesy a stavy a) Poznávací procesy - vyhledá příklady smyslových klamů - odliší vjem od představy a fantazie - pokusí se odhadnout, jak se v dané situaci zachová on nebo někdo jiný - uvede, co ovlivňuje naše vnímání - na příkladech si vyzkouší základní myšlenkové operace - odliší abstraktní a konkrétní myšlení - na základě paměťového testu popíše, jak funguje paměť - vysvětlí křivku zapomínání - se spolužáky si vyzkouší, jak funguje jeho paměť a pozornost b) Učení - využije získaných zkušeností a vědomostí k sestavení strategie učení	4d OSV (rozvoj schopností poznávání) OSV (sebepoznání a sebepojetí) OSV (seberegulace a sebeorganizace) OSV (psychohygiena)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	- na příkladech doloží, že učení je celoživotní proces c) City - pokusí se vysvětlit, jak prožívá své city - rozliší pozitivní a negativní city - zařadí jednotlivé city do skupin - popíše svou náladu - rozpozná příčiny svého hněvu a navrhne vhodný způsob vyrovnání se s negativními city	
samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví; dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	Člověk v sociálních vztazích - rozpozná asertivní, agresivní a pasivní chování - na modelové situaci ukáže, jak se zdravě prosazovat - nacvičí si asertivní techniky - uvědomí si, co v něm vyvolává napětí, a pokusí se navrhnout způsob, jak situaci zvládnout (včetně relaxačních technik) - na konfliktu z poslední doby analyzuje způsob jeho řešení - popíše tři základní typy chování v situaci konfliktu a dokumentuje na příkladech - uvědomuje si souvislost mezi duševním, tělesným a sociálním zdravím	3be, 5a OSV (sebepoznání a sebepojetí) OSV (seberegulace a sebeorganizace) OSV (poznávání lidí) OSV (mezilidské vztahy) OSV (komunikace) OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)
orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění	Hospodaření - seznámí se s historií dělby práce - pochopí význam dělby práce - vysloví názor na význam specializace v dnešní době - rozliší odvětví výroby a uvede příklady z výrobní a nevýrobní sféry - rozpozná základní výrobní faktory - připomene různé funkce peněz - seznámí se se základními principy fungování trhu - graficky znázorní tvorbu ceny - uvědomí si nebezpečí manipulace při tvoření cen v reklamních kampaních	6d Svět práce MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení) MeV (interpretace vztahu mediálních sdělení a reality) MeV (stavba mediálních sdělení) MeV (fungování

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
a chování lidí rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede jejich příklady sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti, a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	- hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní - banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků - inflace	a vliv médií ve společnosti) dějepis (prima)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	Právní minimum - rozliší fungování právních a morálních norem - společně sestaví listinu zásad své třídy - zamyslí se nad pojmem spravedlnost a vysvětlí, jak souvisí s právem - osvojí si základní právní pojmy (právnícká, fyzická osoba, právní způsobilost, zákonný a právní zástupce) - rozliší jednotlivá právní odvětví - vhodným způsobem znázorní hierarchii právního řádu Ústava - seznámí se se strukturou Ústavy ČR - vyhledá informace o složení Parlamentu ČR - zjistí, jak probíhají volby do Parlamentu ČR - rozliší poměrný a většinový systém - orientuje se v politickém spektru ČR - popíše legislativní proces - vyhledá informace o moci výkonné - v ústavě vyhledá kompetence prezidenta a vlády - shromáždí informace o soudní moci a soustavě soudů - rozliší občanskoprávní spor od trestního sporu - ve sdělovacích prostředcích vyhledá příklady porušování lidských práv - vysvětlí funkci ombudsmana Evropské právo - orientuje se v základních institucích EU	5b VDO (občan, občanská společnost a stát) VDO (formy participace občanů v politickém životě) VDO (principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování) VMEGS (jsme Evropané) dějepis (kvarta), zeměpis (tercie)
vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	Rodina - zamyslí se nad faktory ovlivňující stabilitu rodiny - vysloví požadavky na životního partnera - zhodnotí výhody a nevýhody uzavření manželství - zamyslí se nad nejčastějšími příčinami manželských konfliktů	OSV (poznávání lidí) OSV (mezilidské vztahy) OSV (komunikace) OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek, a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	Prevence zneužívání návykových látek - vyjmenuje základní druhy drog - definuje pojem drogová závislost - diskutuje o zkušenostech svých vrstevníků s drogami - odhadne nebezpečí závislosti - vyhledá příčiny vzniku drogové závislosti - charakterizuje jednotlivé druhy a projevy závislosti - na modelových situacích ukáže, jak se bránit nabídce drog - všímá si projevů závislosti ve svém okolí a v případě potřeby vyhledá pomoc dospělé osoby	5c OSV (seberegulace a sebeorganizace) OSV (poznávání lidí) OSV (mezilidské vztahy) OSV (hodnoty, postoje, praktická etika)
zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	Osobní bezpečí - vyhledá informace o formách agresivity - zvládne způsoby chování pro uvolnění agrese - charakterizuje příčiny chování delikventa - charakterizuje agresora a oběť násilí - diskutuje o formách a projevech domácího násilí - navrhne způsob pomoci - vyhledá kontakt na krizová centra v okolí - rozpozná projevy šikany a ví, na koho se obrátit s žádostí o pomoc	5ac OSV (mezilidské vztahy) OSV (komunikace) VDO (občan, občanská společnost a stát)
dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	Právní ochrana - osvojí si vědomosti o základních kompetencích jednotlivých orgánů právní ochrany - zjistí, jak probíhá správní řízení a jaké sankce jsou ukládány za přestupky - jednoduchým způsobem popíše, jak probíhá občanské soudní řízení - vysvětlí rozdíl mezi občanským soudním řízením a správním řízením - podle principu občanského soudního řízení vyřeší nějaký spor ve třídě - uvede příklady trestných činů - jednoduchým způsobem vysvětlí, jak probíhá trestní řízení - uvědomí si rozdíl mezi trestní odpovědností nezletilých a mladistvých - z tisku nebo z vlastní zkušenosti	5ab VDO (občan, občanská společnost a stát)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	informuje o trestném činu mladistvého nebo nezletilého - uvede příklady, kdy se dítě stává obětí trestné činnosti	
přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	Rodina a zákony - uvede právní předpis zabývající se vztahy v rodině - zdůvodní, proč stát rodině a výchově dětí přikládá důležitost - zformuluje své představy o svatbě a manželství - sestaví „desatero“ pravidel šťastného manželského soužití - uvede výhody a nevýhody manželství a volného soužití partnerů - vysloví názor na manželství homosexuálních párů a vysvětlí pojem registrované partnerství - vysvětlí význam předmanželské smlouvy - seznámí se s právy a povinnostmi manželů a ostatních členů rodiny - diskutuje na téma plánované rodičovství - vyvodí, jaké funkce rodina zabezpečuje - zamyslí se nad příčinami ztráty rodinné pohody - shromáždí informace o poradnách pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy - zamyslí se nad důsledky rozvodu	
dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	Zdravá výživa - argumenty podpoří názor, že o zdraví a výživu je třeba se starat v každém věku - shromáždí informace o výživě specifických skupin (děti, těhotné ženy, sportovci, staří lidé, nemocní) - inspiruje se zdravým jídelníčkem z mezinárodní kuchyně - uvede recept na přípravu pokrmu z mezinárodní kuchyně, který respektuje zásady zdravé výživy - uvede příklady klamavé a manipulativní reklamy v souvislosti	3d VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) VMEGS (objevujeme Evropu a svět) MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení) MeV (interpretace vztahu mediálních

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	se zdravou výživou	sdělení a reality) MeV (vnímání autora mediálních sdělení) MeV (fungování a vliv médií ve společnosti)
dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek, a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	Prevence zneužívání návykových látek - zamyslí se nad důvody vzniku závislostí a diskutuje o nich se spolužáky - vyvodí zdravotní a společenská rizika závislostí - uvědomí si, co závislost dává a bere - vyhledá informace o protidrogových institucích v regionu - vysloví svůj názor na doping - osvojí si techniky zacházení s lidmi pod vlivem alkoholu nebo drog	OSV (sebepoznání a sebepojetí) OSV (seberegulace a sebeorganizace) OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti) OSV (hodnoty, postoje, praktická etika)
projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání	Osobní bezpečí - diskutuje o projevech násilí (šikana, týrání dětí, domácí násilí, násilí na seniorech a zdravotně postižených, rituální násilí v sektách, násilí fotbalových fanoušků) - zamyslí se nad příčinami rostoucí kriminality dětí a mládeže - vytvoří reklamu, která upozorňuje a varuje před všemi formami násilí a ukazuje možnosti ochrany - rozliší různé druhy katastrof a hromadných neštěstí, zamyslí se nad jejich důsledky a možnostmi prevence a ochrany - zamyslí se nad prevencí agresivity v silničním provozu	5ac
optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování	Sexuální výchova - připomene význam lásky a její různé podoby a projevy - uvědomí si souvislost partnerské lásky a sexuality - jmenuje druhy antikoncepce a zhodnotí jejich výhody a nevýhody pro různé věkové kategorie - vysvětlí význam antikoncepce - doporučí vhodné sexuální aktivity pro svou věkovou kategorii	3d OSV (sebepoznání a sebepojetí) OSV (seberegulace a sebeorganizace) OSV (poznávání lidí) OSV (mezilidské vztahy)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	- diskutuje o interrupci, jejích příčinách a následcích - charakterizuje rozdíl mezi pornografií a erotikou - zamyslí se nad příčinami prostituce a uvede rizika s ní související - zamyslí se nad úlohou otce během těhotenství a porodu - vyhledá informace o možnostech umělého oplodnění a o různých způsobech porodu - zváží význam období těhotenství pro budoucí život dítěte a pro partnerské vztahy	OSV (komunikace) OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti) OSV (hodnoty, postoje, praktická etika)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVARTA		
objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	Občan a) Občan obce - vypráví o životě své obce - zjistí informace o osobnostech, které obec proslavily - uvede práva občana obce - vysvětlí pojmy: samospráva obce, státní správa, obecní úřad, obecní zastupitelstvo, statutární obec - zjistí, která zařízení byla v poslední době v obci vybudována a která naopak chybí - zjistí, o čem naposledy jednalo zastupitelstvo obce - vysvětlí význam slova petice a uvede, které náležitosti by měla mít - napíše se spolužáky modelovou petici, v níž vyjádří nesouhlas s problémem obce b) Na úřadu - zjistí úřední hodiny a kde se nachází sídlo obecního úřadu, jednotlivé odbory - zjistí, jaké dokumenty bude potřebovat při vyřizování konkrétního požadavku (získání duplikátu rodného listu, podání žádosti o uzavření manželství apod.) - seznámí se s povinnostmi úředníka - seznámí se se způsobem a místem podání stížnosti a odvolání c) Občan státu - vysvětlí, co si představuje pod pojmem občanství a uvede, jaká práva a povinnosti z občanství vyplývají - zjistí způsoby nabývání občanství v ČR - vyplní žádost o vydání občanského průkazu a cestovního pasu - popíše, jakým způsobem mohou mocenské orgány zasahovat do našeho života - rozliší pojmy migrace, emigrace a imigrace a zamyslí se nad jejich příčinami - uvede způsoby, kterými může občan projevovat svou vůli, a vysvětlí, jak se tyto možnosti od sebe liší	5bd VDO (občanská společnost a škola) VDO (občan, občanská společnost a stát) VDO (formy participace občanů v politickém životě) VDO (principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování) beseda se zástupcem obce nebo návštěva obecního úřadu dějepis (kvarta)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	d) Občan EU - vysvětlí pojem euroobčan - zjistí, jaké možnosti nabízí nejbližší informační centrum EU - uvědomí si výhody, které členství v EU přináší	
rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci	Občan a právo - vlastními slovy nebo s pomocí slovníku vysvětlí pojmy: právní stát, zákonnost, právní jistota obyvatel, právní vědomí - pokusí se vysvětlit, co je hlavním významem práva - porovná, jaký je rozdíl mezi způsobilostí k právům a povinnostem a způsobilostí k právním úkonům - na příkladech vysvětlí, kdo je právnická a fyzická osoba - vyjmenuje základní lidská práva - uvědomí si práva a povinnosti vyplývající z vlastnictví - uvede některé druhy vlastnictví a vysvětlí, jakými způsoby lze vlastnictví nabýt - seznámí se s uzavíráním kupní smlouvy, nájemní smlouvy - vyhledá a vysvětlí pojmy závět', dědění a vydědění - zamyslí se nad tím, proč může dojít k vydědění - uvede, ve kterých případech může být právo vlastníka omezeno - uvede příklady, jak lze chránit majetek, a zamyslí se nad příklady nepřiměřené obrany - vysvětlí pojmy: duševní vlastnictví, autorské právo - uvědomuje si svou odpovědnost za způsobenou škodu	5b VDO (občan, občanská společnost a stát)
orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání prokáže v modelových situacích schopnost	Pracovní poměr - vyvodí rozdíl mezi povoláním a zaměstnáním - zamyslí se nad významem vzdělání při volbě povolání - uvědomí si, jak ovlivňují volbu povolání zdravotní stav, schopnosti a předpoklady - uvědomí si význam správné volby povolání pro šťastný život - seznámí se s institucemi profesního	6c Svět práce spolupráce s úřadem práce

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
prezentace své osoby při vstupu na trh práce objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování	poradenství - zjistí co nejvíce informací o povolání, které by chtěl vykonávat - zjistí, jakým způsobem lze získat brigádu - zjistí, jaké jsou pracovní příležitosti v regionu - v modelové situaci předvede postup, jak se uchází o nové zaměstnání - připraví dokumenty nutné pro získání pracovního poměru (žádost, životopis, výpis z trestního rejstříku) - vysvětlí pojem rekvalifikace a zjistí její možnosti v místě bydliště - opatří si vzor pracovní smlouvy a uvede její podstatné náležitosti - uvede, jakým způsobem vzniká a zaniká pracovní poměr - seznámí se s vybranými částmi zákoníku práce souvisejícími s podmínkami zaměstnávání mladistvých - shrne pravidla BOZP ve škole a v jednotlivých předmětech a vyvodí, která jsou společná všem pracovištím	
dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	Hospodaření - zhodnotí roli státu v zasahování do ekonomiky - rozliší druhy ekonomiky - vysvětlí základní ekonomické pojmy (poptávka, nabídka, cena, mzda, státní dotace, konkurence) - objasní, co je státní rozpočet a z jakých položek se skládá - zorientuje se v daňové soustavě - vysloví názor na daňovou politiku státu - vysvětlí pojmy akcie, dividenda, deficit - porovná položky rodinného nebo osobního rozpočtu s položkami státního rozpočtu - zamyslí se, ve kterých situacích potřebují občané sociální pomoc státu - uvede příklad sociálního problému a navrhne jeho řešení - zhodnotí význam pojištění - jmenuje některé druhy pojištění - zjistí, jaké je aktuální životní minimum	6d Svět práce

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	- vysvětlí, co jsou peníze a k čemu slouží - zjistí, které peněžní ústavy působí v regionu a jaké služby poskytují - zjistí a porovná, jaké úroky nabízejí u různých produktů banky - v modelových situacích navrhuje řešení finančních problémů - vyplní složenku, jednorázový a trvalý příkaz pro banku - popíše, co si představuje pod pojmy podnikání a riziko podnikání - uvědomí si, z čeho je složen rozpočet podnikatele - vyvodí, jaké má povinnosti podnikatel - zhodnotí výhody a nevýhody podnikání a zaměstnání - zpracuje informace o významném podnikateli - sestaví osobnostní profil úspěšného podnikatele	
uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání	Globální svět - vysvětlí pojmy lokální a globální problémy - jmenuje globální problémy současnosti - vhodnou formou seznámí spolužáky se zvoleným globálním problémem - vyhledá v médiích informace související s globálními problémy a diskutuje o nich se spolužáky	5e VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) VMEGS (objevujeme Evropu a svět) VMEGS (jsme Evropané) MuV (kulturní difference) MuV (lidské vztahy) MuV (etnický původ) MuV (multikulturalita) MuV (princip sociálního smíru a solidarity) dějepis (kvarta)
samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím objasní, jak může realističtější poznání	Životní perspektivy - vysvětlí svoji představu o šťastném životě - konfrontuje své ideály s reálnými možnostmi a osobními schopnostmi - uvědomí si vlastní odpovědnost při	OSV (sebepoznání a sebepojetí) OSV (seberegulace a sebeorganizace) OSV (poznávání

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	realizaci životních plánů a cílů - zná význam a způsoby relaxace	lidí) OSV (mezilidské vztahy) OSV (komunikace) OSV (kooperace a kompetice) OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti) OSV (hodnoty, postoje, praktická etika)
vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví; dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	Duševní zdraví - uvede pozitivní a negativní faktory ovlivňující duševní zdraví - jmenuje příčiny vzniku vnitřního napětí, stresu, neurózy - popíše chování člověka v krizi a zhodnotí své možnosti, jak mu pomoci - uvede různé způsoby relaxace a duševní hygieny, uvolnění psychického napětí, dobíjení energie - aktivně se zapojí do sebepoznávacích technik - uvědomí si souvislost duševního zdraví s výskytem civilizačních nemocí	4d OSV (sebepoznání a sebepojetí) OSV (seberegulace a sebeorganizace) OSV (psychohygiena)

ZÁKLADY PŘÍRODNÍCH VĚD**Charakteristika**

Hodinová dotace je 2 hodiny týdně v primě a 2 hodiny týdně v sekundě.

Předmět poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktorům a jejich zákonitostem. Dává jim tím potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry.

Vzdělávání v daném předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- a) zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání i různých metod racionálního uvažování
- b) způsobu myšlení, který vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- c) posuzování důležitosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- d) porozumění souvislosti mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- e) uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi
- f) zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví a zdraví ostatních lidí.

Celým procesem výuky prostupují kompetence k učení (1a, 1b, 1c, 1d, 1e), kompetence k řešení problémů (2a, 2b) a kompetence pracovní (6a, 6c).

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
PRIMA		
LÁTKY A TĚLESA		
změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa uveďte konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	<u>Měřené veličiny</u> (délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas) <u>Měření fyzikálních veličin</u> - vysvětlí pojem fyzikální veličina (FV) - použije k zápisu FV správné označení - uvede a zapíše základní a odvozené jednotky FV - převádí uvedené jednotky - zvolí vhodné měřidlo k měření určité FV, zjistí jeho rozsah, jednotku, délku nejmenšího dílku - dodržuje pravidla správného měření měřidly FV - určí odchylku měření, měří s různou přesností FV - měří opakovaně FV a vypočítá aritmetický průměr z naměřených hodnot - měří délky různých těles a měření zapisuje se správnými jednotkami - určí tloušťku listu knihy posuvným měřidlem - změří průměr baňky - zjistí objem kapaliny pomocí odměrného válce - zjistí objem pevného tělesa pomocí odměrného válce - určí hmotnost tělesa pomocí vah - měří čas pomocí stopek - měří teplotu vzduchu nebo kapaliny pomocí teploměru - provede záznam změny teploty v závislosti na čase na milimetrový papír - měří prakticky teplotu ohříváné vody v kádince, provede záznam údajů do tabulky a sestrojí graf z naměřených hodnot - určuje z grafu údaje o teplotě v daném čase <u>Skupenství látek</u> (souvinnost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difúze) <u>Stavba látek</u> - vysvětlí pojem látka a těleso, uvede na příkladech - rozdělí látky podle jejich skupenství na pevné, kapalné a plynné - rozlišuje a třídí látky v jednotlivých skupenstvích podle jejich vlastností - vysvětlí, že látky jsou složeny z částic, které se neustále pohybují - popíše pokus samovolného pronikání částic jedné látky mezi částice druhé látky nazvaný difúze - uvede příklady difúze - uvede jev nebo pokus, ve kterém se projevuje vzájemné působení přitažlivých sil mezi částicemi látek - podle modelu popíše částicovou stavbu krystalických pevných látek, kapalin a plynů - vysvětlí pojmy atom, molekula, prvek, sloučenina, uvede	OSV EV matematika (prima, sekunda) 1abcd, 2bcde, 3abcd, 4abcd, 6a přírodopis

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	příklady k jednotlivým pojům - seznámí se s periodickou tabulkou prvků <u>Teplota tělesa a její změna</u> - uvede příklad změny objemu nebo délky pevného tělesa při zahřívání a ochlazování - ověří pokusem, jak se mění objem kapalin při zahřívání a ochlazování - vysvětlí, jak se mění objem plynů při zahřívání a ochlazování - vysvětlí, proč se ohýbá bimetalový pásek, objasní jeho využití např. v teploměru - uvede příklady z praxe a vysvětlí je, upozorní na případné nebezpečí spojené se změnami objemů v závislosti na teplotě <u>Hustota látky</u> - vysvětlí pojem hustota látky - vypočítá hustotu látky podle vzorce - uvede a zapíše jednotku hustoty - převádí jednotky hustoty - pracuje s tabulkami hustot látek a vyhledává je - určí pokusem hustotu dané látky (změří příslušné veličiny a vypočte hustotu) - určí na základě informací, z jaké látky je těleso - vypočítá hmotnost a objem tělesa ze vzorce pro hustotu - vysvětlí pojem stejnorodé těleso - řeší praktické úlohy na základě výpočtů ze vzorců o hustotě, hmotnosti a objemu	
POHYB TĚLES		
SÍLY		
změří velikost působící síly	<u>Pohyby těles (pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý)</u> <u>Gravitační pole a gravitační síla (přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností těles)</u> - vysvětlí pojmy gravitační síla, směr gravitační síly, gravitační pole Země - uvede příklady projevů gravitačního pole Země - používá správné označení síly, základní a odvozené jednotky - vysvětlí na příkladech závislost gravitační síly na hmotnosti - vypočítá velikost gravitační síly podle vzorce	OSV EV matematika, zeměpis (prima – slapové jevy) 1abcd, 2bcde, 3abcd, 4abcd, 6a
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE		
určí společné a rozdílné vlastnosti látek pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich	<u>Vlastnosti látek (hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek)</u> <u>Zásady bezpečné práce (ve školní pracovně - laboratoři i v běžném životě)</u> <u>Nebezpečné látky a přípravky (R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam)</u> <u>Mimořádné události (havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek)</u>	OSV EV (ekosystémy) EV (vztah člověka k prostředí) EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
rizikovitost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí objasní nejefektivnější jednání v modelových případech havárie s únikem nebezpečných látek	- osvojí si zásady bezpečné práce v učebně chemie a v laboratoři - vysvětlí, čím se zabývá chemie jako věda, rozumí významu pozorování a pokusu v chemii - rozlišuje pojmy těleso, látka, surovina a druhotná surovina - provádí jednoduchá měření, pozorování a pokusy s běžně dostupnými látkami - rozlišuje látky podle vlastností - dokáže popsat jednoduché chemické změny látek	1abcde, 2abce, 3acd, 4abcd, 5acde, 6abcd
SMĚSI		
rozlišuje směsi a chemické látky vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	Směsi (různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku; oddělování složek směsí – usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) Voda (destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody) Vzduch (složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva) - dokáže uvést příklady jednoduchých směsí z běžného života a vyjmenovat nejdůležitější složky některých směsí - vysvětlí rozdíl mezi stejnorodými a různorodými směsmi a uvede některé příklady - chápe význam složení směsí, umí porovnat směsi podle jejich složení - umí připravit nasycený a nenasycený roztok - zhodnotí význam vlivu teploty a tlaku na složení roztoku - ovládá základní postupy při ředění roztoků - navrhuje nejvhodnější způsoby oddělování složek směsí podle typu roztoku - chápe význam vody jako nezbytné podmínky existence života na Zemi - popíše různé možnosti výskytu vody na Zemi a její koloběh v přírodě - vyjmenuje základní druhy vod podle použití - vysvětlí některé základní vlastnosti vody včetně složení její molekuly - vysvětlí principy výroby pitné vody a čištění odpadních vod - zná složení vzduchu a jeho vlastnosti - vysvětlí rozdíl mezi pojmy vzduch a kyslík - popíše základní princip výroby kyslíku a dusíku ze vzduchu	OSV EV (ekosystémy) EV (vztah člověka k prostředí) EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí) 1abcde, 2abde, 3abcd, 4abcd, 5acde, 6abcd
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY		
používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	Částicové složení látek (molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony) Prvky (názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných	OSV EV (ekosystémy) EV (vztah člověka k prostředí)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo) Chemické sloučeniny (chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin) - vysvětlí pojmy atom, molekula, prvek, sloučenina, iont, zná složení atomu - orientuje se v periodické soustavě prvků - zná příklady některých kovů, nekovů a polokovů včetně jejich značek, umí vyhledat jejich vlastnosti a použití v literatuře nebo na internetu (H, C, N, O, Al, P, S, Cr, Fe, Cu, Zn, Ag, Sn, Pt, Au, Hg, Pb) - vysvětlí pojmy alkalické kovy, halogeny a vzácné plyny a uvede jejich příklady	EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí) fyzika, matematika 1abcde, 2abce, 3abcd, 4abd, 5de, 6ab
SVĚT PRÁCE – PRÁCE s LABORATORNÍ TECHNIKOU		
vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	<u>Základní laboratorní postupy a metody</u> - procvičí si základní laboratorní metody na vybraných laboratorních pracích, např.: • <u>Prodloužení gumičky</u> • <u>Měření délky pomocí vlastních jednotek</u> • <u>Měření objemu</u> • <u>Měření hustoty</u> • <u>Měření času</u> • <u>Měření teploty</u> • Zacházení s lihovým kahanem • Zacházení s plynovým kahanem • Zahřívání kapalin při provádění chemických pokusů • Oddělování složek směsí (usazování, filtrace, krystalizace, destilace) • Měření objemu kapalin a roztoků, měření hmotnosti • Sestavování jednoduchých chemických přístrojů • Zjišťování závislosti rozpustnosti pevných a plyných látek - postup měření a formulář si připraví podle internetových stránek fyzika.gymnachod.cz - zpracuje protokol ručně nebo na počítači a sestojí případné grafy, formuluje závěr. <u>Základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky</u> - seznámí se s přístroji na měření délky, objemu, času, teploty, síly - učí se používat některé jednoduché chemické pomůcky, nástroje a aparatury (lihové a plynové kahany, chemické nádobí a sklo, filtrační a destilační aparatury, stojany, držáky, třecí misky, váhy, teploměry) - šetrně a hospodárně využívá chemikálie a látky z běžné praxe, užívané při jednoduchých chemických pokusech - při laboratorních pracích se chrání pomocí běžných ochranných pomůcek (laboratorní plášť nebo tomu odpovídající oblečení)	OSV EV (ekosystémy) EV (vztah člověka k prostředí) EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí) fyzika, matematika 1abcde, 2abcde, 3abcd, 4abcd, 5ace, 6abcd

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
SEKUNDA		
POHYB TĚLES SÍLY		
rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	<u>Pohyby těles (pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý)</u> - rozhodne, zda jde o pohyb či klid tělesa vzhledem k jinému tělesu - rozliší pohyby podle trajektorie - vysvětlí pojem dráha, označí ji a přiřadí jí správnou jednotku - uvede a vysvětlí na příkladech, kdy těleso koná pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný - uvede a zapíše vztah pro výpočet rychlosti rovnoměrného pohybu, vysvětlí význam písmen ve vztahu - uvede a zapíše jednotku rychlosti, převádí jednotky rychl. - řeší úlohy spojené s výpočty rychlosti, dráhy a času rovnoměrného pohybu těles (r.p.) - pro r. p. zakreslí graf závislosti dráhy na čase a rychlosti na čase - čte z grafu, určuje z něj jednotlivé veličiny s, t, v - porovnává pomocí grafu rychlosti těles - rozlišuje pojmy průměrná rychlost a rychlost rovnoměrného pohybu - řeší úlohy spojené s výpočty průměrné rychlosti, dráhy a času nerovnoměrného pohybu těles (r.p.) <u>Výslednice dvou sil stejných a opačných směrů</u> - změří velikost síly působící na těleso - znázorní sílu určité velikosti a směru - skládá graficky i početně síly stejného, opačného směru - skládá graficky síly různého směru - používá pojem výslednice sil - vysvětlí pojem rovnováha sil, uvede příklady sil v rovnováze - určí pokusem těžiště tělesa - rozhoduje, na čem závisí poloha těžiště v daném těles <u>Newtonovy zákony (první, druhý (kvalitativně), třetí)</u> - vyjmenuje různé posuvné účinky síly a uvede konkrétní příklady - vysvětlí na příkladech, na čem závisí změna rychlosti tělesa - objasní pojmy brzdné síly – třecí nebo odporové síly, uvede příklady - uvede příklady, jak se projevuje zákon setrvačnosti - vysloví tvrzení, které obsahuje zákon setrvačnosti - vysloví zákon vzájemného působení dvou těles a aplikuje ho v různých situacích <u>Rovnováha na páce a pevné kladce</u> - vysvětlí pojem páka - uvede příklady těles, která konají otáčivý pohyb - zakreslí schematicky páku, znázorní síly na ni působící,	OSV EV matematika 1abcd, 2bcde, 3abcd, 4abcd, 6a
využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles		
změří velikost působící síly		
určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici		
využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích		
aplikuje poznatky o otáčivých účincích		

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
síly při řešení praktických problémů	vyznačí ramena sil - ověří pokusem rovnováhu na páce - určí moment síly a napíše příslušný vztah - zapíše rovnici pro rovnováhu páky - řeší úlohy týkající se užití páky rovnoramenné, dvojramenné a jednoramenné - uvádí využití páky v praxi - popíše pevnou a volnou kladku, nakreslí jednoduchý obrázek - uvede výhody a nevýhody volné kladky ve srovnání s pevnou kladkou - popíše a nakreslí jednoduchý kladkostroj - řeší jednoduché úlohy s využitím kladek Tlaková síla a tlak (vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí) - uvede vztah pro výpočet tlaku - uvede, v jakých jednotkách se tlak měří a jaký je mezi nimi vztah - určí velikost tlakové síly ze vzorce - řeší jednoduché úlohy z praxe Třecí síla (smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi) - vysvětlí, jak vzniká třecí síla a jak se projevuje její působení - zjistí měřením velikost třecí síly při pohybu tělesa a určí, na čem tato velikost závisí - rozliší na základě pokusu pojmy klidová a smyková třecí síla - vysvětlí význam třecí síly pro pohyb těles v denní i technické praxi	
MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN		
využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	Pascalův zákon (hydraulická zařízení) Hydrostatický a atmosférický tlak (souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře) Archimédův zákon (vztlaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách) - popíše vlastnosti kapalin - rozlišuje tlak v kapalině vyvolaný vnější silou od hydrostatického tlaku - popíše činnost hydraulického zařízení - umí vypočítat hydrostatický tlak a dokáže řešit příklady s využitím tlaku, hloubky, hustoty kapaliny, obsahu, ploch v kapalině - uvede příklad využití spojených nádob v domácnosti - znázorní síly, které působí na těleso v kapalině - umí vypočítat vztlakovou sílu, rozlišuje způsoby chování tělesa v kapalině - zná princip hustoměru, vysvětlí použití plovacích vest,	OSV EV matematika, dějepis (Řecko – Archimédes, historie létání), přírodopis (stavba těla ryb) 1abcd, 2bcde, 3abcd, 4abcd, 6a

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	popíše stavbu lodí - objasní přítomnost atmosférického tlaku - posoudí závislost atmosférického tlaku na výšce - rozezná přístroje pro měření tlaku - rozlišuje podtlak, přetlak, uvede příklady využití těchto jevů - vysvětlí platnost Archimédova zákona v plynech - předvede model horkovzdušného balonu	
CHEMICKÉ REAKCE		
rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	<u>Chemické reakce (zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost)</u> <u>Klasifikace chemických reakcí (slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní)</u> <u>Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí (teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza)</u> - umí popsat chemický děj a slovně ho zapsat - orientuje se v jednoduchých zápisech chemických reakcí pomocí značek a vzorců - rozezná slovní zápis od chemické rovnice, rozliší reaktanty a produkty - vysvětlí zákon zachování hmotnosti - umí posoudit vlivy na rychlost chemických reakcí podle druhu reaktantů, jejich koncentrace, teploty a velikosti povrchu - rozumí vlivu katalyzátorů na rychlost chemických reakcí	OSV EV (ekosystémy), EV (vztah člověka k prostředí), EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí) fyzika, matematika 1abcde, 2abce, 3abcd, 4abd, 5de, 6ab
SVĚT PRÁCE		
PRÁCE s LABORATORNÍ TECHNIKOU		
vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl	<u>Základní laboratorní postupy a metody</u> - procvičí si základní laboratorní metody na vybraných laboratorních pracích, např: • <u>Měření průměrné rychlosti kuličky</u> • <u>Rozklad sil na nakloněné rovině</u> • <u>Rovnováha na dvojzvrtné páce</u> • <u>Rovnováha na jednozvrtné páce</u> • <u>Měření tlaku</u> • Sestavování jednoduchých chemických přístrojů • Porovnání některých vlastností sloučenin s vazbou polární a nepolární • Příprava plynů a jejich jímání nad vodou • Slučování prvků s kyslíkem a se sírou • Rozklad chemických látek - postup měření a formulář si připraví podle internetových	OSV EV (ekosystémy), EV (vztah člověka k prostředí), EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí) fyzika, matematika 1abcde, 2abcde, 3abcd, 4abcd, 5ace, 6abcd

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	stránek fyzika.gymnachod.cz - zpracuje protokol ručně nebo na počítači a sestrojí případné grafy, formuluje závěr <u>Základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky</u> - učí se používat některé jednoduché chemické pomůcky, nástroje a aparatury (lihové a plynové kahany, chemické nádobí a sklo, filtrační a destilační aparatury, stojany, držáky, třecí misky, váhy, teploměry) - šetrně a hospodárně využívá chemikálie a látky z běžné praxe užívané při jednoduchých chemických pokusech - při laboratorních pracích se chrání pomocí běžných ochranných pomůcek (laboratorní plášť nebo tomu odpovídající oblečení) - poskytne správně první pomoc v modelové situaci (úraz elektrickým proudem, poleptání a popálení)	

FYZIKA**Charakteristika**

Časová dotace je 2 hodiny týdně v tercii a 2 hodiny týdně v kvartě.

V předmětu fyzika si žáci osvojují především na základě pozorování, měření a experimentování nejdůležitější fyzikální pojmy, veličiny a zákonitosti potřebné k porozumění fyzikálním jevům a procesům, které se vyskytují v přírodě, v běžném životě i v technické praxi. Žáci si osvojují důležité poznatky z různých fyzikálních pozorování, měření a experimentování. Spolu s ostatními přírodovědnými předměty směřuje výuka fyziky k tomu, aby si žáci uvědomovali hodnotu vědeckého poznání i potřebu jeho využívání ku prospěchu jedince i lidské společnosti:

Celým procesem výuky prostupují kompetence k učení (1a, 1b, 1c, 1d, 1e), kompetence k řešení problémů (2a, 2b) a kompetence pracovní (6a, 6c).

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
TERCIE		
ENERGIE		
určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	Formy energie (pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením) Přeměny skupenství (tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny) Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - vysvětlí pojem mechanická práce - umí řešit jednoduché úlohy na výpočet mechanické práce - chápe význam jednoduchých strojů - rozlišuje práci a výkon - orientuje se v označení veličin a jednotek - porovná výkon a příkon - vysvětlí, kdy má těleso mechanickou energii - rozlišuje druhy mechanické energie - experimentálně dokáže přeměnu potenciální energie na kinetickou energii - chápe význam těchto přeměn energie - vysvětlí pojem vnitřní energie, zná její složky - rozumí vztahu mezi prací a energií - rozlišuje pojmy teplota a teplo - dokáže vypočítat teplo při tepelné výměně - objasní význam měrné tepelné kapacity látek, porovnává látky podle c - experimentálně porovná teoretické a praktické řešení problémů při tepelné výměně – určení konečné teploty - rozlišuje skupenství látek, vlastnosti - umí pojmenovat jednotlivé skupenské přeměny - objasní podmínky těchto přeměn, například chápe význam teploty tání, měrného skupenského tepla tání atd. - zná závislost teploty varu na tlaku a uvede praktické důsledky - objasní práci plynu - rozliší tepelné motory, popíše jejich činnost - rozdělí energetické zdroje - popíše výrobu elektrické energie (podrobně v tématu elektrické jevy)	OSV EV matematika 1abcd, 2bcde, 3abcd, 4abcd, 6a
ZVUKOVÉ DĚJE		
rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku posoudí možnosti	Vlastnosti zvuku (látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku; výška zvukového tónu) - rozlišuje různé zdroje zvuku - popíše šíření zvuku v různých prostředích a ve vakuu od zdroje - užívá pojmy nadzvuková a podzvuková rychlost	OSV EV matematika 1abcd, 2bcde, 3abcd, 4abcd, 6a

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	- rozlišuje základní charakteristiky tónu (výška, barva, hlasitost) - popíše příjem a zpracování zvuku v uchu - vysvětlí jev ozvěna - popíše důsledky nadměrného hluku na lidský organizmus	přírodopis (stavba ucha) hudební výchova (notový záznam, nástroje)
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE		
sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů	Elektrický obvod (zdroj napětí, spotřebič, spínač) - zapojí jednoduchý obvod se spínačem a žárovkou, paralelní a sériové zapojení dvou žárovek - změří proud protékající žárovkou a napětí na žárovce v jednoduchém obvodu, v paralelním a sériovém zapojení Elektrické a magnetické pole (elektrická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními) - rozlišuje kladný a záporný elektrický náboj, popíše silové účinky mezi nabitými tělesy a mezi nabitými tělesy a izolantem a vodičem - vysvětlí pojmy elementární náboj, elektrování, siločáry el. pole - rozlišuje pojmy elektrický proud a elektrické napětí a jednotky těchto fyzikálních veličin - sestavuje el. obvody dle elektrotechnických schémat - měří elektrický proud a elektrické napětí v sestavených obvodech - popíše vedení el. proudu ve vodičích - rozezná základní elektronické součástky a uvede jejich vlastnosti: žárovka, rezistor, potenciometr, reostat - počítá elektrický odpor v jednoduchém obvodu a v obvodech paralelním a sériovém - vypočítá práci el. spotřebiče a seznámí se s výpočtem a účtováním ceny za dodanou el. práci - popíše model transformátoru, uvede základní vztah pro transformátor, uvede použití transformace nahoru a dolů	OSV EV matematika 1abcd, 2bcde, 3abcd, 4abcd, 6a

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVARTA		
ENERGIE		
zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	Jaderná energie - popíše stavbu atomu, zná pojmy: prvek, nuklid, izotop - vysvětlí, co je radioaktivita - uvede veličinu ekvivalentní dávka a její jednotku, zná zdravotní důsledky různých dávek ozáření - rozlišuje radioaktivitu přirozenou a umělou - rozezná druhy jaderného záření a popíše jeho vlastnosti - vysvětlí princip štěpné jaderné reakce a termojaderné reakce - uvede příklady využití jaderných reakcí - popíše jaderný reaktor, atomovou elektrárnu, atomovou bombu - shromáždí údaje o dalším využití jaderných reakcí - seznámí se s ochranou jaderných reaktorů a ochranou lidí před jaderným zářením - zná pozitivní a negativní význam jaderného záření	OSV EV matematika 1abcd, 2bcde, 3abcd, 4abcd, 6a
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE		
rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní zapojí správně polovodičovou diodu využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od	Elektrické a magnetické pole (elektrická a magnetická síla; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními) - rozezná základní elektronické součástky a uvede jejich vlastnosti: dioda, tranzistor, fotorezistor, termistor - vypočítá práci el. spotřebiče a seznámí se s výpočtem a účtováním ceny za dodanou el. práci - uvede příklady využití elektromagnetického pole a funkci vodič s proudem, elektromagnet, zvonek, relé, telegraf - uvede příklady a využití elektromagnetické indukce: pohyb magnetu kolem cívky, zapnutí a vypnutí proudu v primární cívce, alternátor, elektromotor - objasní vznik střídavého proudu, zakreslí průběh proudu a napětí v závislosti na čase do grafu, rozlišují okamžitý, efektivní a maximální proud a napětí - popíše model transformátoru, uvede základní vztah pro transformátor, uvede použití transformace nahoru a dolů - popíše trojfázovou rozvodnou soustavu, rozvod v domě (bytě), jednofázovou zásuvku, význam uzemnění - je schopen poskytnout první pomoc při úrazu elektrickým proudem a zná bezpečnostní předpisy Vlastnosti světla (zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem) - rozezná optická prostředí průhledná, průsvitná, neprůhledná, barevná a čirá, zdroje bodové a plošné	OSV EV matematika (kvarta) 1abcd, 2bcde, 3abcd, 4abcd, 6a

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	- vyrýsuje stín a polostín za předmětu při bodovém, plošném a dvěma bodovými zdroji - rozezná jednotlivé fáze měsíce a zakreslí polohu Slunce, Měsíce a Země při jednotlivých fázích - zakreslí polohu Slunce, Měsíce a Země při zatmění Slunce a při zatmění Měsíce - zná rychlost světla ve vakuu a dokáže řešit příklady s využitím rychlosti světla - zakreslí průběh odraženého paprsku od rovinného zrcadla - demonstruje na příkladech lom od kolmice a ke kolmici - narýsuje obraz jednoduchého předmětu zobrazeného rovinným, dutým a vypuklým zrcadlem a z obrázku určí vlastnosti obrazu - rozezná podle tvaru a vlastnosti spojky a rozptylky, u spojky dokáže určit ohniskovou vzdálenost a optickou mohutnost čočky - narýsuje obraz jednoduchého předmětu zobrazeného spojkou a rozptylkou a z obrázku určí vlastnosti obrazu - popíše principy vidění okem a základní oční vady a odstranění těchto vad spojkou a rozptylkou - demonstruje rozklad světla hranolem, vyjmenuje základní barvy	
VESMÍR		
objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	<u>Sluneční soustava</u> (její hlavní složky; měsíční fáze) <u>Hvězdy</u> (jejich složení) - popíše pohyb planet kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země - porovná planety sluneční soustavy podle vzdálenosti od Slunce a podle velikosti, popíše základní charakteristiky planet - rozlišuje pojmy hvězda, planeta, asteroid, meteorit, kometa, galaxie - popíše vznik a vývoj sluneční soustavy, Slunce a vesmíru	OSV EV matematika, zeměpis (prima), přírodopis (prima, kvarta) 1abcd, 2bcde, 3abcd, 4abcd, 6a

CHEMIE**Charakteristika**

Předmět se vyučuje v tercii a kvartě 2 hodiny týdně.

Proces vzdělávání v předmětu chemie směřuje k tomu, aby žáci získali základní poznatky z obecné, anorganické a organické chemie. Žáci si osvojují základní dovednosti spjaté s pozorováním vlastností chemických látek, chemických reakcí a jejich produktů. Při provádění jednoduchých pokusů se žáci postupně učí zacházet s laboratorními pomůckami a přístroji. Chemie se zaměřuje na pochopení podstaty chemického pokusu, hledání vysvětlení chemických jevů a přeměn látek. Žáci se učí vyvozovat závěry a uvádět je do širších souvislostí s praktickým využitím. Žáci poznávají zásady bezpečné práce s chemikáliemi včetně běžně prodávaných hořlavin, žiravin, škodlivých a jedovatých látek. Žáci jsou seznámeni se způsobem první pomoci při úrazu vyvolaném nebezpečnými chemikáliemi. Žáci získávají představu o využití chemie v nejrůznějších oblastech života (průmysl, zemědělství, energetika, zdraví, výživa...). Důležitou součástí výuky chemie je předávání informací o negativních důsledcích chemické výroby na životní prostředí a lidské zdraví. Žáci jsou seznamováni s možností nápravy a jsou vedeni ke správnému vztahu k životnímu prostředí. Do výuky chemie je vhodné zařadit každý rok cca 4 laboratorní práce a exkurzi do okolních chemických závodů.

Procesem výuky chemie prostupují klíčové kompetence k učení (1a, 1b, 1c, 1d, 1e), kompetence k řešení problémů, kompetence sociální a personální, kompetence občanské (5c), kompetence pracovní (6a, 6b), kompetence komunikativní (3a).

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
TERCIE		
ANORGANICKÉ SLOUČENINY		
porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	Oxidy (názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů) Kyseliny a hydroxidy (kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů) Soli kyslíkaté a nekyslíkaté (vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů) - rozliší směs a chemickou látku - definuje chemickou vazbu - definuje elektronegativitu - rozliší vazbu kovalentní, nepolární, polární, iontovou, kovovou - vysloví definici halogenidů, oxidů, sulfidů, kyselin, hydroxidů a solí - vytvoří z názvů vzorce a ze vzorců názvy jednoduchých halogenidů oxidů, sulfidů, kyselin, hydroxidů a solí - rozpozná vzorce a názvy hydrogensolí a hydrátů solí - zapíše jednodušší chemickou reakci chemickými značkami a vzorci a upraví zápis na chemickou rovnici - rozliší a vysvětlí kyselost, neutralitu a zásaditost vodných roztoků, aplikuje použití indikátorů při rozlišení roztoků (lakmus, fenolftalein, pH papírky), orientuje se na stupnici pH - vypočítá složení roztoku v procentech, vysvětlí pojmy hmotnostní zlomek, hmotnostní procento - nařadí roztok v daném poměru - definuje látkové množství a molární hmotnost - rozliší exotermní a endotermní reakce, vysvětlí pojem neutralizace - vyřeší jednoduché výpočty z chemické rovnice pomocí trojčlenky – hmotnost reaktantů nebo produktů - uvede výskyt, vlastnosti, použití a v některých případech i přípravu vybraných anorganických sloučenin a) oxidy kovů – oxid železitý, hlinitý, vápenatý b) oxidy polokovů – oxid křemičitý c) oxidy nekovů – oxid uhličitý, uhelnatý, siřičitý, oxidy dusíku d) sulfidy – disulfid železa, sulfid olovnatý, zinečnatý e) halogenidy – chlorid sodný f) kyseliny – fluorovodíková, chlorovodíková, sirovodíková, sírová, siřičitá, dusičná, uhličitá, trihydrogenfosforečná g) hydroxidy – sodný, vápenatý, amonný h) soli, hydrogensoli a hydráty solí – halogenidy (viz e), uhličitán vápenatý, hydrogenuhličitán vápenatý, uhličitán amonný, fosforečnan vápenatý, síran vápenatý, pentahydrát síranu měďnatého, hydrogenuhličitán sodný - posoudí vliv některých sloučenin na životní prostředí,	OSV EV (ekosystémy) EV (vztah člověka k prostředí) EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí) 2abce, 3acd, 4abcd, 5acde, 6abcd matematika (sekunda) – procenta matematika (tercie) – trojčlenka přírodopis,

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	vysvětlí vznik kyselých dešťů - vyhledá příklady chemického průmyslu s anorganickou výrobou v ČR - zhodnotí význam chemického průmyslu pro společnost - popíše některé důležité průmyslové výroby (výroba železa a oceli, výroba páleného a hašeného vápna, výroba hydroxidu sodného)	zeměpis, občanská výchova

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVARTA		
ORGANICKÉ SLOUČENINY		
rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů. určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	Uhlovodíky (příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků) Paliva (ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva) Deriváty uhlovodíků (příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin) Přírodní látky (zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle) - definuje organické sloučeniny - vyjmenuje organogenní prvky - seznámí se s vazebnými schopnostmi atomu uhlíku a jiných atomů, pracuje s modely - rozdělí vazby v organických sloučeninách - popíše rozdílné vlastnosti některých anorganických a organických sloučenin - seznámí se s důkazem C, H, N, S v organických sloučeninách - charakterizuje uhlovodíky - provede rozdělení uhlovodíků - umí psát vzorce molekulové, racionální, strukturní – aplikuje čtyřvaznost uhlíku alkany - napíše vzorce a názvy jednoduchých alkanů - zná homologickou řadu alkanů - seznámí se s vlastnostmi alkanů - chápe hospodářský význam alkanů – paliva, rozpouštědla - uvědomuje si rizika při práci s těmito látkami - dokáže vysvětlit pojem izomerie – využívá vzorec, název, model alkeny, alkyny, dieny - dokáže odvodit vzorce a názvy těchto sloučenin - zná praktický význam – ethen, acetylen, butadien - umí dokázat dvojnou vazbu areny - vysvětlí strukturu arenů - uvede příklady arenů, vlastnosti, přírodní zdroje a hospodářský význam - na závěr porovná reaktivitu, plamen jednotlivých skupin uhlovodíků - vyjmenuje zdroje uhlovodíků - popíše základní principy zpracování těchto látek - rozdělí paliva z různých hledisek - zhodnotí přednosti, nedostatky jednotlivých paliv z hlediska ekologie deriváty uhlovodíků - vysvětlí pojem derivát uhlovodíku - podrobněji popíše halogenderiváty, alkoholy,	OSV EV (ekosystémy) EV (vztah člověka k prostředí) EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí) 2abce, 3acd, 4abcd, 5acde, 6abcd přírodopis přírodopis zeměpis, občanská výchova přírodopis (kvarta) – ropa, zemní plyn

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	karbonylové sloučeniny, karboxylové kyseliny - u každé skupiny derivátů uvede základní představitele, jejich vzorce, názvy, vlastnosti, význam - vyhledává v literatuře nebo na internetu zajímavosti, novinky - dokáže zapsat rovnice některých reakcí: hoření alkoholů, oxidace alkoholů, neutralizace, esterifikace, reakce karboxylových kyselin s kovy, s uhlíčitany - zařadí vybrané reakce do systému chemických reakcí přírodní látky - popíše zdroje, jmenuje základní skupiny přírodních látek - popíše vznik sacharidů (podmínky a význam reakce) - rozdělí sacharidy na jednoduché a složené - zařadí konkrétní cukry do systému sacharidů - uvede význam konkrétních cukrů, ovládá praktické důkazy monosacharidů a škrobu - popíše základní stavební jednotky tuků – slovně, vzorcem, definuje tuky - rozdělí tuky podle a) zdrojů, b) složení - uvede význam tuků, seznámí se s využitím tuků pro výrobu mýdel - zařadí mýdla do systému tenzidů - chápe význam bílkovin - uvede základní stavební jednotky bílkovin, pojmenuje jejich vazbu - popíše jedinečnost struktury bílkovin – význam DNA - seznámí se s důkazem bílkovin - diskutuje o výživové hodnotě různých zdrojů bílkovin - experimentálně ověřuje způsoby srážení bílkovin - seznámí se s dalšími přírodními látkami – enzymy, vitamíny, hormony; vysvětlí jejich funkci v organismu - uvede příklad biotechnologie	přírodopis (prima) – fotosyntéza, dýchání, kvasinky, přírodopis (tercie) – dědičnost, matematika
CHEMIE A SPOLEČNOST		
zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví	Chemický průmysl v ČR (výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze) Průmyslová hnojiva Tepelně zpracovávané materiály (cement, vápno, sádra, keramika) Plasty a syntetická vlákna (vlastnosti, použití, likvidace) Detergenty a pesticidy, insekticidy Hořlaviny (význam tříd nebezpečnosti) Léčiva a návykové látky Chemie a elektřina plasty - rozliší pojmy jednoduchá molekula – makromolekula - objasní (modeluje) princip polymerace - uvede příklady látek vzniklých polymerací, popíše jejich strukturu, použití - stručně popíše jiné způsoby vzniku makromolekul,	OSV EV (ekosystémy) EV (vztah člověka k prostředí) EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí) 2abce, 3acd, 4abcd, 5acde, 6abcd

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
člověka	konkretizuje - chápe význam třídění odpadů, recyklace plastů další obory chemického průmyslu - posoudí význam chemizace - orientuje se v chemickém průmyslu regionu - formou referátů, diskuse, exkurzí konkretizuje význam chemických výrobků (léky, barviva, konzervační látky, čisticí prostředky atd.) - posoudí nebezpečí chemických výrob, chemických látek, například znečištění životního prostředí, otravné látky, užívání drog atd. Redoxní reakce - objasní princip redoxních reakcí - rozlišuje oxidaci a redukci - popíše redukční schopnosti kovů, orientuje se v řadě napětí kovů - upravuje jednoduché rovnice redoxních reakcí - popíše vedení elektrického proudu v kapalinách (pojmy: anoda, katoda, ionty, disociace, elektrolyza, redoxní děje na elektrodách) - uvede příklady využití elektrolyzy - seznámí se s chemickými zdroji elektrického napětí	přírodopis zeměpis občanská výchova fyzika (kvarta) – vedení elektrického proudu v kapalinách

PŘÍRODOPIS

Charakteristika

Vyučovací předmět přírodopis je zařazen samostatně v primě, sekundě a tercii v hodinové dotaci 2 h týdně a v kvartě v hodinové dotaci 1 h týdně. V rámci hodinové dotace jsou prováděny laboratorní práce.

Navazuje převážně na žákovské výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět na 1. stupni, na výstupy vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a dále na některé výstupy ostatních vzdělávacích oblastí. Upřednostňuje se komplexní pohled na daná témata s využitím mezioborových vztahů, kde žáci dostávají příležitost poznávat přírodu jako celek a porozumět zákonitostem přírodních jevů. Osvojují si vědomosti a dovednosti o přírodě a učí se pracovat s přírodním materiálem. Na tomto základě si vytvářejí a ověřují hypotézy a je podporována otevřenost myšlení. Člověk je zařazen do systému živé přírody. Je zdůrazňován ucelený pohled na vývoj, stavbu, funkci a chování člověka. Důležitou roli má prevence nemocí a jiných poškození zdraví.

V přírodopise se objevuje řada tematických okruhů průřezových témat, zejména environmentální výchovy, mediální výchovy, osobnostní a sociální výchovy. Z metod a forem práce se využívá vedle frontální výuky skupinová práce nebo práce ve dvojicích, vzájemné učení na základě laboratorních úkolů či prezentací, kde důraz je kladen na zvládnutí orientace v různých informačních zdrojích. Důležité pro upevnění vědomostí, dovedností a rozvíjení dalšího poznání jsou tematické dny, laboratorní cvičení, exkurze a přírodovědné vycházky.

V rámci celé výuky se rozvíjejí kompetence k učení, kompetence komunikativní (3a, b, e) a kompetence sociální a personální. Vhodné metody v některých celcích naplňují kompetence k řešení problémů, komunikativní (3c, d), občanské a pracovní. Klasifikace je založena na hodnocení testů, ústního projevu, prezentovaných prací a aktivity v hodinách. Žáci jsou také vedeni k objektivnímu sebehodnocení.

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
PRIMA		
rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam - jednoduše popíše a objasní vznik a formování planety Země - na základě srovnání s ostatními planetami soustavy vyvodí, v čem je Země jedinečná a jak tato jedinečnost podmínila vznik života - uvede základní vlastnosti živé přírody - vysvětlí podstatu základních procesů v živé přírodě a jejich význam – dýchání, fotosyntéza, růst, vývin, výživa, rozmnožování, reakce na podněty	2abcde EV (základní podmínky života) zeměpis (prima), fyzika (kvarta), chemie (kvarta) film, exkurze
uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	Organismy a prostředí - uvede příklady jednoduchých potravních řetězců, používá a vysvětlí pojmy býložravec, masožravec, všežravec, producent, konzument, rozkladač - nakreslí schéma potravního řetězce a zhodnotí význam jeho jednotlivých článků - pojmenuje a popíše základní druhy soužití organismů – symbióza, cizopasnictví, komenzálismus, konkurence - objasní pojmy populace, společenstvo, ekosystém a uvede jejich příklady - na příkladech vysvětlí závislosti jednotlivých složek ekosystému - na příkladech uvede a zhodnotí vliv člověka na různé ekosystémy - jednoduše zhodnotí význam ochrany přírody pro budoucnost lidstva	2abcde, 5e EV (ekosystémy) EV (základní podmínky života) EV (vztah člověka k prostředí) základy přírodních věd (sekunda), chemie (kvarta), občanská výchova (sekunda) film, vycházka do terénu
popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního	Základní struktura života - charakterizuje předjadernou buňku, popíše její nejdůležitější části a jejich význam - charakterizuje jadernou buňku ve srovnání s buňkou předjadernou, popíše její nejdůležitější části a jejich význam - popíše buněčná dělení a vysvětlí rozdíl mezi tělní a pohlavní buňkou - vysvětlí podstatu nepohlavního rozmnožování a jeho	2, 6ab

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	význam - vysvětlí podstatu pohlavního rozmnožování a jeho význam - vysvětlí rozdíl mezi jednobuněčností a mnohobuněčností a charakterizuje přechod mezi nimi - zvládne práci s lupou a mikroskopem, umí vytvořit dočasný preparát	laboratorní práce, film
rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin a živočichů	Základní struktura života - charakterizuje pletivo rostlin a tkáň živočichů - popíše stupňovité uspořádání těla organismů - vyjmenuje a rozpozná základní orgány a orgánové soustavy bezobratlých živočichů a objasní jejich význam	6ab laboratorní práce
třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	Význam a zásady třídění organismů - vysvětlí význam a obecné zásady třídění organismů do taxonomických jednotek - pojmenuje říše a podříše organismů a vysvětlí zásady třídění organismů do těchto taxonomických jednotek, zvládne toto třídění u probraných organismů - vyjmenuje nejdůležitější skupiny nižších rostlin a bezobratlých živočichů a zařadí do nich vybrané organismy - využívá literaturu nebo jiné informační zdroje při práci s přírodninami	3cd seznámení s literaturou
uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	Viry, bakterie a sinice - uvede význam virů v přírodě a příklady virových onemocnění člověka - uvede pozitivní i negativní význam bakterií a sinic v přírodě - uvede příklady bakteriálních onemocnění člověka a příklady praktického využití bakterií člověkem - zná cesty nákazy viry a bakteriemi a základní způsoby prevence virových a bakteriálních infekcí	2abcde, 3cd, 6ab EV (vztah člověka k prostředí) občanská výchova (sekunda) referát, laboratorní práce
vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	Rostliny - uvede příklady životních projevů rostlin - objasní rozdíl mezi výživou rostlin a živočichů - vysvětlí obecnou podstatu fotosyntézy, uvede za jakých podmínek probíhá, vyjmenuje výchozí zdroje a konečné produkty - objasní význam fotosyntézy pro život na Zemi - uvede hlavní ekosystémy, které vyrábějí kyslík pro naši planetu - vysvětlí obecnou podstatu a význam dýchání	2abcde, 5e EV (základní podmínky života) chemie (kvarta), fyzika (kvarta) domácí pokus, film

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	Nižší rostliny - má představu o stavbě rostlinné buňky, pojmenuje a popíše její nejdůležitější části podle obrazového materiálu a uvede jejich funkce - vysvětlí pojem stélka a uvede příklady stélkatých rostlin	6ab EV (ekosystémy) laboratorní práce
porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	Živočichové – prvoci, bezobratlí - má základní přehled o vývoji bezobratlých živočichů - uvede základní charakteristiku jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci) - zná nejdůležitější zástupce a zařadí je do jednotlivých taxonomických skupin	6ab laboratorní práce, vycházka do terénu, film
zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	Živočichové – prvoci, bezobratlí - vysvětlí význam vybraných živočichů v přírodě - uvede příklady hospodářsky a epidemiologicky významných prvoků a bezobratlých živočichů - uvede příklady ohrožených druhů živočichů	3cd, 5e EV (základní podmínky života) EV (vztah člověka k prostředí) film
vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	Houby - uvede základní charakteristiku hub - popíše způsob výživy, používá pojmy: cizopasník, rozkladač, symbióza - vysvětlí na konkrétních příkladech negativní a pozitivní význam hub v přírodě a jejich využití člověkem - uvede některé zástupce hub bez plodnic a jejich význam	5e, 6ab EV (ekosystémy) chemie (kvarta) laboratorní práce
rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických	Houby s plodnicemi - popíše stavbu plodnic hub - uvede příklady běžných jedlých hub a jejich případný výskyt - vysvětlí zásady sběru a konzumace hub	3cd, 5ce, 6ab první pomoc (prima)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
znaků	- uvede příklady běžně se vyskytujících hub nejedlých - seznámí se s nejběžnějšími smrtelně jedovatými houbami - objasní první pomoc při otravě houbami	laboratorní práce
objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	Lišejníky - charakterizuje stavbu lišejníku jako složeného organismu - vysvětlí podstatu soužití – symbiózu - ověří si existenci určitých druhů v přírodě - popíše výskyt a význam lišejníků v přírodě	2abcde vycházka do terénu
aplikuje praktické metody poznávání přírody	Praktické metody poznávání přírody - ovládá práci s lupou a obsluhu mikroskopu - zhotoví dočasný preparát, umí ho pozorovat mikroskopem a správně zakreslit - dodržuje správné postupy při pozorování organismů v přírodě a respektuje při tom ochranu přírody - ovládá základy práce s atlasy a s jejich pomocí se pokouší třídít a určovat přírodní materiál	5e, 6ab EV (vztah člověka k prostředí) vycházka do terénu
dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	Praktické metody poznávání přírody - respektuje pravidla bezpečnosti práce v biologické laboratoři i v terénu	6a

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
SEKUNDA		
porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	Obratlovci - uvede základní charakteristiku obratlovců - má základní přehled o vývoji obratlovců - vysvětlí základní funkce nejdůležitějších orgánů a orgánových soustav obratlovců - uvede základní způsoby rozmnožování živočichů a jmenuje konkrétní příklady - uvede základní charakteristiku jednotlivých skupin obratlovců (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci) - zná nejdůležitější zástupce a zařadí je do jednotlivých taxonomických skupin	film, exkurze (tercie)
zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	Obratlovci - vysvětlí význam vybraných živočichů v přírodě - uvede význam vybraných druhů pro člověka - uvede příklady ohrožených druhů obratlovců	3cd, 5e EV (základní podmínky života) EV (vztah člověka k prostředí) exkurze (tercie)
odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	Obratlovci - jmenuje základní znaky vybraných živočichů, jimiž jsou přizpůsobení životu v daném prostředí - charakterizuje výrazné rysy chování vybraných živočichů - vypráví o životě vybraných druhů	2abcde, 3cd, 5e EV (ekosystémy) film
odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů	Anatomie a morfologie rostlin. Fyziologie rostlin - vysvětlí pojem rostlinné pletivo - uvede nejdůležitější pletiva a objasní jejich význam pro funkce rostlinného těla - popíše základní stavbu rostlinných orgánů – kořene, stonku, listu, květu, plodu, uvede jejich hlavní typy a jejich význam - roztřídí a na předloženém botanickém materiálu správně pojmenuje jednotlivé orgány a rozliší jejich hlavní typy	6ab výtvarná výchova

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
v rostlině jako celku rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin a živočichů		laboratorní práce
vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	Fyziologie rostlin - objasní význam průduchů pro rostlinu - popíše, jak rostlina přijímá a rozvádí vodu a živiny - popíše stručně, jak probíhá pohlavní rozmnožování u semenných a výtrusných rostlin - uvede na konkrétních příkladech způsoby nepohlavního rozmnožování rostlin a možnosti jejich využití při pěstování	2abcde chemie (kvarta), základy přírodních věd (prima) domácí pokus, film
rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí atlasů a klíčů třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	Vyšší rostliny - orientuje se v systému vyšších rostlin a ovládá základy práce s botanickými atlasy a klíči - uvede hlavní znaky nejvýznamnějších skupin vyšších rostlin a jejich význam v přírodě a pro člověka (mechorosty, kaprad'orosty, nahosemenné, krytosemenné) - určí s pomocí literatury naše nejznámější kulturní a plané rostliny	5e, 3cd, 6ab EV (ekosystémy) EV (základní podmínky života) laboratorní cvičení, vycházka do terénu
odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	Význam rostlin a jejich ochrana - zdůvodní význam rostlin pro vývoj a existenci života na Zemi a uvede konkrétní příklady - uvede příklady ohrožení rostlinstva - zdůvodní význam ochrany rostlin	2abcde, 3cd, 5e EV (ekosystémy) EV (základní podmínky života) EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí) EV (vztah člověka k prostředí) MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení) MeV (tvorba mediálního sdělení) základy přírodních věd (sekunda),

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
		chemie (kvarta), občanská výchova (sekunda) tematická práce, film
aplikuje praktické metody poznávání přírody	Praktické metody poznávání přírody - ovládá práci s lupou a obsluhu mikroskopu - zhotoví dočasný preparát, pozoruje ho mikroskopem a správně zakreslí - dodržuje správné postupy při pozorování organismů v přírodě a respektuje při tom ochranu přírody - ovládá základy práce s atlasy a s jejich pomocí se pokouší třídit a určovat přírodní materiál	3cd, 5e, 6ab EV (základní podmínky života) vycházka do terénu
dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	Praktické metody poznávání přírody - respektuje pravidla bezpečnosti práce v biologické laboratoři i v terénu	6ab

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
TERCIE		
rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin a živočichů porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	Savci - uvede základní charakteristiku savců - vyjmenuje a rozpozná základní orgány a orgánové soustavy savců a objasní jejich význam - popíše způsob rozmnožování savců a péči o mláďata po narození	
třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	Savci - má základní přehled o vývoji savců - vyjmenuje nejdůležitější skupiny savců, stručně je charakterizuje a zařadí do nich vybrané zástupce - využívá literaturu nebo jiné informační zdroje při poznávání savců	3cd seznámení s literaturou, exkurze, film
zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	Savci - vysvětlí význam vybraných živočichů v přírodě - uvede význam vybraných druhů pro člověka - uvede příklady ohrožených druhů živočichů	3cd, 5e EV (základní podmínky života) EV (vztah člověka k prostředí)
odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	Savci - jmenuje základní znaky vybraných živočichů, jimiž jsou přizpůsobení životu v daném prostředí - charakterizuje výrazné rysy chování vybraných živočichů - vypráví o životě vybraných druhů	2abcde, 3cd, 5e EV (ekosystémy) film

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	Dědičnost a proměnlivost organismů - vysvětlí rozdíly mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním a jejich význam - objasní pojem gen (vloha) a znak, vysvětlí význam genu a prostředí při vzniku znaku - vysvětlí rozdíl mezi tělní a pohlavní buňkou - popíše vznik pohlavních buněk a proces oplození	chemie (kvarta) film
uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	Dědičnost a proměnlivost organismů - uvede příklady dědičnosti z praktického života - uvědomuje si nestejný vliv prostředí na utváření různých znaků organismu a uvede některé konkrétní příklady	2abcde, 3cd
určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	Anatomie a fyziologie člověka - vysvětlí pojem buňka, tkáň, orgán a orgánová soustava - popíše jednotlivé druhy tkání - vysvětlí základní funkce orgánových soustav (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací, kožní, nervová, smyslová a hormonální) - v rámci jednotlivých orgánových soustav popíše stavbu nejvýznamnějších orgánů, určí jejich polohu v těle a objasní jejich funkce	film
orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	Fylogeneze člověka - zařadí člověka do systému živočišné říše a zdůvodní toto zařazení - uvede znaky, které charakterizují lidský druh - uvede podle obrázků shody a rozdílné znaky mezi člověkem a lidoopem - orientuje se v základních vývojových stupních vývoje člověka	2abcde dějepis (prima) film
objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	Vývin člověka - objasní pojem pohlavní rozmnožování - popíše stavbu a funkci pohlavních orgánů muže a ženy - popíše průběh těhotenství, porodu a vysvětlí význam placenty a správné životosprávy během těhotenství - vysvětlí způsoby, kterými lze pečovat o zdraví reprodukční soustavy	3cd občanská výchova (prima, tercie) film
rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady	Prevence onemocnění - zná nejběžnější choroby a zásady jejich prevence - diskutuje o hygieně duševní činnosti (aktivní odpočinek, spánek, návykové látky)	2abcde, 3cd, 5ac, 6b EV (vztah člověka

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	- uvede příčiny vzniku některých nakažlivých chorob např.: AIDS, infekční žloutenka, chřipka,... - formuluje zásady ochrany a boje proti šíření nakažlivých chorob a epidemií - objasní pozitivní a negativní dopad vnějšího prostředí (kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota, potrava) a životního stylu na zdraví člověka	k prostředí) MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení) MeV (tvorba mediálního sdělení) občanská výchova (prima, tercie) referáty, film, tematická práce
aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla	Úrazy - ovládá základy PP při závažných poraněních a stavech ohrožujících život	5c, 6a první pomoc (prima) laboratorní práce, film
aplikuje praktické metody poznávání přírody	Praktické metody poznávání přírody - ovládá práci s lupou a obsluhu mikroskopu - zhotoví dočasný preparát, umí ho pozorovat mikroskopem a správně zakreslit - dodržuje správné postupy při pozorování organismů v přírodě a respektuje při tom ochranu přírody - ovládá základy práce s atlasy a s jejich pomocí se pokouší třídit a určovat přírodní materiál	3cd, 5e, 6ab EV (základní podmínky života) exkurze
dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	Praktické metody poznávání přírody - respektuje pravidla bezpečnosti práce v biologické laboratoři i v terénu	6ab

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVARTA		
objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	Země - jednoduše popíše a objasní vznik a formování planety Země a její stavbu	2abcde EV (základní podmínky života) fyzika (kvarta), zeměpis (prima) exkurze, film
rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	Vnější a vnitřní geologické procesy - vysvětlí příčiny a důsledky vnitřních a vnějších geologických procesů, na konkrétních příkladech popíše, jak tyto procesy formují zemský povrch - na základních typech hornin objasní, jak dané geologické procesy ovlivnily jejich stavbu a složení, tyto procesy uvede do vzájemné souvislosti, z čehož vyvodí horninotvorný cyklus (geologický oběh)	2abcde zeměpis (prima) vycházka do terénu, exkurze
rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	Nerosty a horniny - podle vzorků vysvětlí rozdíl mezi horninou a minerálem a vytvoří jejich definici - rozpozná a definuje základní fyzikální a chemické vlastnosti minerálů a hornin, na základě těchto zkušeností určí a roztrídí nejběžnější minerály a horniny do systému - uvede nejvýznamnější nerostné suroviny, jejich výskyt v ČR, popíše jejich využití - rozpozná nejběžnější horniny místního regionu	2abcde, 3cd EV (základní podmínky života) chemie (tercie, kvarta), zeměpis (kvarta) exkurze, vycházka do terénu
porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	Půda - podle konkrétních případů odvodí a popíše půdotvorné činitele (procesy formující půdu); vysvětlí, jak tyto ovlivňují vlastnosti půdy – složení, stavbu a úrodnost - na řezu půdou (půdním profilu) rozliší jednotlivé vrstvy (půdní horizonty) a definuje jejich rozdíly, podle těchto rozdílů pojmenuje a popíše základní půdní typy - vyvodí hospodářský význam půdy pro společnost, uvede příklady devastace půd a vyvodí možnosti nápravy	2abcde, 3cd, 5e EV (ekosystémy) EV (základní podmínky života) EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí) zeměpis (prima)
rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků	Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi, geologický vývoj planety Země - jednoduše popíše zákonitosti vývoje života na Zemi - pojmenuje jednotlivá geologická období, ke každému období uvede příklady charakteristických událostí a typických organismů	zeměpis (prima) exkurze, film, vycházka do terénu
uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů	Podnebí a počasí ve vztahu k životu - vysvětlí pojmy počasí a podnebí - jednoduše popíše, jakým způsobem se navzájem ovlivňují organismy, atmosféra a hydrosféra	2abcde, 3cd, 5e EV (základní podmínky života)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	- vysvětlí skleníkový efekt, zdůvodní dnešní změny klimatu a popíše možná rizika - uvede význam vody a teploty prostředí pro život a způsob ochrany a využití přírodních zdrojů - zná význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život a vliv znečištění ovzduší a klimatických změn na živé organismy a člověka - diskutuje o příčinách vzniku mimořádných událostí způsobených přírodními vlivy - informuje se o přírodních světových katastrofách a nejčastějších mimořádných přírodních událostech v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a o ochraně před nimi	EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí) základy přírodních věd (prima, sekunda), chemie (kvarta)
aplikuje praktické metody poznávání přírody rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů vysvětlí podstatu potravních řetězců v různých ekosystémech uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	Příroda místního regionu - na vycházkách se seznámí s živou i neživou přírodou místního regionu, popíše, jak byla krajina Náchodska formována přírodními procesy a jak lidmi - pojmenuje a popíše nejrozšířenější ekosystémy v okolí školy, zhodnotí, do jaké míry je jejich stávající stav ovlivněn lidskou činností - uvede nejznámější příklady chráněných území Náchodska, vysvětlí a zdůvodní význam jejich ochrany - zhodnotí stav životního prostředí v místním regionu, určí hlavní ekologické problémy a navrhne možnosti jejich řešení	2abcde, 5e EV (základní podmínky života) EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí) EV (vztah člověka k prostředí) zeměpis (kvarta), dějepis (sekunda) vycházky do terénu

ZEMĚPIS

Charakteristika

Předmět zeměpis je na nižším stupni osmiletého studia vyučován ve všech ročnících, a to vždy s dvouhodinovou týdenní dotací.

Zeměpis se vyučuje alespoň jednou v týdnu v odborné učebně, která je však z prostorových důvodů zároveň i kmenovou učebnou. Učebna je vybavena dataprojektorem, bezdrátovým připojením k internetu, pěti osobními počítači zapojenými do sítě s nainstalovanými zeměpisnými výukovými a zkušebními programy a další moderní audiovizuální technikou (TV, video, diaprojektor, meotar). Řád učebny zeměpisu je nedílným vybavením učebny, dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka závazné.

Obsah předmětu je tvořen učivem a výstupy ŠVP se zařazením průřezových témat. Výuka zeměpisu má být pro žáka zajímavá a stimulující. Má žáka aktivizovat a rozvíjet jeho intelektové a komunikativní dovednosti a pozitivně ovlivňovat jeho hodnotovou orientaci.

Vzdělávání v předmětu zeměpis směřuje k:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- zeměpisné vycházky s pozorováním
- projekty

Předmět zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie: znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry,...
- fyzika: sluneční soustava, vesmír,...
- přírodopis: rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, národní parky,...

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí:

- matematika: měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy,...
- ICT: zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
- dějepis: kultura národů, historie států,...

Předmětem prolínají průřezová témata:

- VDO: občanská společnost a stát; formy participace občanů v politickém životě; principy demokracie
- OSV: rozvoj schopností poznávání; seberegulace, sebeorganizace; kreativita; poznávání lidí; mezilidské vztahy; komunikace; kooperace; řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnoty, postoje
- EV: ekosystémy; základní podmínky života; problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí
- MDV: kritické čtení a vnímání mediálního sdělení; interpretace vztahu mediálního sdělení a reality; stavba mediálního sdělení; tvorba mediálního sdělení; práce v realizačním týmu
- VMEGS: objevování Evropy, světa
- MKV: kulturní difference; lidské vztahy; etnický původ; multikulturalita; principy solidarity

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti

- žáci získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry
- žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k využití získaných poznatků v praxi a k nalézání souvislostí mezi nimi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- žáci se učí myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- k odpovědím na otevřené otázky
- k práci s chybou

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují

Učitel vede žáky:

- ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání

Učitel vede žáky:

- k využívání skupinového a inkluzivního vyučování
- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku

Kompetence občanské

- žáci respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- žáci se rozhodují zodpovědně podle dané situace
- žáci chápou základní environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, jednají v zájmu trvale udržitelného rozvoje

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel slušného chování
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- k tomu, aby brali ohled na druhé
- k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí

Kompetence pracovní

- žáci jsou seznámeni s pravidly bezpečného chování v terénu
- žáci jsou vedeni k efektivní práci

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

Zeměpis výrazně posiluje kompetence:

- k učení, zejména 1c,
- k řešení problémů, zejména 2a, 2b, 2c, 2e,
- komunikativní, zejména 3a, 3d,
- sociální a personální, zejména 4a, 4b,
- občanské, především 5a, 5e,
- pracovní, zejména 6b a 6c.

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
PRIMA		
zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy prokáže na konkrétních případech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu, porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost vnímá různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	Úvod do zeměpisu, Slunce a vesmír, planeta Země - chápe propojení zeměpisu s ostatními předměty - jednoduše objasní tvar a velikost Země, popíše stavbu planety včetně jednotlivých sfér - na základě srovnání s ostatními planetami soustavy vyvodí, v čem je Země jedinečná - popíše pohyby Země a odvodí jejich důsledky pro život na Zemi, střídání dne a noci, střídání ročních období Zeměpisné souřadnice a kartografie - chápe význam zeměpisných souřadnic, určuje zeměpisnou polohu podle souřadnic - vysvětlí pojmy: světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas (letní + zimní čas) - používá školní atlas světa, dovede samostatně pracovat s různými druhy map - je schopen určit vzdálenosti na mapách s pomocí grafického měřítka - dokáže správně zorientovat mapu a pracovat s ní v terénu - využívá svou fantazii, chápe náležitosti při tvorbě map - vytvoří vlastní mapu fiktivního místa na Zemi Fyzickogeografická sféra - vysvětlí příčiny a důsledky vnitřních a vnějších geologických procesů (př. vrásnění, sopečná činnost, zemětřesení, zvětrávání, krasové jevy) - na konkrétních příkladech (České středohoří, Trosky, Adršpašsko-teplické skály, říční niva) popíše, jak tyto procesy formují zemský povrch - popíše základní typy zemského reliéfu dle nadmořské výšky a dle výškového rozdílu, objasní vznik nejvýznačnějších tvarů zemského povrchu - definuje počasí a podnebí a vysvětlí, které faktory ovlivňují jejich charakter - popíše podnebné pásy a hlavní typy přírodních krajín - popíše oběh vody na Zemi - chápe vliv oceánů a mořských proudů na místní podnebí - zná názvy světových veletoků a jezer a umí je ukázat na geografické mapě - chápe vznik ledovců a jejich vliv na utváření reliéfu - chápe význam podzemní vody pro člověka - popíše složení půdy, hlavní typy půd a jejich význam pro člověka - chápe význam pojmu úrodnost půd - vysvětlí, jak se mění podnebí s nadmořskou výškou, popíše místní výškové stupně - na konkrétních příkladech vysvětlí, jak je každý typ krajiny ovlivněn přírodními podmínkami a jak lidskou činností Vztah příroda a společnost - popíše principy a zásady ochrany přírody	dějepis (astronomie) přírodopis (vznik planety Země a vývoj života) exkurze: Planetárium matematika, fyzika (jednotky času, délky), výtvarná výchova, fyzika (slapové jevy) OSV (kooperace a kompetice) matematika (úhly) terénní kartografická cvičení „můj ostrov“ přírodopis (kvarta) matematika (jednotky, poloměr, průměr, tělesa) videosnímky – Živá planeta, referáty přírodopis (geologie, půdy), český jazyk MeV (kritické

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	- na konkrétních příkladech ze svého okolí vysvětlí myšlenku trvale udržitelného života a rozvoje	čtení a vnímání mediálních sdělení MeV (interpretace vztahu mediálních sdělení a reality) MeV (vnímání autora mediálních sdělení) MeV (fungování a vliv médií ve společnosti)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
SEKUNDA		
posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa	<u>Společenské a hospodářské prostředí</u> Obyvatelstvo světa - zhodnotí vývoj počtu obyvatelstva na Zemi - objasní pojmy porodnost a úmrtnost, přirozený přírůstek obyvatelstva, věková pyramida; porovnává demografické ukazatele vyspělých a rozvojových zemí - popíše územní rozložení obyvatelstva na Zemi, rozlišuje lidnatost a hustotu zalidnění - vymezí hlavní směry migrací a vysvětlí jejich příčiny - rozliší rozdíly ve fyzických znacích mezi jednotlivými rasami lidí - v závislosti na přírodních podmínkách argumentuje proti rasistickým názorům a teoriím - rozlišuje mezi pojmy národ a národnost - zařazuje hlavní světové a evropské jazyky do jazykových skupin - rozlišuje vybrané formy písma (latinka, azbuka, obrázková písma) - vyjmenuje hlavní světová náboženství, zhodnotí jejich vliv na kulturu daného regionu, uvede příklady náboženských konfliktů	MuV (etnický původ) MuV (multikulturalita) přírodopis (ochrana přírody a životního prostředí) EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí) EV (vztah člověka k prostředí) 2abce, 5abd
posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	Sídla, urbanizace - vysvětlí pojem míra urbanizace, objasní příčiny různé míry urbanizace ve vyspělých a rozvojových státech - zdůvodní obecné výhody, ale také určité nevýhody života ve městech a na venkově (různá míra obslužnosti) - vymezí v modelovém nebo skutečném plánu města jednotlivé zóny podle jejich funkčního využití	OSV (komunikace) EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí) EV (vztah člověka k prostředí) MuV (kulturní difference)
zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	Světové hospodářství - rozliší zákl. hospodářské sféry (primární a sekundární sféra, služby), porovnává různou zaměstnanost v těchto sférách u vyspělých a rozvojových zemí - vymezí podstatné rozdíly mezi vyspělým tržním hospodářstvím a ekonomikou málo rozvinutých států (ukazatel HDP, podíl služeb, skladba infrastruktury, gramotnost) - objasní obecný význam pojmů jádro a periferie a uvede konkrétní příklady - posoudí význam zemědělství pro výživu lidstva a jeho závislost na podnebí, zhodnotí intenzitu a podíl rostlinné a živočišné výroby na zemědělské produkci - vymezí s pomocí map hlavní zemědělské oblasti světa, určí a zdůvodní jejich specializaci - znázorní schematicky základní členění průmyslu - rozliší průmyslová odvětví, uvádí kritéria, která je odlišují - popíše rozdíly v průmyslové výrobě u vyspělých a rozvojových zemí - rozlišuje nerostné suroviny podle využití, lokalizuje nejvýznamnější oblasti jejich těžby	dějepis (počátky lidské společnosti, křesťanství a středověká Evropa) 3ab, 4c, 5abe, 6abd EV (ekosystémy) 3abd, 4c, 5abe, 6abd VMEGS (objevujeme Evropu a svět) EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí)
porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit		
porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků		
lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech		

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	- rozlišuje zpracovatelský průmysl na základní odvětví, vysvětlí příčiny útlumu tradičních a rozvoje specializovaných moderních oborů a uvede konkrétní příklady - vymezí a lokalizuje v mapách hlavní světové dopravní tahy - objasní s porozuměním pojmy: dopravní uzel, dopravní komunikace, dopravní síť, druhy a typy dopravy, spoje (televize, rozhlas, telefon, fax, internet) - uvádí příklady propojení dopravy s dalšími hospodářskými složkami - objasní výhody a nevýhody ve využívání jednotlivých druhů dopravy a jejich dopad na ŽP - rozlišuje mezi výrobními a nevýrobními službami, státními a soukromými - hodnotí zaměstnanost obyvatelstva ve službách jako jeden z nejprůkaznějších ukazatelů stupně rozvoje jednotlivých zemí světa - vymezí a lokalizuje v mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu - připraví samostatně jednoduchý cestovní plán (itinerář) pro skutečný nebo modelový pobytový a poznávací zájezd - vymezí a lokalizuje v mapách oblasti světa s převládajícím vývozem a dovozem - uvede příklady modelových regionů s převažujícím dovozem (vývozem) Regionální společenské, politické a hospodářské útvary - používá porovnávací kritéria pro národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa - orientuje se v hlavních politických, bezpečnostních a integračních seskupeních států - dokáže uvést hlavní světová ohniska napětí a příčiny jejich konfliktů - zhodnotí význam a úlohu mezinárodních organizací při řešení ozbrojených konfliktů	prostředí) dějepis (počátky lidské společnosti: význam zemědělství) přírodopis (základy ekologie), fyzika (energie, pohyb těles), chemie (chemie a společnost, chemický průmysl, bezpečnost práce: mimořádné události, havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek) projekt – dovolená v zahraničí (cestovní kancelář) 3abd, 4c, 5abe, 6abd MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení) MeV (fungování a vliv médií v společnosti) projekt – příčiny ohnisek nekľidu v dnešním světě, analýza vybraného konfliktu
lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	Regionální zeměpis světa – Afrika, Antarktida - hodnotí polohu a členění Afriky z hlediska fyzickogeografického, socioekonomického, politického, náboženského - ukáže na mapě a porovnává základní prvky týkající se horizontální a vertikální členitosti, vodstva, podnebí a ekosystémů Afriky	přírodopis (ekologie) dějepis (zámořské objevy, historie Afriky, islám) MuV (kulturní

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohrazení a lokalizaci regionů světa porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	- posoudí na přiměřené úrovni příčiny problémů afrického hospodářství - je schopen rozlišovat základní africké regiony na základě různých přírodních a socioekonomických rozdílů - zná základní problémy afrického kontinentu, je solidární s lidmi, dokáže jmenovat druhy pomoci a odstraňování překážek rozvoje Afriky, na příkladu vybraných modelových států (př. RJA, vybraná země Maghribu, Sahelu,...) popíše specifické znaky daných regionů - porovnává Antarktidu s ostatními světadíly a přiměřeně hodnotí specifické přírodní poměry Regionální zeměpis světa – Austrálie a Oceánie - hodnotí polohu a členění Austrálie a Oceánie z hlediska fyzickogeografického, socioekonomického, politického, náboženského - umí vyjmenovat, ukázat na mapě a porovnávat základní prvky týkající se horizontální a vertikální členitosti, vodstva, podnebí a biomů (endemické druhy) Austrálie a Oceánie - na příkladu vybraných modelových států (Australský svaz, Nový Zéland a Havajské ostrovy) popíše specifické znaky daných regionů - porovná ekonomické, kulturní a sociální rozdíly mezi původním obyvatelstvem a přistěhovalci Regionální zeměpis světa – Tichý a Indický oceán - vyhledá v mapách s pomocí rejstříku školního atlasu světa vybraná moře, ostrovy, zálivy, průlivy a průplavy - posoudí obecný význam a hospodářské využití oceánů, stav a aktuální problémy životního prostředí oceánu - porovná TO a IO podle rozlohy a hloubky s ostatními oceány Regionální zeměpis světa – Amerika - hodnotí polohu a členění Ameriky z hlediska fyzickogeografického, socioekonomického, politického, náboženského - umí vyjmenovat, ukázat na mapě a porovnávat základní prvky týkající se horizontální a vertikální členitosti, vodstva, podnebí a biomů Ameriky - na příkladu vybraných modelových států (př. USA, Mexiko, Brazílie, Argentina,...) popíše specifické znaky daných regionů - porovná ekonomické, kulturní a sociální rozdíly mezi původním obyvatelstvem a přistěhovalci - zhodnotí střet předkolumbovských kultur a evropských kolonizátorů a následné míšení ras Regionální zeměpis světa – Asie - hodnotí polohu a členění Asie z hlediska fyzickogeograf., socioekonomického, politického, náboženského - umí vyjmenovat, ukázat na mapě a porovnávat základní prvky týkající se horizontální a vertikální členitosti,	diference) MuV (lidské vztahy) MuV (etnický původ) MuV (multikulturalita) MuV (princip sociálního smíru a solidarity) EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí)EV (vztah člověka k prostředí) videosnímky přírodopis dějepis (historie objevování kontinentů – mořeplavecké cesty) dějepis (historie kolonizace Ameriky) obrazové dokumenty a videosnímky: Cestománie, Objektív apod., referáty, cestopisy exkurze: Národní muzeum, Náprstkovo muzeum MuV (etnický původ) MuV (multikulturalita)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	vodstva, podnebí a biomů Asie - na příkladu vybraných modelových států (východní, jihovýchodní, jižní, jihozápadní, střední Asie a Zakavkazsko) popíše specifické znaky daných regionů - na základě znalostí přírodních podmínek zdůvodní nerovnoměrné rozmístění obyvatelstva a způsob života - označí kolébky starověkých civilizací a jejich přínos, zhodnotí jejich současné postavení - uvede potencionální ohniska napětí a vysvětlí příčiny jejich nestability	EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí) EV (vztah člověka k prostředí) přírodopis (základy ekologie), dějepis (starověké civilizace)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
TERCIE		
lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	Regionální zeměpis světa – SLO a Atlantský oceán - vyhledá v mapách s pomocí rejstříku školního atlasu světa vybraná moře, ostrovy, zálivy, průlivy a průplavy - posoudí obecný význam a hospodářské využití oceánů, stav a aktuální problémy životního prostředí oceánu porovná SLO a AO podle rozlohy a hloubky s ostatními oceány Regionální zeměpis světa – Evropa - hodnotí polohu a členění Evropy z hlediska fyzickogeografického, socioekonomického, politického, náboženského - umí vyjmenovat, ukázat na mapě a porovnávat základní prvky týkající se horizontální a vertikální členitosti, vodstva, podnebí a biotů (endemické druhy) Evropy - popíše vznik, vývoj a cíle Evropské unie - zhodnotí důsledky členství v EU - na příkladu vybraných modelových států popíše specifické znaky daných regionů (JE, ZE, SE, StřE, JVE a VE), porovná ekonomické, kulturní a sociální rozdíly mezi regiony	EV (vztah člověka k prostředí) videosnímky přírodopis (mořské ekosystémy), občanská výchova VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) VMEGS (objevujeme Evropu a svět) VMEGS (jsme Evropané) dějepis (dějiny Evropy)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVARTA		
hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry v ČR, možnosti dalšího rozvoje ČR	Česká republika Poloha a rozloha - určí a popíše geografickou polohu ČR, posoudí její výhody a nevýhody - porovná rozlohu ČR s ostatními evropskými státy, vyhledá státy s obdobnou rozlohou Geologická stavba a geomorfologické členění povrchu - vymezi na geologické mapě ČR podle geologického vývoje oblast Českého masivu a Karpat, na fyzické mapě ČR je rozliší jako dvě základní geomorfologické jednotky: Českou vysočinu a Západní Karpaty - orientuje se na fyzické mapě ČR, vyhledává hlavní geomorfologické celky - uvádí na příkladech rozdíly v působení jednotlivých geomorfologických činitelů v krajině Podnebí a počasí - rozliší mezi podnebím a počasím, popíše hlavní činitele ovlivňující podnebí a počasí ČR - s pomocí mapy vymezi hlavní podnebné oblasti ČR, popíše rozložení srážek Vodstvo - zařadí území ČR k úmořím evropských moří, pojmenuje hlavní vodní toky, vyhledá je v mapách - rozlišuje mezi přírodními a umělými vodními nádržemi, objasní původ jezer v ČR, zdůvodní význam českého rybníkářství v minulosti a přítomnosti Půdy - rozlišuje mezi půdními druhy a půdními typy, pojmenuje hlavní půdní typy na území ČR, uvede zákonitosti jejich rozmístění, popíše a vysvětlí rozdílnou úrodnost Rozmístění rostlinstva a živočišstva, ochrana přírody a životního prostředí - charakterizuje přírodní krajinu ČR a uvědomuje si rozdílnost mezi původní přírodní a dnešní kulturní krajinou - popíše skladbu a funkci základních přírodních ekosystémů na území ČR (les, vodní nádrž, louka), uvádí příklady rostlin a živočichů v nich - rozlišuje velkoplošná a maloplošná chráněná území v ČR a uvádí jejich příklady včetně mezinárodní soustavy NATURA 2000 Obyvatelstvo a sídla - posoudí hlavní aktuální trendy demografického vývoje obyvatelstva v ČR - zhodnotí souvislosti rozmístění obyvatelstva v ČR - rozděluje sídla podle jejich funkce a uvádí příklady - hodnotí proces urbanizace v místním regionu, navrhuje svou představu ideálního města (uspořádání, vybavenost)	VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) VDO (občan, občanská společnost a stát) přírodopis (neživá příroda) dějepis (historie rybníkářství a vodních děl v českých zemích) EV (ekosystémy) EV (vztah člověka k prostředí) přírodopis (ochrana přírody) exkurze, beseda 5e MuV (etnický původ) EV (vztah člověka k prostředí) dějepis (nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury) přírodopis (základy ekologie, vlivy průmyslu na životní prostředí)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům	Složky hospodářství - člení hospodářství do jednotlivých sektorů, popisuje jejich strukturu a hodnotí jejich podíl na zaměstnanosti a tvorbě HDP - nalézá souvislosti mezi hospodářskými sektory a odvětvími - objasní a zdůvodní existenci územních rozdílů jednotlivých regionů ČR - vymezí a lokalizuje v mapách oblasti těžby paliv v ČR, zhodnotí strukturu surovinové základny naší republiky - objasní pojmy obnovitelné a neobnovitelné energetické zdroje - vyhledává v mapách hlavní oblasti jednotlivých průmyslových odvětví - zhodnotí charakter zemědělství v ČR, popíše hlavní zemědělské oblasti - vymezí oblasti s nejvyšší (nejnižší) nezaměstnaností, vysvětlí příčiny Doprava a cestovní ruch - posuzuje druhy dopravy z hlediska rychlosti, výkonnosti a vlivu na životní prostředí - vymezí a vyhledá v mapách hlavní dopravní tahy, popíše a zhodnotí polohu jednotlivých oblastí ČR vzhledem k stávající dopravní síti - vymezí hlavní oblasti cestovního ruchu v ČR - pojmenuje, popíše a vyhledá v mapách příklady národních kulturních památek a památek zapsaných v seznamu světového kulturního dědictví UNESCO Zahraniční obchod, služby obyvatelstvu, členství ČR v mezinárodních organizacích - objasní základní pojmy: vývoz, dovoz, obrat, pojmenuje hlavní komodity zahraničního obchodu ČR - pojmenuje významné mezinárodní organizace, jejichž členem je ČR, zhodnotí jejich zaměření a význam pro ČR (EU, NATO) Regiony České republiky (kraje a vyšší územně správní celky) - vymezí historické oblasti ČR - rozlišuje základní správní kategorie v územním členění ČR (kraje, NUTS2) - komplexně srovnává jednotlivé regiony ČR s ohledem na možnosti dalšího rozvoje, hodnotí společné znaky a specifické podmínky - vyjadřuje své názory na kvalitu jednotlivých regionů (osobní preference k bydlení, k pracovním příležitostem, k cestování, k sportovnímu vyžití, ke studiu, k pobytovým formám rekreace apod.) Místní oblast (region) - specifikuje polohu, přírodní, sídelní a hospodářské poměry místní oblasti (okolí bydliště, školy)	chemie (chemický průmysl v ČR; bezpečnost práce, mimořádné události, havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek) 5e VMEGS (objevujeme Evropu a svět) krátkodobý školní projekt: cestovní kancelář (itinerář několikadenního zájezdu po ČR) VMEGS (jsme Evropané) MeV občanská výchova beseda se zástupci města 2ae, 5e

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	- posuzuje přednosti, příležitosti, bariéry a rizika v dalším rozvoji místní oblasti - uvádí příklady pravomocí státní správy a samosprávy Terénní geografická výuka, praxe a aplikace - při cvičení a pozorování v terénu místní krajiny určuje své stanoviště, hlavní a vedlejší světové strany, orientační body, pochodovou trasu - pohybuje se podle mapy a azimutu - odhaduje vzdálenosti a výšky objektů v terénu - provádí jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy - dokáže hodnotit přírodní jevy a ukazatele turistického a cykloturistického značení - zná možné situace vzniklé při živelných pohromách - ovládá nezbytná opatření a způsoby chování a jednání vedoucí k minimalizaci následků při živelných pohromách - zvládá modelové situace	EV MAA (úhly, měřítko) občanská výchova (chování v mezních situacích)

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika

Předmětu hudební výchova je věnována jedna hodina týdně a výuka probíhá v odborné učebně, která je vybavená klavírem a elektrotechnikou k poslechu hudby.

Hudební výchova vede žáka k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu vnímání a využívání jako prostředku komunikace prostřednictvím vokálních, instrumentálních, poslechových a hudebně pohybových činností. Tyto činnosti rozvíjejí celkovou osobnost žáka a vedou především k rozvoji jeho hudebnosti, hudebních schopností, které následně projevuje individuálními hudebními dovednostmi (sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, tvořivými a poslechovými). Těžištěm práce je zpěv a poslech hudby. Je nutno dbát na individuální zvláštnosti dětského hlasu. Zpěv by se měl stát přirozenou potřebou pro vyjádření radosti a pohody. Vyučovací předmět hudební výchova umožňuje žákům poznávání světa estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa žáci rozvíjejí specifické cítění, tvořivost a vnímání. Rozvíjí nonverbální vyjadřování a dorozumívání.

Učitel hudební výchovy spolupracuje hlavně s učitelem výtvarné výchovy, ale i s učiteli českého jazyka a literatury, dějepisu a občanské výchovy. Vzájemně usilují o propojení témat, získání nadhledu nad danou problematikou a jednotné působení na žáky v estetickém vnímání světa.

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
PRIMA		
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	- doprovází píseň na jednoduché bicí i melodické nástroje - využívá znalosti hry na zobcovou flétnu nebo jiný nástroj	5d, 1a
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	- pokouší se vytleskat základní rytmy známých lidových tanců - doprovází zpěv jednoduchými rytmy vytleskáváním nebo hrou na bicí nástroje - pokouší se o vícehlas	5d, 1a
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	- pozná podle vzhledu a tónu některé hudební nástroje symfonického orchestru	5d, 4d, 2c, 1d
realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností píseň a skladbu různých stylů a žánrů	- pokouší se o doprovody písní za pomoci jednoduchých bicích nástrojů	4abd
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	- pozná: polku, valčík, menuet, mazurku	4bc, 5a
vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění		5abd, 2e
orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	- rozpozná jednoduché formy: píseň, rondo, variace na téma	5abd, 2e

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
SEKUNDA		
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	- na základě poslechu reprodukuje písně - podle svých možností improvizuje doprovod nebo druhý hlas - využívá zásady hlasové hygieny	1a, 5d
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	- zná některé písně, které se vztahují k regionu Náchodska - uvede znaky písni jarmarečních - pokouší se intonovat podle jednoduchého notového zápisu	1a, 5d
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	- pojmenuje nástroje symfonického orchestru a mezi ostatními určí, do jakého hudebního žánru patří - pokouší se o improvizaci – hra na tělo	5d, 4d, 2c, 1d
realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů		4abd
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	- pokouší se o taktování - rozpozná tance: polka, valčík, mazurka, menuet - pokouší se o hudební hru Hádej, na co hraji?	4bc, 5a
vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění		5abd, 2e
orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	- rozpozná tyto hudební formy: rondo, variace, malá a velká písňová forma a kánon	5abd, 2e

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
TERCIE		
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	- uvědoměle využívá prvky hlasové hygieny - reprodukuje lidovou i umělou píseň na základě poslechu - rozšiřuje si hlasový rozsah	5d, 1a
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	- pozná základní tance a je seznámen s jejich historií: místo vzniku, tanec párový, tanec lidový, tanec kolový - zná písně, které se vztahují k regionu	5d, 1a
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	- označí nástroje, které se používají v jazzové hudbě - pokouší se o improvizaci na bicí nástroje - označí hudební žánr: rock, country, folk, lidová píseň	5d, 4d, 2c, 1d
realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností píseň a skladbu různých stylů a žánrů	- pokouší se o samostatnou improvizaci na vlastní hudební nástroj - pokouší se o rytmický doprovod k improvizaci spolužáka	4abd
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu		
vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- dá do souvislosti literární dílo a vznik určité skladby - dá do souvislosti vznik skladby a výtvarného díla	5abd, 2e
orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	- rozpozná téma skladby - rozpozná tempové změny - pokouší se o slohové zařazení skladby	5abd, 2e
zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami		

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVARTA		
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	- reprodukuje lidové i umělé písně na základě poslechu - rozšiřuje si hlasový rozsah pomocí intonačních cvičení - vytváří doprovody písní na vlastní nástroje (podle individuálních možností)	1a, 5d
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	- využívá teorie opěrných písní při intonaci - vybaví si základní rytmy - pozná tance: valčík, polka, mazurka, menuet, waltz	1a, 5d
reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	- pojmenuje hudební nástroje symfonického orchestru - pojmenuje hudební nástroje jazzového orchestru - pozná základní nástroje podle zvuku a vzhledu - orientuje se při poslechu skladeb podle hudebních nástrojů	1d, 2c, 4d, 5d
realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	- podle svých možností využívá vlastní hudební nástroje k vytvoření hudební myšlenky	4abd
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu		
vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- dá do souvislosti filosofické názory společnosti daného období s obsahem hudebního díla	2e, 5abd
orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	- definuje vlastními slovy hudební dílo - diskutuje a obhájí svoje názory - řadí hudbu do určitého období podle specifických znaků	2e, 5abd
zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami		

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika

Výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v primě a sekundě dvě hodiny týdně, v tercií a v kvartě jednu hodinu týdně.

Výuka probíhá v učebně výtvarné výchovy, která je vybavena lavicemi s polohovací deskou, pracovními a odkládacími stoly a policemi. Ve třídě jsou umístěny dvě televize a video.

Výtvarná výchova vede žáka k tvořivosti, k vizuálnímu vnímání, k porozumění výtvarného umění a jeho využití jako prostředku komunikace. Rozvíjí haptickou zručnost, pomáhá při rozvoji osobnosti žáka a rozvíjí individualitu jednotlivce. Výtvarná výchova vede žáka ke kulturnímu životu, ke vztahu k uměleckým dílům, ke kultuře a k umění všeobecně. Rozvíjí cit, cítění. Pracuje s neverbální komunikací a učí lépe porozumět člověku, jeho duši, myšlence, pocitu, názoru. Pracuje s potřebou jednotlivce vyjádřit se. Vyučovací předmět výtvarná výchova umožňuje žákům poznávání světa estetickým účinkem.

Výtvarná výchova vede žáka k porozumění výtvarnému umění pomocí výtvarných prostředků kresby, malby, grafiky, prostorové tvorby a jiných výtvarných technik. Pomocí obrazové dokumentace, návštěv muzeí a galerií seznamuje žáky s výtvarným uměním a s autory uměleckých děl. Výtvarná výchova vede žáka ke zručnosti v používání výtvarných technik. Výtvarné dovednosti by se měly stát součástí vzdělání žáka.

V předmětu výtvarná výchova je rozvíjena zejména žákova individualita a jedinečnost.

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
PRIMA		
vybírání, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.	<u>Základní výrazové prostředky výtvarného umění</u> Bod, linie - uvede příklady výskytu v přírodě - přinese ukázky přírodnin a popíše jejich tvarovou skladbu Plocha, objem, prostor - objasní pojmy a uvede - rozdíly mezi nimi - pracuje v plošném formátu - prostorové realizace Barva - uspořádá barevný kruh - vyjmenuje barvy primární a sekundární - rozlišuje barvy studené a teplé - vytvoří barevné valéry - míchá barvy	2bce, 3e, 4a, 5a, 6abc
užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k a znamenání podnětů z představ a fantazie	<u>Výtvarné techniky</u> Kresba - využívá tyto kresebné techniky: tužku, tuš, uhlí, rudku, pastel, suchý pastel Malba - využívá tyto malířské techniky: akvarel, temperu, tuš, škrobové techniky, lavírování Grafika - pracuje s těmito grafickými technikami: tisk z koláže Prostorová tvorba - pracuje s modelovací hmotou, kaširuje, vytváří prostorové objekty z papíru - využívá tyto techniky: koláž, kombinované techniky Inspirace ostatními smysly - k výtvarnému vyjádření využívá haptického způsobu malby (malba prsty)	2a, 5ad, 6abc český jazyk, dějepis, matematika
užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	<u>Výtvarné náměty</u> - pracuje s tématy: zátiší, krajina, zvíře, světlo a stín, prostor, kompozice, realismus, idealizace, nadsázka, ilustrace, móda Multimediální tvorba - dokáže popsat nová média a svoje zkušenosti s nimi	2a, 4a, 5a, 6abc VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) VMEGS (objevujeme Evropu a svět) MuV (kulturní difference) MuV (lidské vztahy) MuV (etnický původ) MuV (multikulturalita) MuV (princip sociálního smíru a solidarity) EV (ekosystémy) EV (základní podmínky života)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
		EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí) EV (vztah člověka k prostředí) MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení) MeV (fungování a vliv médií ve společnosti) MeV (práce v realizačním týmu) video
vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	Individuální projekt - rozvíjí vybrané výtvarné techniky - upevňuje svůj výtvarný názor	
rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	Interpretace výtvarného díla - popíše vybrané dílo - odhadne techniku, kterou bylo vytvořeno - interpretuje subjektivní pocity	
interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	Dějiny umění – teorie - uvede nejznámější umělecká díla vytvořená v období: pravěku, starověkých kultur (Mezopotámie, Egypta, Antiky), křesťanského umění, románského slohu	2a, 3cde, 5d návštěva muzea, galerie video
ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	Prezentace výtvarného díla - prezentuje své dílo formou interpretace, instalace, výstavy - obhájí své dílo	2e, 5d

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
SEKUNDA		
vybírání, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.	<u>Základní výrazové prostředky výtvarného umění</u> Bod, linie - uvede příklady výskytu v přírodě - přinese ukázky přírodnin a popíše jejich tvarovou skladbu - inspiruje se těmito tvary k tvorbě Plocha, objem, prostor - objasní pojmy a uvede rozdíly mezi nimi - pracuje v plošném formátu - prostorové realizace Barva - uspořádá barevný kruh - vyjmenuje barvy primární a sekundární - rozlišuje barvy studené a teplé - vytvoří barevné valéry - míchá barvy - popíše barevnou harmonii a barevnou disharmonii	2bce, 3e, 4a, 5a, 6abc
užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k a známenání podnětů z představ a fantazie	<u>Výtvarné techniky</u> Kresba - využívá tyto kresebné techniky: tužku, tuš, uhlí, rudku, pastel, suchý pastel Malba - využívá tyto malířské techniky: akvarel, temperu, tuš, škrobové techniky, lavírování Grafika - pracuje s těmito grafickými technikami: tisk z koláže Prostorová tvorba - pracuje s modelovací hmotou, kaširuje, vytváří prostorové objekty z papíru, textilu - využívá tyto techniky: frotáž, koláž, kombinované techniky <u>Inspirace ostatními smysly</u> - k výtvarnému vyjádření využívá haptického způsobu malby (malba prsty)	2a, 4a, 5ad, 6abc matematika, český jazyk, biologie, dějepis
užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie,	<u>Výtvarné náměty</u> - pracuje s tématy: figura, zátiší, krajina, zvíře, světlo a stín, prostor, kompozice, realismus, idealizace, nadsázka, karikatura, ilustrace, móda, design, šperk Multimediální tvorba - na počítači nakreslí a nechá vytisknout obrázek na zadané téma	2a, 5a, 6abc VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) VMEGS (objevujeme Evropu a svět) MuV (kulturní difference) MuV (lidské vztahy) MuV (etnický původ) MuV (multikulturalita) MuV (princip sociálního smíru)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
video, animace	- doma vyfotí a nechá vytisknout nebo vyvolat fotografii na téma makrofotografie	a solidarity) EV (ekosystémy) EV (základní podmínky života) EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí) EV (vztah člověka k prostředí) MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení) MeV (fungování a vliv médií ve společnosti) MeV (práce v realizačním týmu) informační a komunikační technologie video
vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádřeních	Individuální projekt - rozvíjí vybrané výtvarné techniky - upevňuje svůj výtvarný názor	
rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	Interpretace výtvarného díla - popíše vybrané dílo - odhadne techniku, kterou bylo vytvořeno - interpretuje subjektivní pocity	
interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	Dějiny umění – teorie - uvede nejznámější umělecká díla vytvořená v období: gotického slohu, renesanci, baroku, klasicismu, romantismu, realismu	2a, 3cde, 5d návštěva muzea, galerie video
ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádřeních v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	Prezentace výtvarného díla - prezentuje své dílo formou interpretace, instalace, výstavy - obhájí své dílo	2e, 5d

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
TERCIE		
vybírání, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	<u>Základní výrazové prostředky výtvarného umění</u> Bod, linie - uvede příklady výskytu v přírodě - přinese ukázky přírodnin a popíše jejich tvarovou skladbu - inspiruje se těmito tvary k tvorbě Plocha, objem, prostor - objasní pojmy a uvede rozdíly mezi nimi - pracuje v plošném formátu - prostorové realizace Barva - uspořádá barevný kruh - vyjmenuje barvy primární a sekundární - rozlišuje barvy studené a teplé - vytvoří barevné valéry - míchá barvy - popíše barevnou harmonii a barevnou disharmonii, rozlišuje ji na uvedených reprodukcích	2bce, 3e, 4a, 5a, 6abc
užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	<u>Výtvarné techniky</u> Kresba - využívá tyto kresebné techniky: tužku, tuš, uhlí, rudku, pastel, suchý pastel Malba - využívá tyto malířské techniky: akvarel, temperu, tuš, škrobové tech., lavírování Grafika - pracuje s těmito grafickými technikami: tisk z koláže, suchá jehla Prostorová tvorba - pracuje s modelovací hmotou, kaširuje, vytváří prostorové obj. z papíru, textilu - využívá tyto techniky: frotáž, koláž, kombinované techniky <u>Inspirace ostatními smysly</u> - inspiruje se hudbou - k výtvarnému vyjádření využívá haptického způsobu malby (malba prsty, nohama, tělem)	2a, 4a, 5ad, 6abc český jazyk, biologie, dějepis, hudební výchova
užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová	<u>Výtvarné náměty</u> - pracuje s tématy: portrét, figura, zátiší, krajina, zvíře, světlo a stín, perspektiva, prostor, kompozice, realismus, idealizace, nadsázka, karikatura, ilustrace, móda, design, šperk Multimediální tvorba - na počítači nakreslí a nechá vytisknout	2a, 5a, 6abc VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) VMEGS (objevujeme Evropu a svět) MuV (kulturní diference) MuV (lidské vztahy) MuV (etnický původ) MuV (multikulturalita)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
grafika, fotografie, video, animace	obrázek na zadané téma - doma vyfotí a nechá vytisknout nebo vyvolat fotografii na téma makrofotografie	MuV (princip sociálního smíru a solidarity) EV (ekosystémy) EV (základní podmínky života) EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí) EV (vztah člověka k prostředí) MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení) MeV (fungování a vliv médií ve společnosti) MeV (práce v realizačním týmu) informační a komunikační technologie video
vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	Individuální projekt - rozvíjí vybrané výtvarné techniky - upevňuje svůj výtvarný názor	
rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	Interpretace výtvarného díla - popíše vybrané dílo - odhadne techniku, kterou bylo vytvořeno - interpretuje subjektivní pocity	
interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	Dějiny umění – teorie - uvede nejznámější umělecká díla vytvořená v období: impresionismu, postimpresionismu, generaci Národního divadla, secesi, kubismu, fauvismu	2a, 3cde, 5d návštěva muzea, galerie video
porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů		2bc, 3c, 3d

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	Prezentace výtvarného díla - prezentuje své dílo formou interpretace, instalace, výstavy - obhájí své dílo	2e, 5d

KVARTA		
vybírání, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	<u>Základní výrazové prostředky výtvarného umění</u> Bod, linie - uvede příklady výskytu v přírodě - přinese ukázky přírodnin a popíše jejich tvarovou skladbu - inspiruje se těmito tvary k tvorbě Plocha, objem, prostor - objasní pojmy a uvede rozdíly mezi nimi - pracuje v plošném formátu - realizuje výtvarný záměr do určeného prostoru Barva - uspořádá barevný kruh - vyjmenuje barvy primární a sekundární - rozlišuje barvy studené a teplé - vytvoří barevné valéry - míchá barvy - popíše barevnou harmonii a barevnou disharmonii, rozlišuje ji na uvedených reprodukcích	2bce, 3e, 4a, 5a, 6abc matematika, český jazyk, biologie, zeměpis, dějepis, hudební výchova
užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	<u>Výtvarné techniky</u> Kresba - využívá tyto kresebné techniky: tužku, tuš, uhlí, rudku, pastel, suchý pastel Malba - využívá tyto malířské techniky: akvarel, temperu, tuš, škrabkové techniky, lavírování Grafika - pracuje s těmito grafickými technikami: tisk z koláže, suchá jehla Prostorová tvorba - pracuje s modelovací hmotou, kaširuje, vytváří prostorové objekty z papíru, textilu - využívá tyto techniky: frotáž, koláž, kombinované techniky	2a, 4a, 5ad, 6abc

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	<u>Inspirace ostatními smysly</u> - inspiruje se hudbou - k výtvarnému vyjádření využívá haptického způsobu malby (malba prsty)	
užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	Výtvarné náměty - pracuje s tématy: portrét, figura, zátiší, krajina, zvíře, světlo a stín, perspektiva, prostor, kompozice, realismus, idealizace, nadsázka, karikatura, ilustrace, móda, design, šperk Multimediální tvorba - na počítači nakreslí a nechá vytisknout obrázek na zadané téma - doma vyfotí a nechá vytisknout nebo vyvolat fotografii na téma makrofotografie	2a, 4d, 5a, 6abc VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) VMEGS (objevujeme Evropu a svět) MuV (kulturní difference) MuV (lidské vztahy) MuV (etnický původ) MuV (multikulturalita) MuV (princip sociálního smíru a solidarity) EV (ekosystémy) EV (základní podmínky života) EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí) EV (vztah člověka k prostředí) MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení) MeV (fungování a vliv médií ve společnosti) MeV (práce v realizačním týmu) informační a komunikační technologie video
vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	Individuální projekt - rozvíjí vybrané výtvarné techniky - upevňuje svůj výtvarný názor	
rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	Interpretace výtvarného díla - popíše vybrané dílo - odhadne techniku, kterou bylo vytvořeno - interpretuje subjektivní pocity	
interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí	Dějiny umění – teorie - uvede nejznámější umělecká díla vytvořená v období: fauvismu, expresionismu, futurismu a surrealismu - uvede nejznámější umělecká díla	2a, 3cde, 5d návštěva muzea, galerie video

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	vytvořená v abstrakčním umění - uvede umělecké tendence současnosti	
porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů		2bc, 3c, 3d
ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	Prezentace výtvarného díla - prezentuje své dílo formou interpretace, instalace, výstavy - obhájí své dílo	2e, 5d

PRVNÍ POMOC

Charakteristika

Předmět se vyučuje jedno pololetí v primě, a to hodinu týdně ve třídě dělené na poloviny.

Hlavním posláním předmětu je naučit žáka poskytovat první pomoc v život ohrožujících, ale i v méně závažných případech poranění. Výuka bude zaměřena prakticky. Žák si všechny postupy, které vyzkoušet lze, vyzkouší.

Očekávané výstupy

Žák

- posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
- projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobní bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc
- uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí
- dodržuje ochranu před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty
- předchází rizikům - dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při různých činnostech, bezpečnost a rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč., zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)
- ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí

Učivo	Výstupy	Poznámky
PRIMA		
1. Charakteristika a zásady první pomoci - co je první pomoc - zásady první pomoci - dělení první pomoci - důležitá telefonní čísla, způsob použití	- zná důležitá telefonní čísla - vyjmenuje zásady PP	
2. Obvazy a obvazová technika - druhy obvazů a jejich funkce - dělení podle účelu, materiálu, trojcípý šátek, pruban - základní způsoby obvazování - obecné zásady přikládání obvazů	- zvládne zákl. způsoby obvazování a obecné zásady přikládání obvazů	
3. První pomoc při stavech bezprostředně ohrožujících život – poruchy dýchání - příznaky zástavy dýchání - uvolnění dýchacích cest - dýchání z úst do úst - dýchání z úst do úst, nosu, úst a nosu	- předvede na modelu správné dýchání z úst do úst, nosu, úst a nosu	
4. Zástava krevního oběhu - příznaky - resuscitace, technika nepřímé masáže srdce	- předvede na modelu účinnou masáž srdce	
5. Krvácení a šok - druhy krvácení - tlakové body - tlakový obvaz - zaškrcovadla - příznaky šoku - protišoková opatření	- ukáže, jak zastaví jednotlivé druhy krvácení - vyjmenuje a ukáže tlak. body - zná protišoková opatření	
6. Poranění hlavy - rána pronikající do mozku - zlomeniny spodiny lebeční - otřes mozku - zhmoždění mozku - stlačení mozku	- ukáže, jak ošetří jednotlivá poranění hlavy	
7. Poranění hrudníku a břicha - zhmoždění, otřes a stlačení hrudníku - otevřené poranění hrudníku - otevřené poranění břicha - skryté poranění břicha	- předvede PP při poranění hrudníku a břicha	
8. Rány - druhy - znaky - infekce ran	- předvede PP při ošetření různých druhů ran	
9. Skrytá poranění - pohmoždění svalu - natržení, přetržení svalu - přetržení šlach - pohmoždění kloubu - podvrtnutí kloubu - vyvrtnutí kloubu	- ukáže způsoby PP různých druhů skrytých poranění	

Učivo	Výstupy	Poznámky
10. Zlomeniny - druhy zlomenin - fixace zlomenin - zlomeniny končetin - ostatní zlomeniny	- zvládne PP u různých zlomenin	
11. Tepelná poranění - popáleniny - omrzliny - úžeh, úpal	- předvede PP u tepelných poranění	
12. Chemická poranění a otravy - poleptání - zasažení trávícího ústrojí - otravy	- zná PP při chemickém poranění a otravách	
13. Zdravotnický odsun – transport - zásady - základní polohy zraněných - odsun jednotlivcem a skupinou osob - odsun se zdravot. pomůckami - improvizované prostředky	- zná základní polohy zraněných, zásady odsunu se zdr. pomůckami i s improvizovanými prostředky - předvede zákl. polohy zraněných	
14. Praktická komplexní procvičení - PP při hromadném neštěstí - samostatné rozhodování a řešení nastalé situace - poskytnutí PP při simulovaných poraněních	- předvede poskytnutí PP při simulovaných poraněních a ochranu člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí	

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika

Předmět tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v primě a sekundě 3 hodiny týdně a v tercií a kvartě 2 hodiny týdně.

Vzdělávání je zaměřeno na regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole, rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu, chování podporující zdraví, poznávání praktického a pozitivního ovlivňování podpory ochrany zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty a rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a způsobu jeho ochrany. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích a osvojují si dovednosti jim aktivně předcházet nebo je řešit a učí je být za ně zodpovědný.

Žáci jsou vedeni k aktivnímu rozvoji, k osvojování zásad zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při rizikových i při mimořádných událostech. Dále k dodržování zásad slušnosti, k angažovanému přístupu k druhým, toleranci a odpovědnému chování. Učí se zvládat rozhodovací situace. Poznávají sebe i spolužáky ve specifických rolích a situacích

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci

- poznávají smysl a cíl svých aktivit
- plánují, organizují a řídí vlastní činnost
- užívají osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu
- různým způsobem zpracují informace o pohybových aktivitách ve škole

Učitel

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- dodává žákům sebedůvěru
- sleduje pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- vnímají nejruznější problémové situace a plánují způsob řešení problémů
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit
- uvědomují si zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- jsou schopni obhájit svá rozhodnutí

Učitel

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativní

Žáci

- komunikují na odpovídající úrovni
- si osvojí kultivovaný ústní projev
- účinně se zapojují do diskuze

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence sociální a personální

Žáci

- spolupracují ve skupině
- podílejí se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- si vytvářejí pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj

Učitel

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů

Kompetence občanské

Žáci

- respektují názory ostatních
- si formují volní a charakterové rysy
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace
- aktivně se zapojují do sportovních aktivit
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- jsou vedeni k poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- chápou ochranu zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a jsou vedeni k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných situací
- rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák...)

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

Žáci

- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- spoluorganizují svůj pohybový režim
- využívají znalosti a dovednosti v běžné praxi
- ovládají základní postupy první pomoci

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíč. kompetence, průřez. témata, mezipř. vztahy
PRIMA		
<u>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</u> - aplikuje průpravná cvičení v jednotlivých disciplínách - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky - při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli - zvládá techniku nové atletické disciplíny i další náročnější techniky - získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy - průběžně zlepšuje svou zdatnost a výkony v jednotlivých atletických disciplínách a dílčích dovednostech - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti <u>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</u> - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky <u>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</u> - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, i při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti - označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech <u>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</u> - dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje - spolurozhoduje osvojované hry a soutěže - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka,	Atletika (běh 60 m, 400 m, vytrvalostní běh, štafetový běh, hod kriketovým míčkem, skok daleký, skok vysoký, shyby) - zvládne správnou běžeckou techniku na dráze i v terénu - nacvičí nízký start z bloků (60 m) - předvede atletickou abecedu pro běhy (základní cviky) - u skoků zvládne základní techniku, tj. rozběh, odraz - klade důraz na správné návyky v provedení jednotlivých atletických disciplín - rozpozná a užívá základní startovní povely a měření jednotlivých atletických disciplín - umí zpracovat naměřená data a informace o pohybových aktivitách - používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky - při cvičení uplatní svůj fyzický fond Sportovní hry (fotbal, baseball, volejbal, košíková, ringo, florbal, badminton, basketbal, sálová kopaná, přehazovaná, freesbee) - zná základní pravidla sportovních i netradičních her a uplatňuje je ve hře - zvládne základní herní činnosti jednotlivce v jednotlivých sportovních hrách - provede základní údržbu náčiní a úpravu hřišť před i po utkání - vybere a používá vhodnou výzbroj a výstroj k provádění hře - používá správně sportovní názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky - zdůvodní důležitost fair-play	3e, 4abcd

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíč. kompetence, průřez. témata, mezipř. vztahy
organizátora - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - průběžně zlepšuje svou zdatnost a výkony - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - průběžně zlepšuje svou zdatnost a výkony - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky - spolurozhoduje osvojované hry a soutěže - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje - průběžně zlepšuje svou zdatnost a výkony - aplikuje průpravná cvičení v jednotlivých disciplínách - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ - rozpozná význam záchrany a dopomoci při nácviku i osvojování jednotlivých cviků - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - průběžně zlepšuje svou zdatnost a výkony	Plavání (dle možností) - chápe význam plavání pro zdraví, rozvoj a regeneraci organismu - zvládne základy jednoho plaveckého stylu - při cvičení uplatní svůj fyzický fond Bruslení - osvojí si základní pohyb na bruslích (jezdí vpřed, zatáčí, přenáší váhu, zastaví) - provede ošetření bruslí - zvládá rychlý a bezpečný pohyb na bruslích všemi směry, osvojené dovednosti umí uplatnit i při hře LH - zařadí bruslení jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost - při cvičení uplatní svůj fyzický fond Gymnastika (prostná, přeskok, kladina (dívky), kruhy, šplh, hrazda) - zvládne základní cviky (kotoul vpřed, roznožku, přechod a obraty na kladině, úchop a vis na kruzích, techniku šplhu) - osvojí si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - předvede jednoduché cvičební prvky na žíněnce (koberci) i na náradí a použije je při tvorbě krátké sestavy - zvládne jednoduché taneční kroky, tančí se žákem	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíč. kompetence, průřez. témata, mezipř. vztahy
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - používá správnou techniku při nácviku - průběžně zlepšuje svou zdatnost a výkony - aplikuje průpravná cvičení v jednotlivých disciplínách - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - aplikuje průpravná cvičení v jednotlivých hrách - používá správnou techniku při nácviku ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů - uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení - zařazuje pravidelně a samostatně do svého	- opačného pohlaví - použije správnou techniku cviku - dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem: - osvojí si základy rytmické gymnastiky - zvládne polkový a valčíkový krok - umí použít některé kondiční formy cvičení pro daný věk Posilování a úpoly - posiluje bez závaží, především s vlastním tělem - ovládá střehové postoje, pády stranou, vzad - zvládne průpravné úpoly - používá správnou techniku při nácviku průpravných úpolů - při cvičení uplatní svůj fyzický fond Drobné hry - používá v úvodních částech hodin jako rozcvičení, případně jako pomůcku při nácviku obratnosti - při cvičení uplatní svůj fyzický fond Turistika a pobyt v přírodě - zvládne přípravu turistické akce a pobyt v přírodě - osvojí si základy přežití v přírodě (orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla) Člověk a zdraví - chápe význam pohybu pro zdraví, prevenci a korekci jednostranného zatížení a svalových disbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - porozumí základnímu významu jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíč. kompetence, průřez. témata, mezipř. vztahy
pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení - aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly - projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - pečuje o tělesnou zdatnost a zdraví, uvědoměle dbá na zásady správného držení těla a správný životní styl - respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	režimu - zvládá základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení - uplatňuje zdravý životní styl, odmítá škodliviny - dodržuje pravidla hygieny zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit a bezpečnosti při pohybových činnostech - rozvíjí u sebe zdravotně orientovanou zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíč. kompetence, průřez. témata, mezipř. vztahy
SEKUNDA		
<u>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</u> - aplikuje průpravná cvičení v jednotlivých disciplínách - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky - při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli - zvládá techniku nové atletické disciplíny i další náročnější techniky - získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy - průběžně zlepšuje svou zdatnost a výkony v jednotlivých atletických disciplínách a dílčích dovednostech - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti	Atletika (běh 60 m, 400 m, vytrvalostní běh, hod kriketovým míčkem, skok daleký, skok vysoký) - zvládne správnou běžeckou techniku - zdokonalí nízký start z bloků (60 m) - rozšíří počet cviků atletické abecedy - získá základní zkušenosti při štafetovém běhu - zdokonalí základní techniku skoku (rozběh, odraz) - odstraňuje chybné návyky v provedení jednotlivých disciplín - dbá na přesnější provedení u jednotlivých disciplín - rozpozná a užívá základní startovní povely a měření jednotlivých atletických disciplín - umí zpracovat naměřená data a informace o pohybových aktivitách - používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky	3e, 4abcd občanská výchova, přírodopis
<u>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</u> - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky	Sportovní hry (fotbal, baseball, volejbal, košíková, ringo, florbal, badminton, basketbal, sálová kopaná, přehazovaná, freesbee) - zopakuje si a procvičuje základní herní činnosti jednotlivce - zvládne základní herní kombinace v jednotlivých sportovních odvětvích - spolupracuje ve dvojicích - rozšíří si znalosti základních pravidel - uplatňuje základní pravidla ve hře - provede základní údržbu náčiní a úpravu hřišť před i po utkání - vybere a používá vhodnou výzbroj a výstroj k provádění	
<u>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</u> - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži i při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti - označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech		
<u>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</u> - dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje - spolurozhoduje osvojované hry a soutěže - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji		

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíč. kompetence, průřez. témata, mezipř. vztahy
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - průběžně zlepšuje svou zdatnost a výkony - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - průběžně zlepšuje svou zdatnost a výkony - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky - spolurozhoduje osvojované hry a soutěže - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje - průběžně zlepšuje svou zdatnost a výkony - aplikuje průpravná cvičení v jednotlivých disciplínách - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ - rozpozná význam záchrany a dopomoci při nácviku i osvojování jednotlivých cviků - sleduje určené prvky pohybové činnosti	- hře - používá správně sportovní názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky - zdůvodní důležitost fair-play Plavání (dle možností) - chápe význam plavání pro zdraví a regeneraci organismu - zvládne základy jednoho plaveckého stylu - při cvičení uplatní svůj fyzický fond Bruslení - zvládne základní činnosti (jízda vpřed, jízda vzad) - zastaví snožmo s půlobratrem - zvládá rychlý a bezpečný pohyb na bruslích všemi směry, osvojené dovednosti umí uplatnit i při hře LH - zařadí bruslení jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost - při cvičení uplatní svůj fyzický fond Sportovní gymnastika (prostrná, přeskok, kladina (dívky), kruhy, šplh, hrazda) - zvládne základní cviky (kotoul vzad, kotoul letmo, skrčka přes kozu (přeskok), na kladině různé druhy chůze doprovázené pohyby paží, rovnovážné polohy, náskok do vzporu, přešvihy únožmo ve vzporu (hrazda po čelo), komíhání ve svisu na kruzích, šplh) - osvojí si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíč. kompetence, průřez. témata, mezipř. vztahy
a výkony, eviduje je a vyhodnotí - průběžně zlepšuje svou zdatnost a výkony - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - používá správnou techniku při nácviku - průběžně zlepšuje svou zdatnost a výkony - aplikuje průpravná cvičení v jednotlivých disciplínách - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti - používá správnou techniku při nácviku ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - aplikuje průpravná cvičení v jednotlivých hrách - používá správnou techniku při nácviku ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci - při cvičení uplatní svůj fyzický fond - používá správnou techniku při nácviku - rozpozná a užívá základní startovní povely a měření jednotlivých lyžařských disciplín - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným - při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli	činností - předvede jednoduché cvičební prvky na žíněnce (koberci) i na náradí a užije je při tvorbě krátké sestavy - zvládne jednoduché taneční kroky, tančí se žákem opačného pohlaví - používá správnou techniku Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem: - zvládne základy rytmické gymnastiky - umí polkový a valčíkový krok - ovládá některé kondiční formy cvičení pro daný věk Posilování a úpoly - posiluje s vlastním tělem a s drobným závažím, s činkami - doplňuje správné provádění jednotlivých cviků - získává základní návyky při cvičení a při zdravé výživě - používá správnou techniku při nácviku průpravných úpolů - při cvičení uplatní svůj fyzický fond Drobné hry - používá v úvodních částech hodin jako rozcvičení, případně jako pomůcku při nácviku obratnosti Lyžařský výcvikový kurz Sjezdový výcvik - přejíždí terénní nerovnosti - zvládá brzdění smykem, základní snožný oblouk, modifikované oblouky, jízdu na sjezdovce, slalom - při cvičení uplatní svůj fyzický fond Běžecský výcvik - zvládne běžecské styly: běh soupažný jednodobý a dvoudobý, bruslení, skluzu na jedné lyži - zastaví odšlapováním a smykem	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíč. kompetence, průřez. témata, mezipř. vztahy
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů - uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení - zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení - aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - pečuje o tělesnou zdatnost a zdraví, uvědoměle dbá na zásady správného držení těla a správný	- zvládne jízdu ve středně náročném terénu do 15 km - při cvičení uplatní svůj fyzický fond Snowboarding - zvládne a procvičí techniku snowboardingu a smýkaný až řezaný oblouk - při cvičení uplatní svůj fyzický fond Teorie - naučí se pojmy související s osvojovanými dovednostmi, výstrojí a výzbrojí pro různé lyžařské disciplíny - zvládne základní pravidla lyžařských disciplín - naučí se pečovat o výzbroj a výstroj - získá vědomosti o bezpečnosti pohybu na horách Turistika a pobyt v přírodě - zvládne přípravu turistické akce a pobyt v přírodě - osvojí si základy přežití v přírodě (orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla) Člověk a zdraví - chápe význam pohybu pro zdraví, prevenci a korekci jednostranného zatížení a svalových disbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - rozumí základnímu významu jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu - zvládá základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení - uplatňuje zdravý životní styl, odmítá škodliviny – návykové látky - dodržuje pravidla hygieny zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíč. kompetence, průřez. témata, mezipř. vztahy
životní styl - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí - respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	aktivit a bezpečnosti při pohybových činnostech - rozvíjí u sebe zdravotně orientovanou zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy První pomoc - poskytne první pomoc při úrazu	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíč. kompetence, průřez. témata, mezipř. vztahy
TERCIE		
<u>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</u> - aplikuje průpravná cvičení v jednotlivých disciplínách - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky - při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli - zvládá techniku nové atletické disciplíny i další náročnější techniky - získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy - průběžně zlepšuje svou zdatnost a výkony v jednotlivých atletických disciplínách a dílčích dovednostech - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti	Atletika (běh 60 m, 400 m, 1500 m, vytrvalostní běh, hod kriketovým míčkem, skok daleký, skok vysoký, hod granátem) - zvládá správnou běžeckou techniku - procvičuje a zdokonaluje nízký start z bloků (60 m) - osvojí si kompletní atletickou abecedu - dbá na přesnější provedení u jednotlivých disciplín - zdokonaluje základní techniku skoků (rozběh, odraz) - odstraňuje chybné návyky v provedení jednotlivých disciplín (individuální přístup) - rozpozná a užívá základní startovní povely a měření jednotlivých atletických disciplín - umí zpracovat naměřená data a informace o pohybových aktivitách - používá správně tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky - při cvičení uplatní svůj fyzický fond	3e, 4abcd přírodopis, občanská výchova
<u>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</u> - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky	Sportovní hry (fotbal, baseball, volejbal, košíková, ringo, florbal, badminton, basketbal, sálová kopaná, přehazovaná, freesbee) - zdokonaluje základní herní činnosti jednotlivce - zvládá základní herní kombinace - podrobně se seznámí se základními pravidly - provede základní údržbu náčiní a úpravu hřišť před i po utkání - vybere a používá vhodnou výzbroj a výstroj k provádění hře - používá sportovní názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály,	
<u>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</u> - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži i při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti - označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech		
<u>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</u> - dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje - spolutřídí osvojované hry a soutěže - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice		

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíč. kompetence, průřez. témata, mezipř. vztahy
vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - průběžně zlepšuje svou zdatnost a výkony - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - průběžně zlepšuje svou zdatnost a výkony - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky - spolurozhoduje osvojované hry a soutěže - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje - průběžně zlepšuje svou zdatnost a výkony - aplikuje průpravná cvičení v jednotlivých disciplínách - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ - rozpozná význam záchrany a dopomoci při nácviku i osvojování jednotlivých cviků - sleduje určené prvky pohybové činnosti	gesta, značky - zdůvodní důležitost fair-play Plavání (dle možností) - chápe význam plavání pro zdraví, rozvoj a regeneraci organismu - zvládne základy jednoho plaveckého stylu - při cvičení uplatní svůj fyzický fond Bruslení - zvládá základní činnosti (jízda vpřed, jízda vzad, zatačení překládáním vpřed, zastavení) - zvládá rychlý a bezpečný pohyb na bruslích všemi směry, osvojené dovednosti umí uplatnit i při hře LH - zařadí bruslení jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost - při cvičení uplatní svůj fyzický fond Sportovní gymnastika (prostná, přeskok, kladina (dívky), kruhy, šplh, hrazda) - zvládá základní cviky (kotoul vzad, stoj na lopatkách, přemet stranou (prostná), skrčka přes bednu (přeskok), přeskoky na kladině a obraty přeskokem na kladině, svis vznesmo, střemhlav (kruhy), hrazda po čelo (výmyk), technika šplhu) - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - předvede jednoduché cvičební	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíč. kompetence, průřez. témata, mezipř. vztahy
a výkony, eviduje je a vyhodnotí - průběžně zlepšuje svou zdatnost a výkony - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - průběžně zlepšuje svou zdatnost a výkony - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti - používá správnou techniku při nácviku ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - aplikuje průpravná cvičení v jednotlivých hrách - používá správnou techniku při nácviku ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži i při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti - označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - průběžně zlepšuje svou zdatnost a výkony ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly - uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení - zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje	prvky na žíněnce (koberci) i na náradí a použije je při tvorbě krátké sestavy - zvládá jednoduché taneční kroky, tančí se žákem opačného pohlaví - používá správnou techniku Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem: - zvládá základy rytmické gymnastiky - umí polkový a valčíkový krok - ovládá některé kondiční formy cvičení pro daný věk Posilování a úpoly - posiluje se závažím - má vědomosti o zdravé výživě - zná pravidla cvičení v posilovně - získává základní návyky při cvičení a při zdravé výživě - používá správnou techniku - při cvičení uplatní svůj fyzický fond Drobné hry - používá v úvodních částech hodin jako rozcvičení, případně jako pomůcku při nácviku obratnosti Další pohybové činnosti (spinning, kuželky) - používá správnou techniku při nácviku - při cvičení uplatní svůj fyzický fond Člověk a zdraví - chápe význam pohybu pro zdraví, prevenci a korekci jednostranného zatížení a svalových disbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - rozumí základnímu významu jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíč. kompetence, průřez. témata, mezipř. vztahy
o jejich optimální provedení - aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - pečuje o tělesnou zdatnost a zdraví, uvědoměle dbá na zásady správného držení těla a správný životní styl - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	režimu - zvládá základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení - uplatňuje zdravý životní styl, odmítá škodliviny - dodržuje pravidla hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech - rozvíjí u sebe zdravotně orientovanou zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy První pomoc - poskytne první pomoc při úrazu	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíč. kompetence, průřez. témata, mezipř. vztahy
KVARTA		
<u>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</u> - aplikuje průpravná cvičení v jednotlivých disciplínách - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky - při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli - zvládá techniku nové atletické disciplíny i další náročnější techniky - získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy - průběžně zlepšuje svou zdatnost a výkony v jednotlivých atletických disciplínách a dílčích dovednostech - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti	Atletika (běh 100 m, 400 m, vytrvalostní běh, sprint, hod kriketovým míčkem, skok daleký, skok vysoký) - zvládá správně běžeckou techniku - zdokonaluje nízký start z bloků (60 m) - zvládá kompletní atletickou abecedu - absolvuje vytrvalostní trénink - ovládá základní techniku skoků (rozběh, odraz) - odstraňuje chybné návyky v provedení jednotlivých disciplín - rozpozná a užívá základní startovní povely a měření jednotlivých atletických disciplín - umí zpracovat naměřená data a informace o pohybových aktivitách - správně používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky - při cvičení uplatní svůj fyzický fond	3e, 4abcd
<u>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</u> - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky	Sportovní hry (fotbal, baseball, volejbal, košíková, ringo, florbal, badminton, basketbal, sálová kopaná, přehazovaná, freesbee) - ovládá základní herní činnosti jednotlivce a základní herní kombinace v jednotlivých sportovních odvětvích a využívá je ve hře - uplatňuje znalosti pravidel v praxi - provede základní údržbu náčiní a úpravu hřišť před i po utkání - vybere a používá vhodnou výzbroj a výstroj k provádění hře - správně používá sportovní názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky	
<u>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</u> - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži i při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti - označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech		
<u>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</u> - dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje - spolurozhoduje osvojované hry a soutěže - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti		

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíč. kompetence, průřez. témata, mezipř. vztahy
vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - průběžně zlepšuje svou zdatnost a výkony - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - průběžně zlepšuje svou zdatnost a výkony - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky - spolurozhoduje osvojované hry a soutěže - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje - průběžně zlepšuje svou zdatnost a výkony - aplikuje průpravná cvičení v jednotlivých disciplínách - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ - rozpozná význam záchrany a dopomoci při nácviku i osvojování jednotlivých cviků - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	- zdůvodní důležitost fair-play - při cvičení uplatní svůj fyzický fond Plavání (dle možností) - chápe význam plavání pro zdraví, rozvoj a regeneraci organismu - zvládne základy jednoho plaveckého stylu - při cvičení uplatní svůj fyzický fond Bruslení - zvládá základní činnosti (plynulý přechod z jízdy vpřed do jízdy vzad, překládání vzad) - nacvičí krátkou sestavu na hudbu - zvládne vytrvalostní bruslení (800 m) - zvládá rychlý a bezpečný pohyb na bruslích všemi směry, osvojené dovednosti umí uplatnit i při hře LH - zařadí bruslení jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost - při cvičení uplatní svůj fyzický fond Sportovní gymnastika (prostná, přeskok, kladina (dívky), kruhy, šplh, hrazda) - ovládá základní cviky - v prostných sestaví a provede vlastní sestavy (nácvik i vystoupení) s využitím prvků zvládnutých v nižších ročnících (skrčka přes bednu – oddálený odraz, sestava na kladině, svís vznesmo, střemhlav, vlastní sestava na kruzích, výmyk z visu na doskočné hrazdě, šplh) - osvojuje si a správně používá tělocvičné názvosloví	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíč. kompetence, průřez. témata, mezipř. vztahy
- průběžně zlepšuje svou zdatnost a výkony - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence - osvojuje si a používá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - průběžně zlepšuje svou zdatnost a výkony - aplikuje průpravná cvičení v jednotlivých disciplínách - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti - průběžně zlepšuje svou zdatnost a výkony ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - aplikuje průpravná cvičení v jednotlivých hrách - používá správnou techniku při nácviku ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži i při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti - označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - průběžně zlepšuje svou zdatnost a výkony	- osvojovaných činností - předvede jednoduché cvičební prvky na žíněnce (koberci) i na náradí a použije je při tvorbě krátké sestavy - zvládá jednoduché taneční kroky, tančí se žákem opačného pohlaví - používá správnou techniku - dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí - při cvičení uplatní svůj fyzický fond Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmičným doprovodem: - zvládá základy rytmičké gymnastiky - umí polkový a valčíkový krok - ovládá některé kondiční formy cvičení pro svůj věk Úpoly - zvládá průpravné úpoly (přetahy, přetlaky), úpolové hry, pády vzad skulením do klubíčka, pád vpřed kotoulem přes rameno) Posilování - posiluje s činkami a s vlastním tělem, má vědomosti o zdravé výživě - zná pravidla cvičení v posilovně - při cvičení uplatní svůj fyzický fond Drobné hry - používá v úvodních částech hodin jako rozcvičení, případně jako pomůcku při nácviku obratnosti Další pohybové činnosti (spinning, kuželky, kolo) - používá správnou techniku při nácviku - při cvičení uplatní svůj fyzický fond	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíč. kompetence, průřez. témata, mezipř. vztahy
<u>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ</u> - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly - uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení - zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení - aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - pečuje o tělesnou zdatnost a zdraví, uvědoměle dbá na zásady správného držení těla a správný životní styl - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	Člověk a zdraví - chápe význam pohybu pro zdraví, prevenci a korekci jednostranného zatížení a svalových disbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - rozumí základnímu významu jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu - zvládá základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení - uplatňuje zdravý životní styl, odmítá škodliviny - dodržuje pravidla hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech - rozvíjí svoji zdravotně orientovanou zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy První pomoc - poskytne první pomoc při úrazu	

VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ**Charakteristika**

Předmět se vyučuje v sekundě 1 hodinu týdně. Třída je na každou hodinu půlena, hodiny se konají v učebnách výpočetní techniky, kde má každý žák k dispozici vlastní počítač. Dále jsou k dispozici dataprojektor, školní digitální fotoaparáty, videokamery, popřípadě další vybavení.

Důraz je kladen na získání základních dovedností při práci s digitální technikou a technologiemi, zejména při zpracování digitálních fotografií a videozáznamů. Žáci se postupně seznamují s počítačem a digitálními technologiemi a osvojují si správné zásady při práci s nimi, dodržují základní hygienická pravidla. Materiály vytvořené pomocí digitálních technologií zpracovávají s využitím vhodného programového vybavení na počítači.

Do předmětu využití digitálních technologií jsou zahrnuta především následující průřezová témata – mediální výchova, osobnostní a sociální výchova. Při výuce se využívají metody a formy práce založené převážně na individuálním řešení problému, který může být součástí většího celku, zpracovávání informací a následné prezentaci vlastního řešení.

Celým procesem výuky informačních a komunikačních technologií prostupují klíčové kompetence k učení (1a, 1b, 1c, 1d, 1e), kompetence k řešení problémů (2a, 2b), kompetence komunikativní (3c, 3d), kompetence sociální a personální (4a), kompetence občanské (5b) a kompetence pracovní (6a, 6c).

Hodnocení sleduje schopnosti žáků realizovat získané dovednosti a vědomosti v praktických úlohách a jejich prezentaci.

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
SEKUNDA		
VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ		
ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu	Digitální technika – počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera - rozlišuje mezi uvedenými digitálními zařízeními - chápe rozdíl mezi analogovým a digitálním principem činnosti těchto zařízení - vlastními slovy vysvětlí funkci těchto zařízení a způsob jejich použití - předvede uvedená zařízení v činnosti - zvládá běžnou údržbu těchto zařízení (čištění, uchovávání, pravidla pro manipulaci – chránit před vlhkostí, prachem apod.) - ovládá práci s digitálním fotoaparátem a digitální videokamerou - samostatně zhotoví fotografie a videozáznam na dané téma Digitální technologie – USB, FireWire - vyjmenuje základní způsoby, jak lze digitální zařízení propojovat, resp. k něčemu připojovat - připojí digitální fotoaparát k počítači a stáhne z něho fotografie - připojí digitální videokameru k počítači a stáhne z ní videozáznam - připojí flash disk k počítači, zvládá manipulaci se soubory na tomto zařízení Počítačové programy pro zpracovávání hlasových a grafických informací – úpravy, archivace, střih - ze zhotovených fotografií vytvoří jednoduchou galerii a prezentaci - provede základní úpravy fotografií (jas, kontrast, barvy) - využije jednoduchý software pro střih videa k úpravě videozáznamu	1acd, 2b, 3d, 4a, 6a občanská výchova

6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

„Ve škole nejde o to, abychom věděli, co žáci vědí, ale aby žáci věděli. Musíme-li zjišťovat, co žáci vědí, zjišťujeme, co skutečně vědí, a ne, co nevědí.“

PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ

1. Základní východiska pro hodnocení a klasifikaci

- Hodnotíme, jak žák zvládá výstupy specifikované v ŠVP, a ne, jaký je. Posuzování kvality žáka učiteli nepřísluší a může být rizikovým faktorem pro proces učení.
- Při hodnocení žáků uplatňujeme partnerský vztah. Klasifikace není prostředkem mocenského postoje učitele. Žák má právo vědět, v čem a proč bude vzděláván, a kdy a podle jakých pravidel bude hodnocen. Při zjišťování podkladů pro hodnocení učitel přihlíží k individuálním potřebám žáka, vytváří bezpečné klima. Učitel přihlíží k momentální indispozici žáka, chápe, že žák může mít v procesu učení výkyvy.
- Hodnocení plní i motivační funkci. Učitel klade důraz na vhodnou formulaci, dává přednost pozitivnímu vyjadřování. Není chybou, když mají všichni žáci za nějakou činnost jenom kladné hodnocení nebo dobrou známku. Učitel hodnotí z dostatečného množství zdrojů, aby o výsledné klasifikaci nerozhodovala jedna či dvě známky. Při hodnocení se učitel zaměřuje na žákův individuální pokrok, nesrovnává žáka se spolužáky.
- Sebehodnocení žáka je nedílnou součástí procesu hodnocení. Je významnou složkou kompetence k učení a sociální a personální kompetence.
- Hodnocení žáků upravuje vyhláška č. 48/2005 Sb. v platném znění.

2. Hodnocení a klasifikace žáků

- Hodnocení výsledků vzdělávání žáků je prováděno klasifikačním stupněm. Stupeň prospěchu určuje učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí stupeň prospěchu na vysvědčení po vzájemné dohodě. Stupeň prospěchu není stanoven pouze na základě aritmetického průměru známek.
- Žák je klasifikován jednotlivými stupni podle toho, jak zvládá výstupy specifikované v daném předmětu. Učivo probírané nad rámec výstupů uvedených v ŠVP nemůže být zahrnuto do klasifikace.

1 – výborný

Výstupy zvládá samostatně, pohotově, přesně, případně s drobnými nedostatky.

2 – chvalitebný

Výstupy zvládá s mírnou dopomocí učitele nebo spolužáka, bez podstatných nedostatků.

3 – dobrý

Výstupy zvládá s dopomocí učitele nebo spolužáka, nedostatky ve své práci je schopen využít ke korekci další činnosti.

4 – dostatečný

Výstupy nezvládá samostatně, pouze podle návodných instrukcí. Ve výsledcích práce se objevují často závažné nedostatky, které dovede s pomocí učitele odstranit.

5 – nedostatečný

Výstupy nezvládá, závažné nedostatky nedokáže odstranit ani s pomocí učitele.

- V průběžném hodnocení je vhodné doprovázet klasifikaci slovním hodnocením, případně jiným způsobem hodnocení (např. body). Smyslem slovního hodnocení je zhodnotit žákovy výsledky vzhledem ke stanoveným cílům a jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a poskytnout žákovi doporučení k dalšímu průběhu jeho učení.

3. Získávání podkladů pro klasifikaci a hodnocení

- Učitel je povinen na začátku klasifikačního období sdělit žákům kritéria, podle kterých budou hodnoceni. Kritéria pro hodnocení je vhodné vytvořit spolu s žáky.
- Podklady pro klasifikaci získávají učitelé průběžně po celé klasifikační období. Průběžné hodnocení vede žáka k soustavné a systematické práci a minimalizuje stresy v období před uzavíráním klasifikace. Písemnou práci z učiva za delší období a přesahující 30 minut mohou žáci psát v jednom

dni pouze jednu. Takovou práci oznámí učitel žákům alespoň tři dny předem a zápisem do třídní knihy informuje o připravovaném písemném zkoušení ostatní učitele.

- Pro zjištění výsledků vzdělávání mohou být využity písemné testy, písemné práce, ústní zkoušení, výsledky samostatné práce nebo práce ve skupině, prezentace výsledků činností, domácí příprava, aktivní účast ve vyučovacím procesu, kreativita myšlení, způsob vyjadřování, činnosti pohybového a uměleckého charakteru, praktické činnosti, žákovská portfolia apod. Formy zjišťování výsledků vzdělávání jsou ovlivněny charakterem předmětu tak, jak je uvedeno v charakteristice jednotlivých předmětů, a individuálními potřebami žáka. Formy zjišťování výsledků vzdělávání je vhodné kombinovat, v žádném z předmětů nesmějí být redukovány na jednu z nich. K vypracování písemných prací je žákům poskytován přiměřený časový prostor a výsledky vzdělávání se zjišťují až po zvládnutí a dostatečném procvičení učiva.
- Hodnocení dává žákovi zpětnou vazbu o jeho učení. Proto je žák hodnocen za svou činnost, pokud je to možné, bezprostředně. Hodnocení písemných prací oznámí učitel žákovi nejpozději do 14 dnů. Učitel získává podklady pro hodnocení z různých činností žáka, minimální počet známek může být stanoven v jednotlivých předmětech. Dostatečné podklady objektivizují hodnocení. Žákovské práce uchovává učitel po celou dobu klasifikačního období včetně doby, po kterou se může zákonný zástupce nezletilého žáka nebo zletilý žák odvolat. Učitel je povinen vést soustavnou prokazatelnou evidenci o hodnocení žáka.
- Do klasifikace předmětů se nezahrnuje chování žáka.

4. Poskytování informací o výsledcích vzdělávání zákonným zástupcům žáka

- O výsledcích hodnocení jsou zákonní zástupci žáků informováni dvakrát ročně na rodičovských schůzkách na konci 1. a 3. čtvrtletí. Zde získají průběžnou klasifikaci dítěte ve všech předmětech. Zákonní zástupci žáků mohou využít i konzultačních rodičovských schůzek, které se konají také dvakrát ročně. Po předchozí domluvě s učitelem budou informováni kdykoliv v průběhu školního roku.
- Klasifikace jednotlivých činností si zapisují žáci do sešitu a učitel stvrdí platnost podpisem. Písemné práce zapůjčí učitel žákovi domů a žák je povinen originál práce vrátit v termínu stanoveném učitelem.
- Na hodnotící pedagogické radě (konec 1. a 3. čtvrtletí) se projednávají případy neprospívání žáků a jejich nedostatky v chování. O těchto závažných případech je zákonný zástupce informován prokazatelným způsobem.

5. Hodnocení chování žáka

- Chování žáka se klasifikuje těmito stupni: 1 – velmi dobře, 2 – uspokojivě, 3 – neuspokojivě.

Stupeň 1 (velmi dobře)

Žák uvědoměle dodržuje ustanovení školního řádu, zásady a pravidla práva a morálky. Ojedinele se může dopustit méně závažných přestupků proti ustanovení školního řádu.

Stupeň 2 (uspokojivě)

Chování žáka je v rozporu s ustanoveními školního řádu, se zásadami práva a morálky. Dopustí se závažnějšího přestupku nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků proti ustanovením školního řádu. Je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 3 (neuspokojivě)

Žák se dopustí závažného přestupku proti školnímu řádu nebo se dopouští závažnějších přestupků proti zásadám školního řádu, pravidlům práva a morálky.

- Stupeň hodnocení chování není výchovným opatřením. Současně s klasifikací nižším stupněm z chování může být uděleno výchovné opatření. Toto výchovné opatření může také předcházet vlastní klasifikaci již v průběhu školního roku.
- Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli. O klasifikaci chování žáků rozhoduje ředitel školy po projednání v pedagogické radě.

Výchovná opatření

- Výchovnými opatřeními jsou pochvaly a opatření k posílení kázně žáků.

- Výchovná opatření se zaznamenávají do třídních výkazů. O udělení výchovného opatření musí být prokazatelně informován zákonný zástupce žáka.
 - Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.
 - Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.
 - Podle závažnosti provinění žáka lze uložit některé z těchto opatření:
 - a) napomenutí třídního učitele,
 - b) důtka třídního učitele,
 - c) důtka ředitele školy.
 - Napomenutí třídního učitele uděluje třídní učitel za drobné přestupky (např. 2 pozdní příchody) bezprostředně po provinění žáka.
 - Důtku třídního učitele uděluje třídní učitel za závažnější přestupek nebo za větší počet méně závažných přestupků.
 - Udělení důtky ředitele školy navrhuje řediteli školy třídní učitel nebo ji může udělit ředitel školy o své vůli za závažný přestupek proti školnímu řádu nebo za další přestupky po udělení důtky třídního učitele.
 - Kázeňská opatření se udělují před kolektivem třídy.
- 6. Sebehodnocení žáka**
- Žáci jsou vedeni k hodnocení vlastního procesu učení. Učitel může např. rozpracovat učivo do bodů a žák jednotlivé body ohodnotí třístupňovou škálou (rozumím bez problémů, dělám chyby, nepochopil jsem). Takto zpracované sebehodnocení žáka poskytuje zpětnou vazbu učiteli. Žák zhodnotí, v čem udělal pokrok od minulého hodnocení. Žák zdůvodní, proč se něco nenaučil, stanoví si cíl, kterým by mohl nedostatky ve zvládnutí výstupů odstranit.
 - Sebehodnocení žáka nemůže být podkladem pro klasifikaci žáka.
- 7. Hodnocení žáka s individuálním studijním plánem**
- Upravuje konkrétní individuální plán.
- 8. Hodnocení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami**
- Při hodnocení se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Učitel respektuje doporučení školního poradenského zařízení, volí vhodné metody vzdělávání a získávání podkladů pro klasifikaci. Umožňuje žákovi používat dostupné kompenzační pomůcky dle doporučení odborníků.

MANUÁL

Školní vzdělávací program je živý dokument, se kterým se soustavně pracuje a jehož účinnost se zpětně vyhodnocuje. Lze tedy předpokládat, že se bude postupně měnit. Změny mohou být drobné, ale i zcela zásadní. Za účelem usnadnění orientace ve změnách byla přijata následující strategie.

1) Změny údajů popisujících stav školy (zejména v kapitolách Identifikační údaje, Charakteristika školy), které pouze konstatují stav v daném okamžiku a neovlivňují vzdělávání žáka, lze provádět každoročně a nemusí se projednávat s partnery (žáci, rodiče, školská rada). Datum, ke kterému je stav zachycen, je v zápatí změněné kapitoly.

2) Změny údajů, které zásadním způsobem ovlivňují vzdělávání žáků, tj. mění např. hodinové dotace, názvy předmětů, učivo v předmětech, přesouvají výstupy mezi předměty nebo ročníky, se musí projednávat s partnery. Označení verze ŠVP se povýší o jednu jednotku.

3) Změna, která je významnější než ty uvedené v odst. 1) a méně významná než ty v odst. 2), se projeví povýšením verze ŠVP o jednu desetinu.

4) Zásadní změna filozofie ŠVP bude vyjádřena změnou názvu ŠVP. Nový ŠVP se rovněž projednává s partnery.

Změny proti předchozí verzi ŠVP budou popsány na konci verze nové.

Na vysvědčení se žákovi uvádí název a verze jeho ŠVP.

ZMĚNY PROTI PŘEDCHOZÍ VERZI (2.0) ŠVP

Zpracovány změny požadované upraveným Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání platným od 1. 9. 2016:

- V části Charakteristika ŠVP byly upraveny texty, který popisuje zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných.

PŘÍLOHY

Standardy pro základní vzdělávání

Seznam volitelných předmětů na aktuální školní rok

SCHVÁLIL

Dne:

Pavel Škoda
ředitel školy

Dne:

Ing. Dalibor Vích
za školskou radu